

जिल्हा परिषद अहमदनगर

नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा

इयत्ता ३ री

मार्गदर्शिका

पेपर क्र. 2

तृतीय भाषा (इंग्रजी) व बुद्धिमत्ता चाचणी

प्रस्तावना

‘नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा मार्गदर्शिका’ आपल्या हाती देताना मला मनस्वी आनंद होत आहे. आपल्याला माहीतच आहे, की दरवर्षी महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे यांचेमार्फत पूर्व उच्च प्राथमिक (इ.5 वी) व पूर्व माध्यमिक (इ.8 वी) शिष्यवृत्ती परीक्षा व इ. 5 वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी नवोदय विद्यालयामार्फत परीक्षा घेतली जाते.

या परीक्षांमध्ये यश मिळविण्यासाठी सातत्यपूर्ण अभ्यास व योग्य मार्गदर्शनाची आवश्यकता असते. तसेच या परीक्षांची तयारी अगोदरच्या काही इयत्तांपासून सुरु केल्यास यश मिळण्याची शाश्वती अधिक असते. त्यामुळे यावर्षी आपण इयत्ता 3 री पासूनच तयारी करण्याचे ठरविले आहे. ‘नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा मार्गदर्शिका’ अहमदनगर जिल्ह्यातील तज्ज्ञ शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली तयार करण्यात आल्या आहेत. तसेच विद्यार्थ्यांना नवोदय व शिष्यवृत्ती परीक्षेच्या तयारीसाठी आणि स्वयंमूल्यमापनासाठी या पुस्तिकेच्या शेवटी दोन नमुना प्रश्नपत्रिका उत्तरसूचीसह देण्यात आल्या आहेत.

सदर मार्गदर्शक पुस्तिका जिल्हापरिषद शाळेतील इयत्ता 3 री व 4 थी च्या विद्यार्थ्यांची तयारी होण्यासाठी निश्चितच उपयोगी ठरतील. सदरच्या उपक्रमामुळे राज्य व जिल्हा गुणवत्ता यादीत जिल्हा परिषद शाळांतील विद्यार्थ्यांची संख्या वाढून निकालाची टक्केवारी वाढेल. नवोदय परीक्षांमध्ये सर्वसामान्य कुटुंबातील विद्यार्थ्यांची संख्या वाढेल. या मार्गदर्शिका विद्यार्थी, शिक्षक व पालक यांना दिशादर्शक ठरतील. विद्यार्थ्यांना परीक्षेत यश मिळण्याकरिता सदरील मार्गदर्शिका संदर्भपुस्तिका म्हणून उपयुक्त ठरतील तसेच विद्यार्थ्यांमध्ये स्पर्धा परीक्षांची ओळख व आवड निर्माण होऊन त्यांची मानसिक तयारी होण्यासाठी नक्कीच मदत करतील. विद्यार्थ्यांच्या वाचन व लेखन या मुलभूत क्षमतांचा विकास होऊन वास्तव जगात वावरताना व भावी आयुष्यात योग्य निर्णयक्षमता वृद्धिंगत होण्यासाठी मार्गदर्शिकेचा निश्चितच उपयोग होईल, ही अपेक्षा!

आशिष येरेकर (भा.प्र.से.)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद अहमदनगर

नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा (इ. ३ री) मार्गदर्शिका

विभाग I : ENGLISH

INDEX

Sr. No.	UNIT	SUBUNIT	PageNo.
1.	Letters of alphabet	1.1. Associating the name of a letter with its sound.	01
		1.2. Formation of words using given alphabets.	04
2.	Vocabulary	2.1. Writing familiar/related words with the given clues/ pictures.	05
		2.2. Corelating words with pictures (Action words, describing words.)	08
		2.3. Rhyming words	11
		2.4. Writing opposite words	13
		2.5. Writing word register	15
		2.6. Finding small words from the bigger ones	17
		2.7. Using / writing contracted forms	18
		2.8. Dictionary skills	20
		2.9. Parts of the body	21
		2.10. Name of birds and animals, their living places and their sounds	23
		2.11. Comparisons	25
		2.12. Homophones	27
		2.13. Names of the colours, shapes of things / objects, vegetables, fruits and games	29
3.	Punctuation marks	3.1. Capitalization, full stop, question mark	31
4.	Numerical information	4.1. Days of the week and months of the year	34
		4.2. Cardinal numbers and ordinal numbers	36
		4.3. Showing directions and subdirection, map reading	38
		4.4. Telling the time	40
5.	Creative thinking	5.1. Solving puzzles with the given clues	41
		5.2. Solving riddles with the given clues	44
6.	Stock expressions	6.1. Greetings, seeking permission, making requests, correlation between instructions / expressions with the pictures	47
7.	Miscellaneous	7.1. Articles	49
		7.2. Prepositions	52
		7.3. Adjectives	55
		7.4. Adverbs	57
		7.5. Sentence formation (tenses)	59
		7.6. Singular and plural	62
8.	Comprehension (prose)	8.1. Prose passages for comprehension	64
		Answer Key : English (3 rd language)	66

विभाग II : बुद्धिमत्ता चाचणी

अ.क्र.	घटक	उपघटक	पृष्ठ क्रमांक
1.	आकलन	1.1 सूचनापालन 1.2 संख्यामालिका 1.3 इंग्रजी अक्षरमाला/वर्णमाला	70 73 75
2	वर्गीकरण	2.1 शब्दसंग्रह 2.2 संख्या 2.3 आकृत्या	77 79 81
3	क्रम ओळखणे	3.1 संख्यामालिका 3.2 आकृत्यांची मालिका 3.3 चिन्हांची मालिका 3.4 चुकीचे पद ओळखणे	84 86 88 90
4	तर्कसंगती व अनुमान	4.1 भाषिक - 1 : वय 4.2 भाषिक - 2 : नातेसंबंध 4.3 भाषिक -3 : इतर 4.4 अभाषिक : आकृत्या मोजणे	92 94 95 96
5	प्रतिबिंब/प्रतिमा	5.1 आरशातील प्रतिमा (आकृत्या,अंक,अक्षरे) 5.2 जलप्रतिबिंब (आकृत्या,अंक,अक्षरे)	102 104
6	समसंबंध	6.1 शब्दसंग्रह 6.2 आकृत्या 6.3 संख्या	106 107 109
7	समानपद ओळखणे	आकृत्या	111
8	कूटप्रश्न	8.1 रांगेतील स्थान 8.2 दिशा 8.3 दिनदर्शिका 8.4 कोडे/चौरस वर्तुळातील संख्या 8.5 वेन आकृती	114 116 118 120 122
9	गटाशी जुळणारे शब्द	9.1 शब्द 9.2 संख्या 9.3 आकृत्या	124 124 125
10	सांकेतिक भाषा	सांकेतिक भाषा	126
11	भावनिक व सामाजिक बुद्धिमत्ता	11.1 भावनिक बुद्धिमत्ता 11.2 सामाजिक बुद्धिमत्ता	127 128
		उत्तरसूची : बुद्धिमत्ता चाचणी	129
		नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 1	134
		नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 1 : उत्तरपत्रिका	145
		नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 2	146
		नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 2 : उत्तरपत्रिका	156
		नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 1 : उत्तरसूची	157
		नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 2 : उत्तरसूची	158

UNIT 1

LETTERS OF ALPHABET

1.1. Associating the Name of a Letter with its Sound

अक्षरे व ध्वनी यांची सांगड

1. Capital Letters

A B C D E F G H I J K L M

N O P Q R S T U V W X Y Z

2. Small Letters

a b c d e f g h i j k l m

n o p q r s t u v w x y z

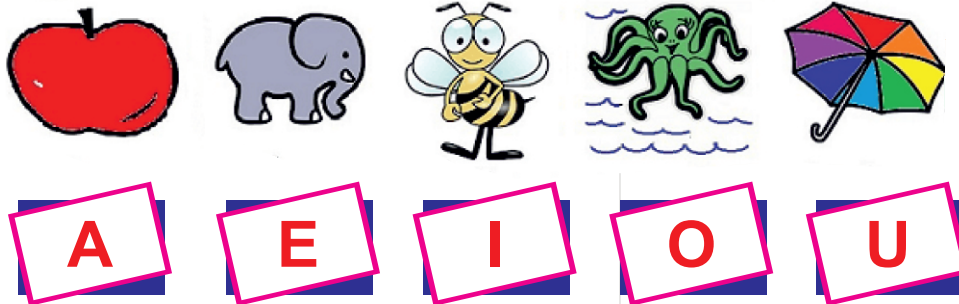
3. Phonic Sound of Alphabet.

Aa	अ		Apple	Gg	ग		Goat
Bb	ब		Ball	Hh	ह		Horse
Cc	क		Cat	Ii	इ		Inkpot
Dd	ड		Dog	Jj	ज		Jockey
Ee	ए		Egg	Kk	क		Kite
Ff	फ		Fish	Ll	ल		Lion

3. Phonic Sound of Alphabet.

Mm म Mango	Tt ट Tiger
Nn न Nest	Uu अ Urn
Oo ओ Owl	Vv व्ह Van
Pp प Parrot	Ww व Watch
Qq क्व Quilt	Xx क्ष X-mas tree
Rr र Rose	Yy य Yak
Ss स Sun	Zz झ Zebra

4. Vowels (स्वर)

5. Consonants (व्यंजन)

B	C	D	F	G	H	J
K	L	M	N	P	Q	R
S	T	V	W	X	Y	Z

Sample Question :

Que. 1 : Find the Capital Letter of "b" from given option :
("b" चे मोठे अक्षर शोधा)

●○○○

- 1) B 2) D 3) P 4) Q

स्पष्टीकरण : वरील प्रश्नामध्ये Capital Letter ऑफ b शोधायला सांगितले आहे. म्हणून b चे मोठे अक्षर B हा आहे. म्हणून पर्याय क्रमांक (1) हे उत्तर आहे व त्याकरिता 1 हा पर्याय आहे.

Que. 2 : What is the phonic sound of "P" ?

○○●○

- 1) ग 2) ह 3) प 4) र

Practice Exercise - 1

Que. 1 : Find the english letter hidden in the picture.

- 1) A 2) B
3) L 4) N

○○○○

Que. 2 : Select the letter with (फ) sound from the given option :

○○○○

- 1) p 2) h 3) f 4) b

Que. 3 : Choose the missing letters from the given alternatives.

○○○○

A _ C D _ _ G

- 1) B E F 2) E B F 3) E F B 4) B F E

Que. 4 : Which set of letters is in the correct alphabetical order ?

○○○○

- 1) tlmn 2) stvu 3) prgo 4) mnop

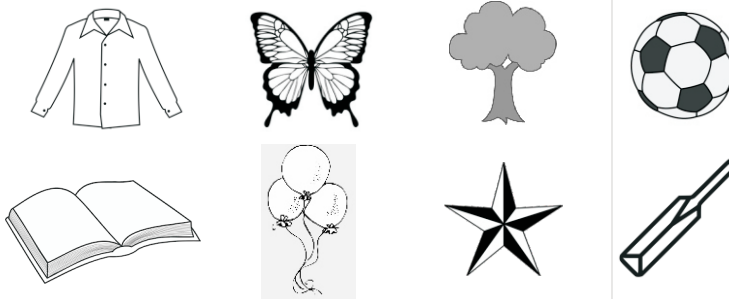
Que. 5 : Which of the given words have letter "y" ?

○○○○

- 1) jar 2) man 3) buy 4) dog

Que. 6 : Count the picture whose names begin with letter "b" and choose the correct option.

○○○○

- 1) 2 2) 3 3) 5 4) 1

1.2. Formation of words using given letters of the Alphabet

मुळाक्षरातील अक्षरे वापरून अर्थपूर्ण शब्द तयार करणे

Practice Exercise - 2

Que. 1 : Select the name of toy from the given option. ○○○○

- 1) Pot 2) Top 3) Tap 4) Pat

Que. 2 : Rearrange the given letter in correct order and select the name of animal. ○○○○

n i o l

- 1) noil 2) ioln 3) lion 4) olni

Que. 3 : Put a suitable letter in the place (*) to form two meaningful words : ○○○○

*	a	t
a		
n		

- 1) m 2) n 3) a 4) y

Que. 4 : Select the group of letters to form the name of a thing used in rainy season. ○○○○

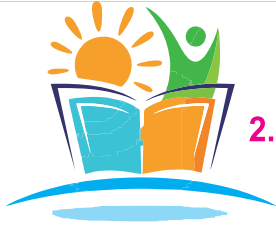
__m__rella

- 1) u-p 2) u-b 3) u-t 4) u-r

Que. 5 : Rearrange the given letter in correct order and select the name of bird. ○○○○

r c w o

- 1) worc 2) crow 3) rowc 4) crwo

UNIT 2

VOCABULARY

2.1. Writing familiar / related words with the given clues/pictures.

दिलेल्या सूचनांनुसार संबंधीत शब्द लिहणे.

Que. 1 : Familiar/related words or things that go together. (एकत्र असणाऱ्या वस्तू (गोष्टी))

Observe and Match the things which get along.

Chair

Bed

Iron Stand

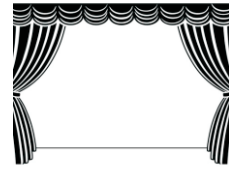
Hanger

Window

Pillow

Curtain

Shirt

Table

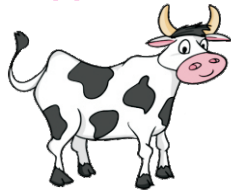

Iron

Match the things which get along

Apple Tree

Cow

Hen

Bee

Sheep

Flower

Vase

Key

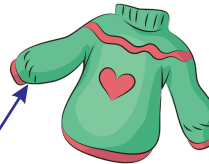
Lock

Eggs

Honey

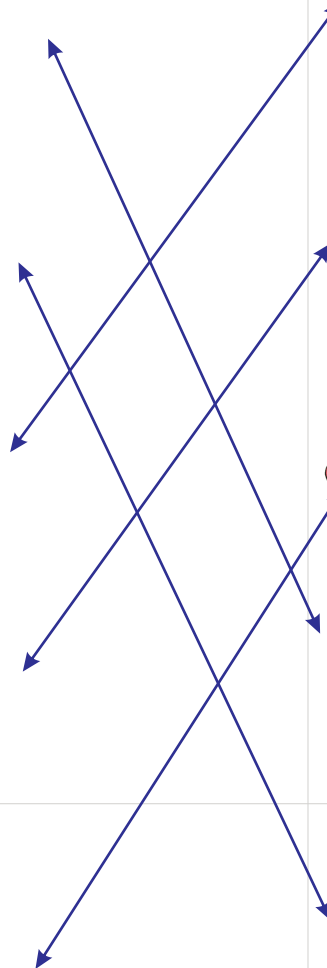
Sweater

Apple (Fruits)

Milk

Sample Question :

Que. 1 : If ... ↔ then ↔ ...? ○○●○

जर Bat चा संबंध Ball शी आहे तर चावी चा संबंध

- 1) 2) 3) 4)

स्पष्टीकरण : जसा (Bat) चा संबंध (Ball) शी आहे तसा चावी (Key) चा संबंध कुलुपाशी (Lock) आहे. म्हणून पर्याय क्रमांक (3) हे उत्तर.

Que. 2 : If cup - saucer then tooth - paste

- 1) Bat 2) Ball 3) Lock 4) Brush ○○○●

Practice Exercise - 3

Que. 1 : If Pen ↔ Notebook then Rain ↔ ____? ○○○○

- 1) Pencil 2) Hen 3) Umbrella 4) Cap

Que. 2 : Choose the correct word related to the given picture. ○○○○

- 1) Toothpaste 2) Stick
3) Paint 4) Toothbrush

Que. 3 : Choose the Familiar word for given picture. ○○○○

- 1) Key-Lock 2) Pen-Book
3) Bat-Ball 4) Hen-Egg

Que. 4 : Select the word that is related to "Hen" ○○○○

- 1) Ball 2) Egg 3) Book 4) Star

Que. 5 : Choose the word that is not related to "Class" ○○○○

- 1) Girls 2) Boy 3) Teacher 4) Cow

2.2. Corelating Words with pictures (Action Words and Describing Words)

Action Verbs : Action verbs are words that express physical or mental action.

walk

run

ride

sit down

stand up

fight

laugh

read

play

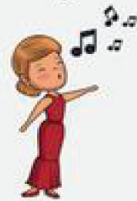
listen

cry

think

sing

watch tv

dance

turn on

turn off

win

write

open

close

sleep

throw away

cut

fly

give

jump

eat

drink

cook

wash

talk

push

pull

climb

wait

Common Action Verbs :

● Run	- धावणे	● Sitdown	- खाली बसणे
● Play	- खेळणे	● Stand Up	- उभा राहणे
● Cry	- रडणे	● Turn On	- चालू करणे
● Drink	- पिणे	● Turn Off	- बंद करणे
● Look	- पाहणे	● Cut	- कापणे
● Listen	- ऐकणे	● Sleep	- झोपी जाणे
● Write	- लिहणे	● Throw away	- दूर करणे
● Ride	- चालविणे	● Wait	- प्रतीक्षा करणे
● Laugh	- हसणे	● Give	- देणे
● Paint	- रंगविणे	● Watch T.V.	- टि.व्ही. पाहणे
● Clap	- टाळी वाजविणे	● Catch	- पकडणे
● Climb	- चढणे	● Pick-up	- उचलणे, वेचने
● Jump	- उडी मारणे	● Put down	- खाली ठेवणे
● Yawn	- जांभया देणे	● Slip	- घसरणे
● Read	- वाचने	● Lift	- उचलणे
● Dance	- नृत्य, नाचणे	● Cook	- जेवण बनविणे
● Kick	- लाथ मारणे	● Study	- अभ्यास करणे
● Draw	- काढणे	● Count	- गणना करणे/मोजणे
● Comb brush hair	- केस विंचरणे	● Stop	- थांबणे
● Smell	- गंध घेणे	● Speak	- बोलणे
● Walk	- चालणे	● Taste	- चव घेणे
● Eat	- खाणे	● Start	- सुरू करणे
● Pull	- ओढणे	● Try	- प्रयत्न करणे
● Push	- ढकलणे, लोटणे	● Smile	- हसणे
● Talk	- बोलणे	● Dig	- खणणे
● Wash	- धुणे	● Call	- हाक मारणे, बोलविणे
● Open	- उघडणे	● Go	- जाणे
● Close	- बंद करणे	● Hug	- मिठी मारणे
● Sing	- गाणे, गायन करणे		

Sample Question :

Que. 1 : Choose the correct action word related to the picture.
(चित्राशी संबंधीत क्रियावाचक शब्द निवडा.)

- 1) Run 2) Climb
3) Sit 4) Walk

स्पष्टीकरण : चित्रातील मुलगा शिडीवर चढत आहे हे स्पष्ट दिसते. चढणे करिता क्रियावाचक शब्द (Climb) आहे. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर आहे.

Que. 2 : Choose the proper action word related to the "pen".
(‘पेन’ च्या संबंधीत क्रियावाचक शब्द निवडा.)

- 1) Read 2) See
3) Write 4) Drink

स्पष्टीकरण : ‘पेन’शी संबंधीत क्रियावाचक शब्द लिहिणे आहे. लिहणे करिता क्रियावाचक शब्द (Write) आहे. म्हणून पर्याय क्रमांक (3) हे उत्तर आहे.

Practice Exercise - 4

Que. 1 : Which of the given picture is related to the action word "sing"

(1)

(2)

(3)

(4)

Que. 2 : Choose the correct word that describes the picture.

- 1) Sad 2) Angry
3) Happy 4) Hungry

Que. 3 : Identify the action word which is not suitable to given picture.

- 1) Hear 2) Walk
3) Eat 4) Fly

Que. 4 : Which is the correct describing word for the picture..

- 1) Cold 2) Hot
3) Hard 4) Sour

Que. 5 : Select the correct action word for the given picture.

- 1) Fall 2) Sit
3) Stand 4) Sleep

2.3. Rhyming Words (यमक जुळणारे शब्द)

Rhyming words are those words that have the same or similar ending sound
some examples : goat - boat - moat - float - coat

hat

cat

duck

truck

tree

bee

fly

cry

snail

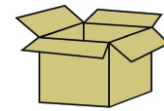
pail

fox

box

frog

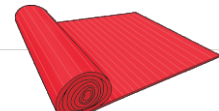
dog

rat

mat

car

star

ring

swing

bee

tree

cat

bat

house

mouse

rain

train

Sample Question :

Que. 1 : Choose the words that rhymes with "log"
("Log" या शब्दाशी यमक जुळणारा शब्द निवडा.)

- 1) tag 2) beg 3) dog 4) mug

Que. 2 : Choose the incorrect pair of rhyming words.
(यमक न जुळणारी योग्य जोडी निवडा.)

- 1) bib - did 2) pip - zip 3) tin - win 4) kid - lid

Practice Exercise - 5

Que. 1 : Select the mismatched pair. (अयोग्य जोडी निवडा.)

- 1) bug - dug 2) bun - ban 3) ben - ten 4) cup - pup

Que. 2 : Choose the correct rhyming word for the following from the given options.
(पुढील शब्दांकरीता दिलेल्या पर्यायातून योग्य यमक जुळणारे शब्द निवडा.)

got	nun	hit	bed
↓	↓	↓	↓
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

- 1) not, can, kit, fed 2) not, sun, kit, met
3) not, sun, kit, fed 4) not, sun, lid, fed

Que. 3 : Choose the correct rhyming word for the name of the thing in the picture ?
(चित्रातील वस्तूच्या नावाशी यमक जुळणार योग्य शब्द निवडा.)

- 1) call 2) cat 3) cup 4) can

Que. 4 : Choose the rhyming word for following from the given alternatives.
(दिलेल्या पर्यायातून पुढील शब्दांशी यमक जुळणारा शब्द निवडा.)

bug, dug, rug

- 1) bag 2) nut 3) fat 4) hug

Que. 5 : Choose the word that rhymes wit "cut"
("cut" या शब्दाशी यमक जुळणारा शब्द निवडा.)

- 1) nut 2) not 3) net 4) bat

Que. 6 : Select the rhyming words for the given picture.
(दाखविलेल्या चित्रासाठी योग्य यमक जुळणारा शब्द लिहा.)

- 1) can 2) rub 3) hat 4) pen

2.4. Writing Opposite Words. (विरुद्धार्थी शब्द लिहिणे.)

Opposites

<p>Big</p> 	<p>Small</p>
<p>Up</p> 	<p>Down</p>
<p>Tall</p> 	<p>Short</p>
<p>Hot</p> 	<p>Cold</p>

Some Opposite Words.

● boy	x girl	● legal	x illegal	● him	x her
● brave	x scared	● import	x export	● cruel	x kind
● break	x fix/mend	● left	x right	● dark	x light
● cheerful	x sad	● careful	x careless	● daughter	x son
● city	x village	● catch	x throw	● fat	x thin
● closed	x open	● kind	x mean	● give	x take
● cold	x hot	● strong	x weak	● happy	x sad
● comedy	x tragedy	● sweet	x sour	● win	x lose
● heavy	x light	● black	x white	● less	x more
● after	x before	● right	x wrong	● send	x receive
● bad	x good	● rough	x smooth	● above	x below
● beautiful	x ugly	● start	x finish	● absent	x present
● buy	x sell	● come	x go	● hide	x show
● dry	x wet	● high	x low	● increase	x decrease
● husband	x wife				

Sample Questions :

Que. 1 : Choose the correct opposite word for "high".
("high" या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाचा शब्द निवडा.)

○●○○

- 1) more 2) low 3) win 4) out

स्पष्टीकरण : "high" शब्दाचा अर्थ उंच, कर्कश, उच्च असा आहे. त्याच्या विरुद्ध अर्थाचा शब्द ठेंगणा, नीच, हळू आहे. म्हणून हळू किंवा नीच याकरिता low हा शब्द आहे तर पर्याय (2) हे उत्तर आहे.

Que. 2 : Choose the correct pair of opposite words for the given picture.
(विरुद्ध अर्थाची योग्य जोडी निवडा.)

○○●○

- 1) new x old 2) him x her 3) hot x cold 4) hard x soft

Que. 3 : Find the odd one out. (गटात न बसणारी जोडी ओळखा.)

○○○●

- 1) happy x sad 2) up x down 3) hot x cold 4) like x same

Practice Exercise - 6

Do as directed (दिलेल्या सूचनांनुसार करा.)

Que. 1 : Choose the correct pair of opposite words.
(विरुद्ध अर्थाची योग्य जोडी निवडा.)

○○○○

- 1) girl x lady 2) big x small 3) go x gone 4) near x never

Que. 2 : Which of the following pairs is not the pair of opposite words ?
(पुढीलपैकी कोणती जोडी विरुद्ध अर्थाची नाही.)

○○○○

- 1) hot x cold 2) lose x win 3) near x far 4) buy x sent

Que. 3 : Choose the correct word for blank. (रिकाम्या जागेसाठी योग्य शब्द निवडा)

○○○○

up x down tall x

- 1) come 2) sun 3) catch 4) short

Que. 4 : Choose the correct opposite words for the words given in each box.
(प्रत्येक चौकटीत दिलेल्या इंग्रजी शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द निवडा.)

i) **slow**

- 1) low 2) good 3) fast 4) dark

○○○○

ii) **after**

- 1) first 2) before 3) last 4) never

○○○○

Que. 5 : Choose the correct opposite words for the underlined words given in each sentences.
(वाक्यातील अधोरेखित शब्दासाठी विरुद्ध अर्थाचा योग्य शब्द निवडा.)

(i) Amit lost his pen.

○○○○

- 1) found 2) gave 3) meet 4) stole

(ii) The first cat is fat but the other cat is.....

○○○○

- 1) strong 2) thin 3) weak 4) tall

2.5. WRITING WORD REGISTER (शब्दांची यादी लिहिणे)

Word register is a record of words related to the word given.

Sample Questions :

Que. 1 : Look at the following word register and select the correct word related to it.
(पुढील शब्दांची यादी पाहा व त्या यादी संबंधीचा योग्य शब्द निवडा.)

CLASSROOM : TEACHER, CLASS, TABLE, CHAIR, BLACKBOARD

- 1) Car 2) Chalk 3) Utensil 4) Bed

स्पष्टीकरण : वर दिलेल्या शब्दांच्या यादीत शाळेशी संबंधित शब्द दिले आहेत. Chalk हा शब्द त्या यादीशी संबंधित आहे. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

Que. 2 : Which of the words does not fit in the list of given words ?
(दिलेल्या शब्दांच्या यादीत कोणता शब्द बसत नाही ?)

Cow, Goat, Dog, Cat, Tiger

- 1) Tiger 2) Cat 3) Dog 4) Cow

स्पष्टीकरण : Cow, Goat, Dog, Cat हे सर्व पाळीव प्राणी आहेत. यादीतील Tiger हा प्राणी रानटी आहे. म्हणून पर्याय क्र. (1) हे उत्तर.

Practice Exercise - 7

Que. 1 : Select the word that does not relate to the given word register.
(दिलेल्या शब्दांच्या यादीशी संबंधित नसलेला शब्द निवडा)

1. Time

- 1) Hour 2) Wall 3) Second 4) Minute

2. Festival

- 1) Holiday 2) Fun 3) Table 4) Food

Que. 2 : Which of the given words is not related to the game cricket ?
(पुढील पैकी कोणता शब्द क्रिकेट या खेळाविषयी नाही.)

- 1) Ball 2) Bat 3) Ground 4) Bed

Que. 3 : Choose the picture that is not related to vegetables.
(भाज्या संबंधी न जुळणाऱ्या वस्तूचे चित्र निवडा.)

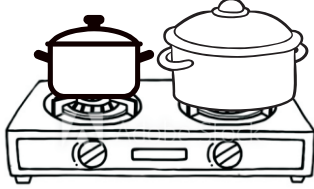

Que. 4 : See the picture and choose the correct option ?

○○○○

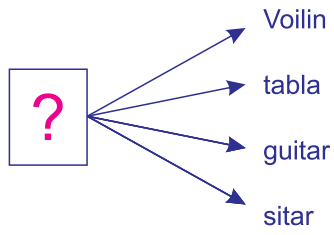
(चित्र पाहा आणि योग्य पर्याय निवडा.)

- 1) Bedroom 2) Kitchen 3) Bathroom 4) Toilet

Que. 5 : Find the titles of the given word register.

○○○○

- 1) games
2) music
3) room
4) doctor

2.6. FINDING SMALL WORDS FROM THE BIGGER ONES

(मोठ्या शब्दातून लहान शाधून काढणे)

Sample Questions :

Que. 1 : Select the word which cannot be formed by using the letters of the word "teacher" (पुढीलपैकी कोणता शब्द 'टिचर' या शब्दातून तयार होऊ शकत नाही)

- 1) teach 2) teeth 3) each 4) her

स्पष्टीकरण : teacher या शब्दामध्ये "teach" "each" हे शब्द तयार होतात. Teeth हा शब्द तयार होत नाही. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर आहे.

Que. 2 : How many small meaningful words can be formed from the word "sunflower"? ("sunflower" या शब्दापासून किती लहान अर्थपूर्ण शब्द तयार होऊ शकतील?)

- 1) one 2) three 3) five 4) more than ten

स्पष्टीकरण : "Sunflower" या शब्दापासून Sun, Flower, un, lower, owner, one, won, on, low, fun, run असे दहा पेक्षा अधिक शब्द तयार होतात. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर आहे.

Practice Exercise - 8

Que. 1 : Which of the small words from "habit" is not meaningful? ("habit" या शब्दातील कोणता लहान शब्द अर्थपूर्ण नाही?)

- 1) bat 2) at 3) bit 4) hab

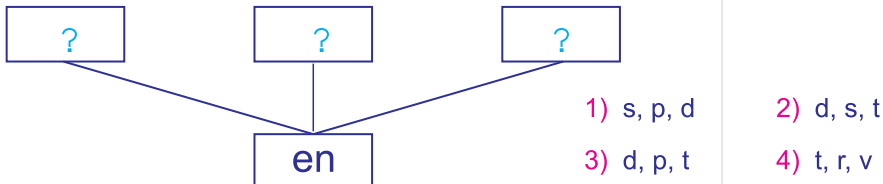
2. Choose a preposition from the word "cup" ("cup" या शब्दातून एक शब्दयोगी अव्यय निवडा.)

- 1) puc 2) up 3) uc 4) none of these

3 Choose the correct letters to make meaningful words? (अर्थपूर्ण शब्द तयार करण्याकरिता योग्य अक्षरे निवडा)

-k ject sect ner
1) ip 2) in 3) it 4) ib

4. Select the correct group of letters to form words to replace the question marks. (प्रश्नचिन्हाची जागा घेण्याकरिता अक्षरांचा योग्य गट निवडा)

5. Which word cannot be formed from the word "children" (दिलेल्या पर्यायापैकी children या शब्दापासून कोणता शब्द तयार होऊ शकत नाही?)

- 1) child 2) chief 3) hinder 4) rich

2.7. USING / WRITING CONTRACTED FORM

(संक्षिप्त रूपे वापरणे/लिहणे)

- "Contract" means to get smaller or shorter.
- Contraction is a shorter way to say two words.
- A contraction is a word made by shortening and combining two words.

words like.....

I'm = (I + am)

that's = (that + is) etc.

- Expanded and contracted forms for the verb "to be"

Expanded Form	Contracted Form	How to read
I am	I'm	आय एम
You are	You're	यु आर
He is	He's	हि इज
She is	She's	शि इज
It is	It's	इट इज
We are	We're	वी आर
They are	They're	दे आर
is not	isn't	इज नॉट
are not	aren't	आर नॉट
was not	wasn't	वाज नॉट
were not	weren't	वेअर नॉट
there is	there's	देअर इज

- Expanded and contracted forms for the verb "to be"

Expanded Form	Contracted Form	How to read
I have	I've	आय हॅव
You have	You've	यु हॅव
He has	he's	हि हॅज
She has	She's	शि हॅज
It has	It's	इट हॅव
We have	We've	वी हॅव
They have	They've	दे हॅव
has not	hasn't	हॅज नॉट

● Expanded and contracted forms for the verb "to have"

Expanded Form	Contracted Form	How to read
have not	haven't	हॅव नाँट
I had	I'd	आय हॅड
You had	You'd	यु हॅड
He had	He'd	हि हॅड
She had	She'd	शि हॅड
It had	It'd	इट हॅड
We had	we'd	वी हॅड
They had	They'd	दे हॅड
There has	There's	देअर हॅज
There had	There'd	देअर हॅड

Sample Questions :

Que. 1 : Choose the correct contracted form. (योग्य संक्षिप्त रूप निवडा.)

○ ○ ● ○

is not

- 1) is'nt 2) isnet 3) isn't 4) isnt'

स्पष्टीकरण : is not चा संक्षिप्त रूप isn't हा आहे. म्हणून पर्याय क्र (3) हे उत्तर आहे.

Que. 2 : Which is the proper contracted form for the words in the box.

● ○ ○ ○

(Box मधील शब्दांचे योग्य संक्षिप्त रूप कोणते ?) I am a girl.

- 1) I am 2) I'm 3) I'd 4) I'll

स्पष्टीकरण : I am चे संक्षिप्त रूप I'm हा आहे. म्हणून पर्याय क्र (2) हे उत्तर आहे.

Practice Exercise - 9

Que. 1 : Choose the correct expanded form of the given word.

○ ○ ○ ○

he'd

- 1) he would 2) he did 3) he has 4) he would not

Que. 2 : Choose the correct pairs

○ ○ ○ ○

- 1) it is ↔ it's 2) have not ↔ hadn't
3) they will ↔ there'll 4) they have ↔ they're

Que. 3 : Where will the apostrophe mark be used in the contracted form "dant" ?

○ ○ ○ ○

- 1) after "o" 2) after "d" 3) after "n" 4) after "t"

Que. 4 : Where will the apostrophe mark be used in the contracted form "cant" ?

○ ○ ○ ○

- 1) before "t" 2) before "n" 3) before "a" 4) after "c"

Que. 5 : isn't ?

○ ○ ○ ○

- 1) is net 2) is not 3) is next 4) isnt

2.8. Dictionary Skills

- A Dictionary is a book. The words are in ABC order. You use it to find meaning of words.
- The words given in the dictionary are in Alphabetical order.
- The pronunciation (उच्चारण) and meaning (शब्दाचा अर्थ) is given in the dictionary.

Sample Questions :

Que. 1 : Choose the word that is alphabetically third in the given words.
(दिलेल्या शब्दांत वर्णानुक्रमे तिसरा येणारा शब्द निवडा.)

- 1) Apple 2) Ball 3) Doll 4) Can

स्पष्टीकरण : शब्दकोषाप्रमाणे येथे दिलेल्या शब्दांचा क्रम Apple, Ball, Can, Doll असा आहे. यातील चौथ्या क्रमावर असलेला शब्द "Can" हा आहे. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर आहे.

Que. 3 : Rearrange the first letter of each of the following pictures in alphabetical order ?
(चित्रांची इंग्रजी नावाची पहिली अक्षरे वर्णमालेच्या क्रमानुसार लावा.)

- 1) T, L, Z, Y 2) L, Z, T, Y 3) Z, Y, L, T 4) L, T, Y, Z

स्पष्टीकरण : चित्रामध्ये Tiger, Lion, Zebra, Yak हे प्राणी दिलेले आहेत. त्यांना वर्णानुक्रमे लावले असता Lion, Tiger, Yak, Zebra असा क्रम होतो म्हणजेच L, T, Y, Z असा त्यातील पहिल्या अक्षरांचा क्रम येईल म्हणून (4) हे पर्याय उत्तर आहे.

Practice Exercise - 10

Que. 1 : Rearrange the first letter of each of the following pictures in alphabetical order.
(पुढील चित्रांची इंग्रजी नावांची पहिली अक्षरे वर्णमालेच्या क्रमानुसार लावा.)

- 1) A, B, E, N 2) B, A, E, N 3) N, E, B, A 4) A, E, B, N

Que. 2 : Where will you look up the words with "d" in the dictionary ?
(शब्दकोशातील "d" या अक्षराचे शब्द तुम्हांला कोठे सापडतील ?)

- 1) after "b" 2) before "c" 3) after "e" 4) after "c"

Que. 3 : Which picture will come first in alphabetical order. ?
(इंग्रजी वर्णमालेच्या क्रमानुसार कोणते चित्र पहिले येईल ?)

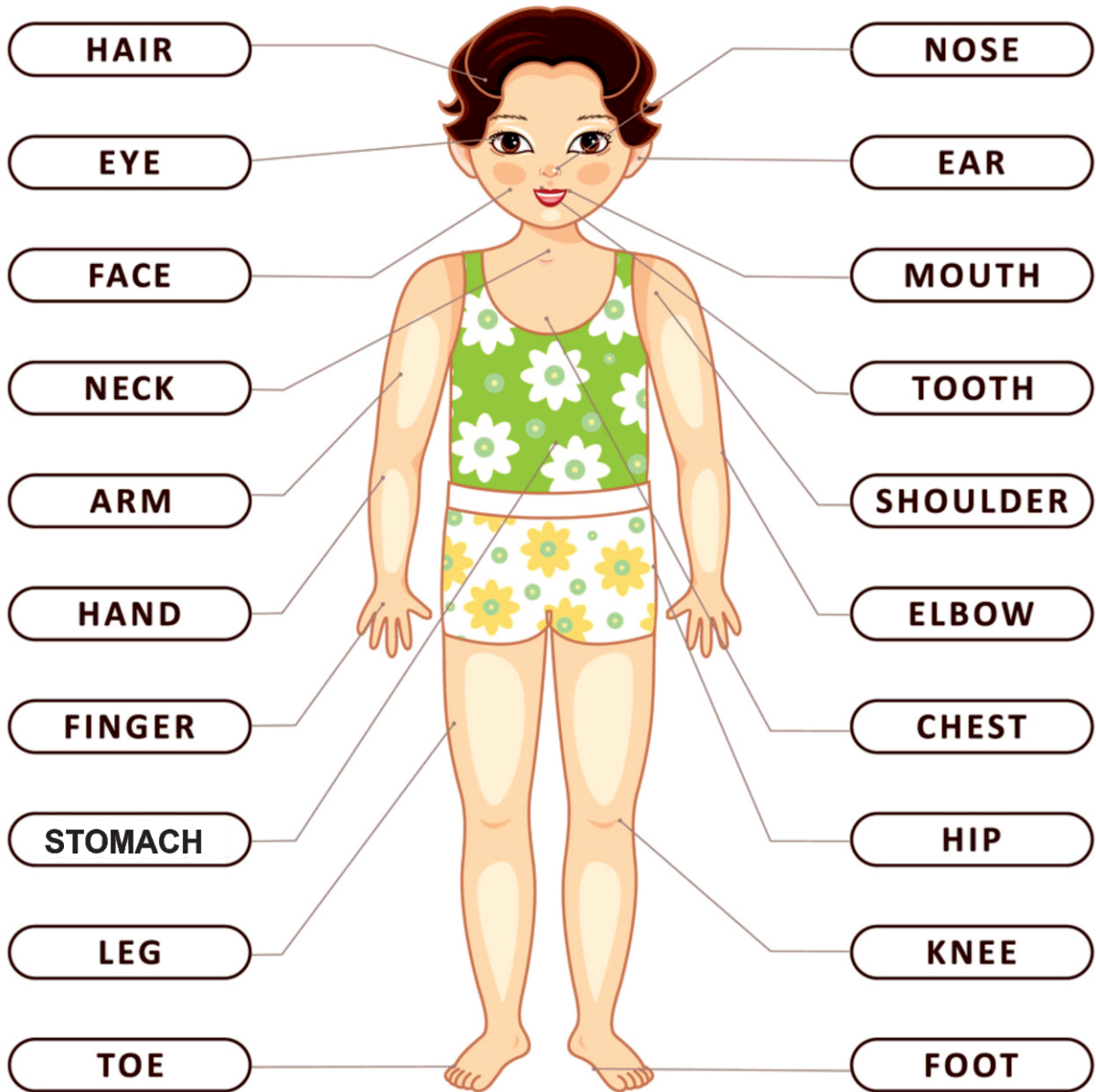

- 1) 2) 3) 4)

2.9. Parts of Body

BODY PARTS

Sample Questions :

Que. 1 : Which body part is used for lifting object ?

● ○ ○ ○ ○

(वस्तू उचलण्याकरीता शरीराचा कोणता अवयव वापरला जातो ?)

- 1) Hand 2) Eyes 3) Ears 4) Feet

स्पष्टीकरण : Eyes पाहण्याकरीता, Ears ऐकण्याकरीता, Feet चालण्याकरीता व Hand उचलण्याकरीता वापरले जातात म्हणून पर्याय (1) हे उत्तर आहे.

Que. 2 : Choose the correct option to fill in the blank ?

○ ○ ○ ○ ●

Eye : See :: Nose : ?

- 1) see 2) eat 3) hear 4) smell

स्पष्टीकरण : डोळ्याने पाहतो, पाहणे याकरिता इंग्रजी शब्द see आहे व नाकाने आपण वास घेतो. 'वास घेणे' या करिता इंग्रजी शब्द smell आहे. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर आहे.

Practice Exercise - 11

Que. 1 : Look at the picture and select proper word of that picture.

- 1) eye 2) face
3) finger 4) mouth

○ ○ ○ ○ ○

Que. 2 : Which of the given words is not a body part.

- 1) Eye 2) Hand 3) see 4) arm

○ ○ ○ ○ ○

Que. 3 : Choose the correct option to fill in the blank.

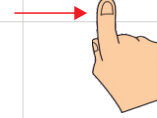
 : see :: : ?

- 1) eat 2) see 3) smell 4) hear

○ ○ ○ ○ ○

Que. 4 : Which finger in this picture is shown by arrow ?

- 1) Little Finger 2) Middle Finger
3) Fore Finger 4) Thumb

○ ○ ○ ○ ○

Que. 5 : We walk with our ?

- 1) Hand 2) Mouth
3) Knee 4) Leg

○ ○ ○ ○ ○

Que. 6 : Choose the correct option related to the picture.

- 1) Hand 2) Finger
3) Leg 4) Teeth

○ ○ ○ ○ ○

Que. 7 : Which parts in this picture is shown by arrow.

- 1) Mouth 2) Leg
3) Hair 4) Face

○ ○ ○ ○ ○

2.10. Name of Animals and Birds, their shelters (living place) and sounds.

Animals	Shelters	Sounds
hen 	coop 	cluck
horse 	stable 	neigh
dog 	kennel 	bark
lion 	den 	roar
elephant 	jungle 	trumpet
bee 	beehive 	buzz
mouse 	hole 	squeak
duck 	water 	quack

Sample Question -

1) What sound does the animal in the picture make ? (चित्रात दाखवलेल्या प्राण्यांच्या आवाजाला काय म्हणतात ?)

- 1) Neigh 2) Bark
1) Trumpet 4) Quack

स्पष्टीकरण : Neigh हा Horse (घोडा), Bark हा Dog (कुत्रा) व Quack हा Duck (बदक) चा आवाज आहे. तर (Elephant) हत्तीच्या आवाजाकरिता Trumpet हा शब्द आहे. चित्रात दाखवलेला प्राणी हत्ती (Elephant) आहे. म्हणून पर्याय (3) हे उत्तर.

2) Which is the living place of a horse ? (घोड्याचे राहण्याचे ठिकाण कोणते ?) ●○○○○

- 1) Stable 2) Kennel 1) Coop 4) Hole

स्पष्टीकरण : Kennel हे कुत्र्याचे, Coop हे कोंबडीचे, hole हे उंदराचे राहण्याचे ठिकाण आहे. घोडा Horse हा Stable (तबेला) मध्ये राहतो. म्हणून पर्याय (1) हे उत्तर.

Practice Exercise - 12

Que. 1 : If frogs croak, then duck ○○○○

- 1) bleat 2) roar 3) buzz 4) quack

Que. 2 : The cry / sound of tiger is called ○○○○

- 1) coo 2) roar 3) grunt 4) moos

Que. 3 : is sound made by the dog. ○○○○

- 1) bark 2) squack 3) buzz 4) meow

Que. 4 : What is the living place of a lion called ? ○○○○

- 1) Stable 2) Hold 3) Den 4) Coop

Que. 5 : Which pair of words is incorrect ? ○○○○

- 1) Bee - Buzz 2) Mouse - Squeak
3) Dog - Roar 4) Hen - Cluck

Que. 6 : Choose the sound of birds. ○○○○

- 1) bark 2) squeak 3) Roar 4) Chirp

Que. 7 : Choose the correct set of words. ○○○○

- 1) Monkey - Tree - Whoops 2) Camel - Den - Roar
3) Bee - Hole - Buzz 4) Hen - Water - Quack

2.11. COMPARISON तुलना

एखाद्या व्यक्तीच्या, प्राण्याच्या किंवा वस्तूच्या गुणवैशिष्ट्यांची दुसऱ्या गोष्टीतील सारखेपणा/साम्य या बाबत सांगणे म्हणजे Comparison (तुलना) करणे होय.

उदा. : as cunning as fox – लबाड कोल्हा

Sample Questions -

- 1) Choose the words as comparison for the given picture ?
(दिलेल्या चित्राकरिता योग्य तुलना दर्शविणारा शब्द निवडा.)

● ○ ○ ○ ○

As as

- 1) Strong - Ox 2) Careful - Ox
3) Humble - Ox 4) Dear - Ox

स्पष्टीकरण : वरील पर्यायापैकी Ox हा Strong (मजबूत) असतो. म्हणून पर्याय (1) हे उत्तर आहे.

- 2) Select the proper word and fill in the blanks ?
(योग्य शब्द निवडून मोकळ्या जागी भरा ?)

○ ○ ● ○

A bundle of

- 1) Ship 2) Soldiers 3) Sticks 4) Ants

स्पष्टीकरण : दिलेल्या पर्यायातील sticks (3) हे योग्य आहे. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

Practice Exercise - 13

Instructions for Q 1 to Q 3 -

Select the proper word to complete the comparison. (तुलना पूर्ण करणारा योग्य शब्द निवडा.)

Que. 1 : as bright as

○ ○ ○ ○ ○

- 1) silver 2) rock 3) stone 4) sand

Que. 2 : as hot as

○ ○ ○ ○ ○

- 1) computer 2) t.v. 3) fire 4) mobile

Que. 3 : Look at the picture. Complete the idioms with correct words of comparison ?

(चित्र पाहून तुलनेचा शब्द वापरून वाक्यप्रयोग पूर्ण करा.)

○ ○ ○ ○ ○

- 1) light - well 2) heavy - well
3) smooth - well 4) deep - well

Que. 4 : Choose the correct words of comparison for the given picture ?

○ ○ ○ ○

(दिलेल्या चित्राकरिता योग्य तुलना दर्शविणारा शब्द निवडा.)

as as

- 1) red - apple 2) white - snow
3) green - mango 4) black - bear

Que. 5 : Choose the correct words of comparison for the given picture.

○ ○ ○ ○

(दिलेल्या चित्राकरिता तुलना दर्शविणारा योग्य शब्द निवडा.)

as busy as

- 1) elephant 2) snail 3) bear 4) bee

Que. 6 : Identify the wrong pair of comparison.

○ ○ ○ ○

(तुलना दर्शविणारी चुकीची जोडी निवडा.)

- 1) as light as truck 2) as red as apple
3) as black as coal 4) as beautiful as moon

2.12. Homophones

Homophones are the words that sound the same but spelling and meanings are different. (होमोफोन्स म्हणजे दुसऱ्या शब्दासारखा उच्चार असलेला परंतु स्पेलिंग व अर्थ वेगळे असलेला इंग्रजी शब्द.)

List of HOMOPHONES (होमोफोन्स ची यादी)

To - too	Red - read	See - sea	Eye - I
Tell - tail	Buy - by - bye	Eat - it	Blew - blue
Be - bee	Cent - sent	Hour - our	Knot - not
Know - no	Weak - week	Poor - pour	Pray - prey
Right - write	Cell - sell	Our - hour	One - won
Son - sun	Fair - fare	Some - sum	Test - taste

Sample Questions -

(Instruction for Q.1 to Q.3)

Select the correct homophones to complete the sentences.
(पुढील वाक्य पूर्ण करण्याकरीता योग्य homophones निवडा.)

1) I saw a on the flower.

- 1) be 2) bee 3) bin 4) been

स्पष्टीकरण : फुलावर मधमाशी भिन्नभिन्नते. मधमाशी ला इंग्रजी मध्ये 'बी' असे म्हणतात. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

2) The wind away the leaves.

- 1) blue 2) blow 3) blew 4) low

स्पष्टीकरण : दिलेल्या वाक्यप्रमाणे "blew" हे शब्द योग्य आहे. म्हणून पर्याय (3) हे उत्तर.

Practice Exercise - 14

Q.1 : Complete the following sentences using the correct homophones in the blanks.

(पुढील वाक्यात योग्य homophones वापरून वाक्य पूर्ण करा.)

1) What did you at store ?

- 1) buy 2) bye 3) by 4) boy

2) Ted ran bare feet to see the black _____ ?

- 1) bare 2) beer 3) bair 4) bear

Q.2 : Choose the correct homophones for the given words.

(पुढील दिलेल्या शब्दांकरीता योग्य homophones निवडा.)

- 1) TEST ○○○○
1) set 2) taste 3) tast 4) sets
- 2) ONE ○○○○
1) won 2) wone 3) on 4) win

Q.3 : Choose the wrong pair of homophones from these options.

(दिलेल्या पर्यायातून चुकीच्या homophones ची जोडी निवडा.)

○○○○

- 1) right - write 2) rows - rose 3) below - blue 4) tail - tell

Q.4 : Choose the correct pair of homophones from these options.

(दिलेल्या पर्यायातून योग्य homophones ची जोडी निवडा.)

○○○○

- 1) thrown - throne 2) lose - loss 3) ear - ore 4) ate - at

Q.5 : Choose the correct sentence.

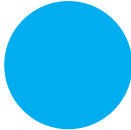
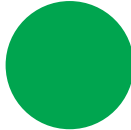
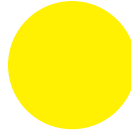

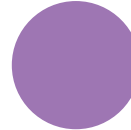

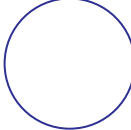
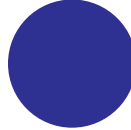

○○○○

- 1) The sone is shining in the sky. 2) The sen is shining in the sky.
3) The sun is shining in the sky. 4) None of these.

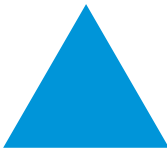

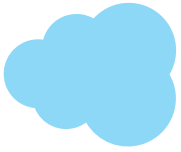

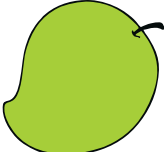
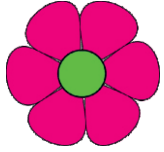

2.13. Name of Colours, things, shapes, vegetables, fruits and games

Name of Colours :

 Blue	 Green	 Yellow	 Red	 Violet
 Orange	 White	 Indigo	 Purple	 Black

Name of Shapes :

 Square	 Triangle	 Circle	 Rectangle
 Kite	 Oval	 Egg	 Heart
 Cloud	 Star	 Rainbow	 Crescent Moon
 Mango	 Flower	 Leaf	 Butterfly

Sample Questions :

1) What is the colour of ripe bananas ? (पिकलेल्या केळ्यांचा रंग कोणता असतो ?)

○ ○ ● ○

- 1) red 2) green 3) yellow 4) white

स्पष्टीकरण : पिकलेल्या केळ्यांचा रंग पिवळा असतो, पिवळ्या रंगा करिता English मध्ये yellow हा शब्द आहे. म्हणून पर्याय क्रमांक (3) हे उत्तर.

2) Which of the given fruits is sour in test ? (पुढीलपैकी आंबट चव असलेले फळ कोणते ?)

● ○ ○ ○

- 1) Lemon 2) Coconut 3) Apple 4) Peach

स्पष्टीकरण : Apple, Coconut, Peach ही गोड चव असलेली फळे आहेत. Lemon (लिंबू) (sour) असते, म्हणून पर्याय (1) हे उत्तर आहे.

Practice Exercise - 15

Que. 1 : The colour of rose is

(गुलाबाचा रंग असतो.)

○ ○ ○ ○

- 1) blue 2) black 3) purple 4) pink

Que. 2 : Which is shape of kite ?

(पुढीलपैकी पतंगाचा आकार कोणता ?)

○ ○ ○ ○

- 1) 2) 3) 4)

Que. 3 : Select the game related to the picture ?

(पुढील चित्राशी संबंधित खेळ कोणता ?)

○ ○ ○ ○

- 1) Cricket 2) Lagori 3) Blind man buff 4) Running

Que. 4 : Which is the shape of circle ?

(पुढीलपैकी वर्तुळाचा आकार कोणता ?)

○ ○ ○ ○

- 1) 2) 3) 4)

Que. 5 : Choose the proper name of fruits by given picture.

(चित्र पाहा व पर्यायातील तुलना दर्शविणारा योग्य शब्द निवडा.)

○ ○ ○ ○

- 1) Apple 2) Banana 3) Lemon 4) Orange

Que. 6 : Which of the following is not a colour ?

- 1) Black 2) White 3) Yellow 4) Apple

○ ○ ○ ○

Que. 7 : Select the name of game from given picture?

- 1) Lemon and spoon 2) Lagori 3) Three legged race 4) Hopping

○ ○ ○ ○

UNIT 3 Punctuation Marks

3.1. Capitalization, Fullstop, Question Mark

- **Capitalization** : "Capitalization" is the writing of a word with its first letter in capital letter and the remaining letters in small letter.
Ex. **M**eena (M - Capital letter and eena - small letter)
- **Fullstop** : The "Full Stop" is generally used to mark the close of a complete sentence.
(. - Fullstop)
- **Question Mark** : The "Question Mark" is used at the end of an interrogative sentence.
(?) Question Mark.

Sample Questions :

Que. 1 : Rewrite the sentences with capital letters for place names.

- 1) Did you know italy is shaped like a boot ?
Did you know **Italy** is shaped like a boot ?
- 2) In france, you can visit paris.
In **France**, you can visit **Paris**.

Que. 2 : Write the days of the week, months or holidays beginning with a capital letter.

- 1) monday ---- Monday
- 2) february ---- February
- 3) wednesday ---- Wednesday
- 4) christmas Day ---- Christmas Day
- 5) sunday ---- Sunday
- 6) december ---- December

Que. 3 : Write names with Capital Letters.

- 1) suhana ---- Suhana
- 2) gadchiroli ---- Gadchiroli
- 3) narayan ---- Narayan
- 4) rashmi ---- Rashmi
- 5) kunal ---- Kunal

Que. 4 : Write using proper punctuation.

- 1) Where was he going. --- Where was he going ?
- 2) Yes i want a blue shirt --- Yes, I want a blue shirt.
- 3) what do you want --- What do you want ?

- 4) she was born in england --- She was born in England.
5) is this your book ? --- Is this your book ?

Practice Exercise - 16

Q.1 : Punctuate the following sentences :

(पुढील वाक्यात योग्य विरामचिन्हांचा वापर करून लिहा.)

1) What is your name

Ans. _____

2) My village is nearby Gadchiroli

Ans. _____

3) Seema went to the school

Ans. _____

4) My mother name is gunjan

Ans. _____

5) Is this your Sharpner

Ans. _____

6) What do you want

Ans. _____

7) she was the rani of jhansi

Ans. _____

8) she was born in england

Ans. _____

9) who will dance with her

Ans. _____

10) i am going to home

Ans. _____

Q.2 Find the correct alternative that indicates correct capitalisation in the given sentence.

(खाली दिलेल्या वाक्यासाठी योग्य पर्याय निवडा)

1) ram pawar is my best Friend.

1) My 2) Ram Pawar 3) Is 4) Friend

2) i read story book in holiday.

1) Read 2) Book 3) I 4) Story

Q.3 Choose the correct punctuation mark for given sentence.

(खाली दिलेल्या वाक्यासाठी योग्य विरामचिन्ह निवडा)

1) When will you study

1) . 2) , 3) ! 4) ?

2) He is my brother in law

1) , 2) . 3) ! 4) ?

3) How are you

1) ? 2) ! 3) . 4) ,

4) My name is Radhika

1) ! 2) ? 3) , 4) .

UNIT 4 Numerical Information

4.1. Days of the week and months of the year.

● Using a Calender

There are seven days in a week and 365 days in a year and 366 days in a leap year.
Leap year comes after every four years.

There are 12 Twelve months in a year.

Days in a week आठवड्यातील वार

1) Sunday	2) Monday	3) Tuesday	
4) Wednesday	5) Thursday	6) Friday	7) Saturday

Months of the year वर्षातील महिने

1) January	2) February	3) March	4) April
5) May	6) June	7) July	8) August
9) September	10) October	11) November	12) December

To tell someone's age count forward from the year of birth till the current year.

Practice Exercise - 17

Observe the calender 2021 and answer the following.

(2021 कॅलेंडर बघून खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.)

Que. 1 : Diwali comes in the month of

- 1) October 2) September 3) November 4) December

Que. 2 : How many Sunday are there in the month of June ?

(जून महिन्यात रविवार कितीवेळा आलेला आहे ?)

- 1) 3 2) 5 3) 4 4) 6

Que. 3 : How many days after the 5th of December is Christmas ?

(5 डिसेंबर नंतर किती दिवसा नी क्रिसमस येतो ?)

- 1) 15 days 2) 19 days 3) 14 days 4) 20 days

Que. 4 : Mahatma Gandhi Jayanti comes in the month of _____ ?

(महात्मा गांधी यांची जयंती महिन्यात येते.)

- 1) August 2) November 3) September 4) October

Que. 5 : Sarika born on date 18.07.2002. What is her age on 18.07.2021 ?

(सारिकाचा जन्म 18.07.2002 ला झाला तर 18.07.2021 ला तिचे वय किती असेल ?)

- 1) 14 Years 2) 18 Years 3) 16 Years 4) 19 Years

Que. 6 : Mohan is 12 years old, his 16th birthday will come on ?
(मोहन 12 वर्षाचा आहे. त्याचा 16 वा वाढदिवस कोणत्या वर्षी येईल ?)

- 1) 2024 2) 2022 3) 2025 4) 2023

Que. 7 : Our country became independent on 15th August 1947.
How many years have we completed after that ?

(आपला देश 15 ऑगस्ट 1947 ला स्वतंत्र झाला. आपल्याला स्वातंत्र्य मिळून किती वर्षे पूर्ण झाली आहेत ?)

- 1) 74 Years 2) 72 Years 3) 71 Years 4) 73 Years

Que. 8 : February-2021 has how many days in this year ? .
(फेब्रुवारी 2021 या महिन्यात किती दिवस आलेले आहेत ?)

- 1) 27 days 2) 29 days 3) 28 days 4) 26 days

Que. 2 : Select the option that is not a cardinal number ?

● ○ ○ ○ ○

संख्यावाचक संख्या नसलेला पर्याय निवडा.

- 1) Second 2) Nine 3) Seven 4) Eight

(स्पष्टीकरण : Second हा Ordinal Number आहे व इतर तिन संख्यावाचक संख्या आहेत. म्हणून

(1) हा पर्याय बरोबर आहे.

Practice Exercise - 18

Que. 1 : Which of the following is an ordinal number ?

○ ○ ○ ○ ○

दिलेल्या संख्यांमधून क्रमवाचक संख्या कोणती ?

- 1) Ten 2) Third 3) Five 4) Nine

Que. 2 : Which cardinal number is correct for Fourth ?

○ ○ ○ ○ ○

Fourth चौथा साठी योग्य ती संख्यावाचक संख्या कोणती ?

- 1) 2 2) 4 3) 3 4) 5

Que. 3 : Which ordinal number comes before sixth ?

○ ○ ○ ○ ○

Sixth च्या आधी येणारी क्रमवाचक संख्या कोणती ?

- 1) Fourth 2) Third 3) Fifth 4) Seventh

Que. 4 : January is the month of the year ?

○ ○ ○ ○ ○

जानेवारी वर्षातील महिना आहे ?

- 1) Second 2) First 3) Third 4) Fourth

Que. 5 : Which cardinal number comes after nine ?

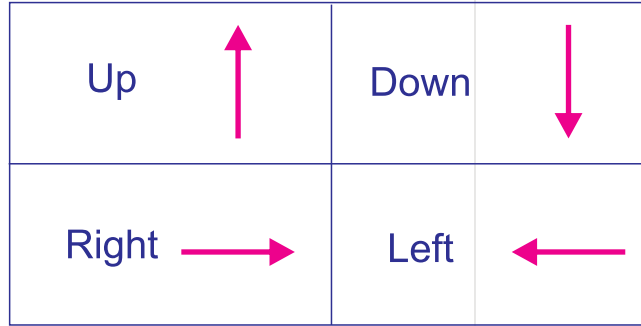
○ ○ ○ ○ ○

नऊ नंतर येणारी संख्यावाचक संख्या कोणती ?

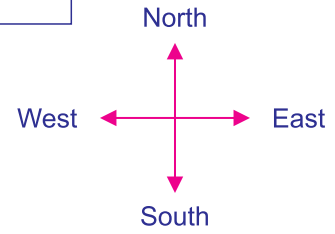
- 1) Eight 2) Eleven 3) Seven 4) Ten

4.3. Showing the directions and sub directions map reading

Directions (दिशा)			Sub - directions (उपदिशा)	
1)	East	- पूर्व दिशा	1)	North East - ईशान्य दिशा
2)	West	- पश्चिम दिशा	2)	South East - आग्नेश दिशा
3)	North	- उत्तर दिशा	3)	North West - वायव्य दिशा
4)	South	- दक्षिण दिशा	4)	South West - नैऋत्य दिशा

नकाशामध्ये वरच्या बाजूला दिलेला बाण उत्तर दिशा दर्शवितो तर त्याची विरुद्ध बाजू दक्षिण दिशा दर्शविते. नाकाशाची उजवी बाजू पूर्व व डावी बाजू पश्चिम दिशा दर्शविते.

SAMPLE QUESTIONS :

Que. 1 : There are main directions.

(..... मुख्य दिशा आहेत.)

- 1) 4 2) 6 3) 8 4) 10

(स्पष्टीकरण : नकाशावाचनात मुख्य दिशा (4) आहेत म्हणून (1) हे पर्याय बरोबर आहे.

Que. 2 : ↑ This arrow indicates which direction ?

(↑ हा बाण कोणती दिशा दर्शवितो.)

- 1) Up 2) Down 3) Left 4) Right

(स्पष्टीकरण : ↑ हा बाण वरची दिशा (बाजू) दर्शवितो. म्हणून (1) हा पर्याय अचूक आहे.

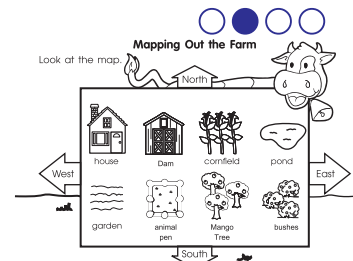
Note : Observe the given map and answer the question. (Q. 3 and 4)

Que. 3 : Find the place that is east of the house.

(दिलेल्या नकाशात घराच्या पूर्व दिशेला काय आहे ?)

- 1) Garden 2) Dam
3) Pond 4) Cornfield

(स्पष्टीकरण : दिलेल्या नकाशात घराच्या बाजूला Dam आहे.

म्हणून (2) हे पर्याय बरोबर आहे.

Que. 4 : are in the south of the pond.

●○○○

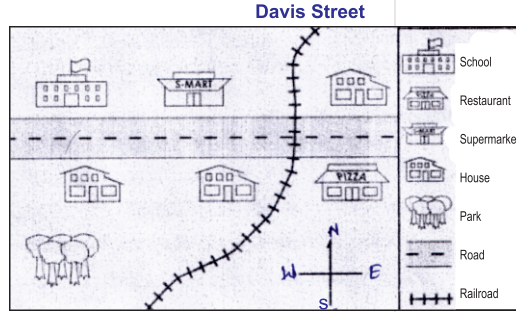
(Pond च्या दक्षिणेस आहे.)

1) Bushes 2) House 3) Dam 4) Garden

(स्पष्टीकरण : Pond च्या दक्षिणेस Bushes आहेत म्हणून (1) हा पर्याय अचूक आहे.)

Practice Exercise - 19

Note : Observe the given map and answer the question.

Que. 1 : What is the title of Map ?

○○○○

(नकाशाचे शिर्षक काय आहे ?)

1) School 2) Key 3) Davis Street 4) Restaurant

Que. 2 : Compass rose indicates directions.

○○○○

(होकायंत्रावरील सूची दिशा दर्शविते.)

1) 3 2) 5 3) 6 4) 4

Que. 3 : South of the house there is a

○○○○

(घराच्या दक्षिण बाजूला आहे.)

1) S-mart 2) School 3) Park 4) Pizza Centre

Que. 4 : To which direction of the road the school is ?

○○○○

रोडच्या कोणत्या दिशेला शाळा आहे ?

1) North 2) South 3) East 4) West

Que. 5 : Supermarket is to the of the school.

○○○○

सुपर मार्केट शाळेच्या दिशेला आहे. ?

1) West 2) East 3) North 4) South

4.4. Telling Time / Clock Reading

- **Second, Minute and Hour** are the units of measuring time.

15 Minutes – quarter past 45 Minutes – quarter to

30 Minutes – Half past

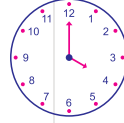
- **Reading the clock (घड्याळवाचन)**

12 O'Clock

1 O'Clock

4 O'Clock

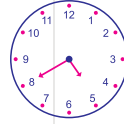
Quarter Past 12

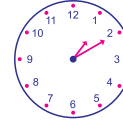
45 Minutes Past
12 or
Quarter to 1 O'Clock

5 Minutes Past
12 O'Clock

40 Minutes
Past 4 O'Clock

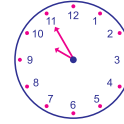

10 Minutes
Past 1 O'Clock

Practice Exercise : - 20

Que. 1 : What time does the clock show ?

दिलेले घड्याळ कोणती वेळ दर्शविते ?

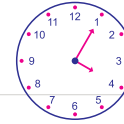

○ ○ ○ ○

- 1) 11 O'Clock 2) 10 O'Clock 3) 9 O'Clock 4) 55 minutes past 9 O'Clock

Que. 2 : What time it will be after 10 minutes ?

10 मिनीटानंतर घड्याळात काय वेळ होईल ?

○ ○ ○ ○

- 1) 4 O'Clock 2) 1 : 20 3) 2 : 20 4) 4 : 15

Que. 3 : What time does the clock show if short hand is just after 6, long hand at 3 ? ○ ○ ○ ○

जर तासकाटा 6 च्या नंतर व मिनिटकाटा 3 वर असेल तर घड्याळात किती वाजले असतील ?

- 1) 7 : 15 2) 6 : 15 3) 3 : 30 4) 3 : 15

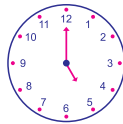
Que. 4 : Which clock shows 10 minutes past 5 ?

कोणते घड्याळ 5 वाजून 10 मिनिटे ही वेळ दर्शविते ?

○ ○ ○ ○

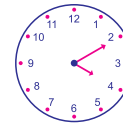
1)

2)

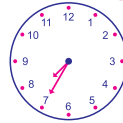
3)

4)

Que. 5 : What time does the clock show ?

दिलेले घड्याळ कोणती वेळ दर्शविते ?

○ ○ ○ ○

- 1) 7 : 15 2) 8 : 30 3) 7 : 35 4) 8 : 35

UNIT 5

Creative Thinking

5.1. Solving puzzles with given clues

Q. Puzzles with the help of clues.

1)

B	A	T
A		
L		
L		

 → 2)

A	R	T	I	S	T
R					
R					
O					
W					

3)

H	O	N	E	Y
O				
U				
R				

 → Across - Sweet Liquid
Down - Sixty Minutes

4)

S	T	A	R
T			
O			
P			

 ★

Sample questions :

Q. 1) Put suitable letter in place of the * to form two meaningful word. ○●○○

(दोन अर्थपूर्ण शब्द तयार करण्याकरीता * या ठिकाणी योग्य अक्षर लिहा.)

*	E	R	B
A			
R			
D			

1) C
2) H
3) V
4) W

स्पष्टीकरण : च्या जागेत c, v, w ही अक्षरे लिहून शब्द अर्थपूर्ण मिळत नाही म्हणून H या अक्षराचा उपयोग करा. HERB व HARD असे दोन अर्थपूर्ण शब्द तयार होतात म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

Q. 2) Observe the picture and put suitable letter in place of the *

(दोन अर्थपूर्ण शब्द तयार करण्याकरीता * या ठिकाणी योग्य अक्षर लिहा.)

1)

*	U	E	U	E
U				
E				
E				
N				

1) D

 2) R

3) Q

4) V

2)

*	O	A	T
I			
R			
L			

1) C

2) P

3) A

4) G

Practice Exercise - 21

Q. 1) Find out the suitable letter to put in place of the * to form two correct words.

S	T	A	*
			O
			A
			D

1) R

2) G

3) L

4) D

Q. 2) Put the suitable letter in place of * to form two meaningful words.

 4

F
O
U

1) P

D	O	O	*
---	---	---	---

2) T

3) R

4) A

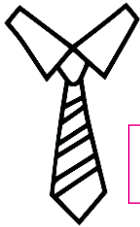
Q. 3) Find out the suitable letter to put in place of the * to form correct words..

* R U M

- 1) D ○○○○
- 2) B
- 3) P
- 4) S

Q. 4) Put the suitable letter in place of * to form meaningful words with the help of picture.

* I E

- 1) P ○○○○
- 2) W
- 3) T
- 4) B

Q. 5) With the help of picture put the suitable letter in place of *

S * I C K

- ○ ○ ○ ○
- 1) T
- 2) O
- 3) W
- 4) B

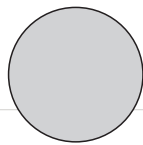
5.2. Solving Riddles with the given clues

● Riddle means :

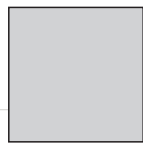
A difficult question that you ask people for fun that has a clever or amusing answer.
(ज्याचे उत्तर हुशारीचे किंवा गमतीदार आहे असा विरंगुळा म्हणून लोकांना विचारायचा प्रश्न, कुट प्रश्न, कोडे)

Shape Riddles

- I have three corners and three side. What am I ? Triangle
- I have four side that are all the same length. What am I ? Square
- I have only one curved side and no corners. What am I ? Circle
- I have four sides; two sides are shorter and the other two are longer. What am I ? Rectangle
- I am shaped like an egg with no corners and no straight sides. What am I ? Oval

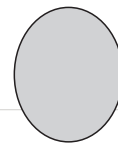
CIRCLE

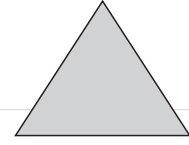
SQUARE

RECTANGLE

OVAL

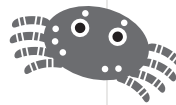
TRIANGLE

Numbers Riddles

I am more than 5.
I am on even number.
I am the number of
fingers on 2 hands.
What am I ?

I am even number.
I am a 2-digit number.
I am 6-6
What am I ?

I am less that 12
I am not 11
I am $3 + 3 + 3$
What I am ?

Animal Riddles

- I am white
I eat carrots
I have long ears → **Rabbit**
I can run fast
Who am I ?

- I am small
I can be scary
I have eight legs → **Spider**
I spin a web
Who am I ?

- I have long hands
I like to swing in the trees. → **Monkey**
I love bananas
I live on the tree
Who am I ?

- I'm small
I'm black and yellow
I have two wings → **Bee**
I make honey
Who am I ?

- I am brave
I have sharp teeth
I'm the king in the → **Lion**
jungle
I am roar
Who am I ?

- I hiss
I am long → **Snake**
I'm dangerous
I like to eat mouse
Who am I ?

- I can swim and dive
I have two legs → **Duck**
I have wings
I say 'quack, quack'.
Who am I ?

Sample Questions

- Q. 1) I am a vegetable. I am round. If you cut me, I'll make you cry. Who am I ?
(मी भाजी आहे. मी गोलाकार आहे. तुम्ही मला कापले तर मी तुम्हाला रडवीन, मी कोण आहे ?

1) Chilli

2) Garlic

3) Pumpkin

4) Onion

स्पष्टीकरण : गोल आकाराची, कापल्यानंतर डोळ्यातून पाणी आणणारी भाजी कांदा (Onion) आहे. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर आहे.

Practice Exercise - 22

- Q. 1) I have a hole in my heart. I am made of metal. I guard your door - **Who am I ?** ○○○○
1) Door 2) Block 3) Lock 4) Window
- Q. 2) I have three corners and three sides - **Who am I ?** ○○○○
1) Circle 2) Square 3) Triangle 4) Rectangle
- Q. 3) What can't be used until it is broken ? ○○○○
1) Egg 2) Table 3) Apple 4) Lemon
- Q. 4) I am long, I hiss, I am dangerous, I like to eat mouse, **Who am I ?** ○○○○
1) Tiger 2) Cat 3) Snake 4) Lion
- Q. 5) I have four sides that are all the same length - **What am I ?** ○○○○
1) Circle 2) Rectangle 3) Oval 4) Square
- Q. 6) I work with needle and thread. I make clothes for you. **Who am I ?** ○○○○
1) Doctor 2) Tailor 3) Carpenter 4) Mechanic

UNIT 6 Stock Expressions

6.1. Greetings, Seeking permission, making requests correlation between instructions / expression with the pictures.

Sample Questions :

Q. 1) When will you say "Good Morning" ?
(तुम्ही "Good Morning" केव्हा म्हणाल ?)

○ ○ ● ○

- 1) When you go to bed.
- 2) When you met a friend in the noon.
- 3) When you wake up from the bed.
- 4) When you met a friend at lunch.

स्पष्टीकरण : सकाळच्या वेळी "Good Morning" म्हणण्याची प्रथा आहे. आपण झोपेतून उठल्यावर म्हणतो. म्हणून 3 हे पर्याय बरोबर आहे.

Q. 2) How will you seek permission from your mother to go to play ?
(खेळायला जाण्याकरीता तुम्ही तुमच्या आईकडे कशी परवानगी मागाल ?)

○ ○ ○ ●

- 1) Can I go ?
- 2) Can I play ?
- 3) I can play.
- 4) Can I go to play ?

Practice Exercise - 23

Q. 1) This greeting card is for..... ?
(हे शुभेच्छा कार्ड करिता आहे?)

○ ○ ○ ○

- 1) Good morning wish.
- 2) Birthday.
- 3) Good night wish.
- 4) Good evening wish.

Q. 2) Look at the picture which of the given instruction is related to the picture.
(पुढील चित्र पहा. पुढीलपैकी कोणती सूचना चित्राशी जुळणारी आहे.)

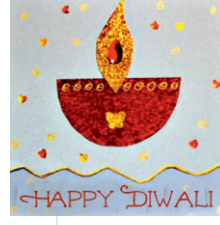
○ ○ ○ ○

- 1) Throw the ball.
- 2) Look at the ball.
- 3) Catch the ball.
- 4) Bounce the ball.

Q. 3) This greeting card is for.....
(हे शुभेच्छा कार्ड करिता आहे.)

- 1) Diwali
- 2) Journey
- 3) Birthday
- 4) New year

○ ○ ○ ○

Q. 4) Choose the correct expression for the picture.
(चित्राशी जुळणारा वाक्यप्रयोग निवडा.)

- 1) So happy !
- 2) How sad !
- 3) How nice !
- 4) Good Job !

○ ○ ○ ○

Q. 5) Look at the picture, What must be the teacher's instructions ?

- 1) Show your dress
- 2) Show your eyes
- 3) Show your hands
- 4) Show your feet

○ ○ ○ ○

UNIT 7 Miscellaneous

7.1. Articles (उपपदे)

- Use of "A" / "An".

Q. 1) Look at the following uses of "a" and "an"?

a kite	a pencil
a dog	a bell
a bicycle	a table
an apple	an egg
an ink-pot	an ox
an umbrella	

Rules : Some words begins with a consonants some words begins with a vowels.

The general rule is...

- i) a for words beginning with consonants.
- ii) an for words beginning with vowels.

Exercise (स्वाध्याय)

- Fill in the blanks with a" and "an" योग्य उपपदे वापरून मोकळी जागा भरा.

1) This is horse.

2) This is ox.

3) This is parrot.

4) This is elephant.

5) This is owl.

6) This is temple.

7) This is eagle.

8) This is onion.

9) This is orange.

10) This is mango.

SAMPLE QUESTIONS

Q. 1) Choose the correct article to complete the sentence. वाक्य पूर्ण करण्यासाठी योग्य (Article) उपपद निवडा.

I had banana for lunch.

●○○○

- 1) a 2) an 3) the 4) no article

Q. 2) Choose the correct article for given word. (पुढील शब्दाकरिता योग्य उपपद article निवडा.)

..... apple.

○○●○

- 1) a 2) the 3) an 4) no article

Practice Exercise - 24

Q. 1) Instruction for Q. 1 to 5

Choose the correct articles for the given word. योग्य उपपदे निवडा

1) old man.

○○○○

- 1) a 2) an 3) the 4) no article

2) field.

○○○○

- 1) an 2) the 3) a 4) no article

3) accident.

○○○○

- 1) the 2) a 3) no article 4) an

4) knife.

○○○○

- 1) a 2) no article 3) an 4) the

5) orange.

○○○○

- 1) a 2) an 3) no article 4) the

Q. 2) Instruction for Question 6 to 8.

Choose the correct articles for the given sentence. वाक्य पूर्ण करण्यासाठी योग्य उपपदे निवडा.

- 6) He is very good friend. ○ ○ ○ ○
1) an 2) a 3) the 4) no article
- 7) Someone call policeman.. ○ ○ ○ ○
1) an 2) a 3) the 4) no article
- 8) My mother is teacher. ○ ○ ○ ○
1) a 2) an 3) the 4) no article

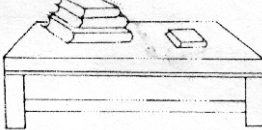
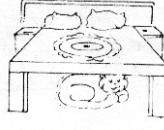
Q. 3) Instruction for Question 9 to 10.

Fill in the blank with proper article. योग्य उपपदे वापरून मोकळी जागा भरा.

- 9) Nita saw elephant in a zoo. ○ ○ ○ ○
1) a 2) an 3) the 4) no article
- 10) The moon is satellite. ○ ○ ○ ○
1) an 2) a 3) the 4) no article

7.2. Prepositions (शब्दयोगी अव्यये)

<p>in</p> <p>Toys are in the box</p>	<p>on</p> <p>Books are on the table</p>	<p>under</p> <p>The cat is Under the bed</p>
--	---	--

Exercise स्वाध्याय

- 1) The egg is the cup.
- 2) The ball is the box.
- 3) The dog is the table.
- 4) The clock is the table.
- 5) The flowers are the basket.
- 6) The boys are the bridge.

SAMPLE QUESTIONS

Q. 1) Choose the correct preposition before the given words. पुढे दिलेल्या वाक्यात योग्य (preposition) शब्दयोगी अव्यय निवडा.

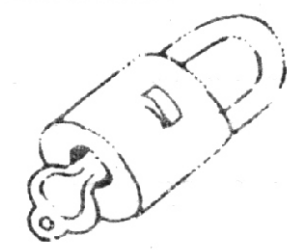
- 1) I have teeth my mouth.
- 1) on 2) in 3) at 4) under

Q. 2) Complete the sentence using the correct preposition. (योग्य शब्दयोगी अव्यय वापरून वाक्य पूर्ण करा.)

- 1) The girls were the roof..
- 1) in 2) on 3) under 4) no preposition

Practice Exercise - 25

Q. 1) Look at the picture and say where the key is. (चित्र पाहा व चावी कोठे आहे ते सांगा.)

○ ○ ○ ○

- 1) in the lock
- 2) near the lock
- 3) under the lock
- 4) on the lock

Q. 2) Choose the sentence with the correct preposition. (पुढीलपैकी योग्य शब्दयोगी अव्यय असलेले वाक्य निवडा.)

○ ○ ○ ○

- 1) Look at me
- 2) Look from me
- 3) Look me
- 4) Look in me.

Q. 3) Complete the sentence using the correct preposition. (पुढील वाक्यात योग्य शब्दयोगी अव्यय निवडून वाक्य पूर्ण करा.)

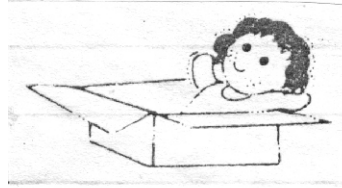
The boat was the bridge

○ ○ ○ ○

- 1) in
- 2) on
- 3) under
- 4) no preposition

Q. 4) Look at the picture and choose the correct sentence from the option. (पुढील चित्र पाहा व दिलेल्या पर्यायांतील योग्य वाक्य निवडा.)

- 1) The doll is on the box.
- 2) The doll is in the box.
- 3) The doll is over the box.
- 4) The doll in under the box

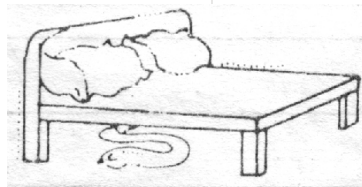
○ ○ ○ ○

Q. 5) Look at the picture and fill in the blank with the correct preposition. (पुढील चित्र पाहा व गाळलेली जागा योग्य शब्दयोगी अव्यय निवडून भरा.)

The snake is the bed

○ ○ ○ ○

- 1) in
- 2) on
- 3) under
- 4) no preposition

Q. 6) Which preposition will be suitable for the given sentence. (पुढील वाक्यात कोणते योग्य शब्दयोगी अव्यय येईल?)

The cap is the head.

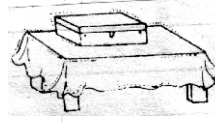

○ ○ ○ ○

- 1) in 2) on 3) under 4) no preposition

Q. 7) Look at the picture and fill in the blank with the correct preposition. (पुढील चित्र पाहून व गाळलेली जागा योग्य शब्दयोगी अव्यय निवडून भरा.)

The box is the table.

○ ○ ○ ○

- 1) in 2) on 3) under 4) no preposition

7.3. Adjectives (विशेषणे)

An Adjectives describes a noun.

• For Example :

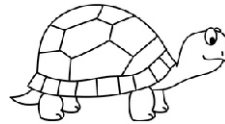
Ice

Soft

Hot

Cold

Fast

Turtle

Slow

Broken

● Read the following sentences. (खाली दिलेले वाक्य वाचा.)

- 1) She is a **tall** girl.
- 2) Mohan is a **fat** boy.
- 3) There are **red** flowers.
- 4) This is the **first** language

Exercise. (स्वाध्याय)

● Rewrite the sentence. (वाक्य पुन्हा लिहा)

- 1) This is a kite (**big**)
Ans. : This is a **big** kite.

- 2) She is a girl. (**fat**)

Ans. : _____

- 3) He is a boy. (**tall**)

Ans. : _____

- 4) They are men. (**old**)

Ans. : _____

- 5) This is a fox. (**clever**)

Ans. : _____

SAMPLE QUESTIONS

Q. 1) Choose the opposite word for the given adjective. (पुढील विशेषणाच्या विरुध्दार्थी शब्द निवडा.)

Hard

1) ugly 2) rough 3) soft 4) dirty

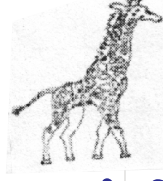
Q. 2) Choose the correct adjective in the sentence. (वाक्यातील योग्य विशेषण निवडा)

These are new books.

1) new 2) books 3) there 4) are

Practice Exercise - 26

Q. 1) Choose the correct adjective word for the given picture. (चित्रासाठी योग्य adjective विशेषण निवडा.)

1) short 2) small
3) tall 4) round

Q. 2) Choose the adjective in the sentence. (वाक्यातील विशेषण निवडा.)

He has a new book.

1) has 2) new 3) book 4) he

Q. 3) Choose the correct adjective and complete the sentence. (पुढील वाक्यात योग्य विशेषण निवडून वाक्य पूर्ण करा.)

The snail is much than the mouse.

1) faster 2) slower 3) eager 4) heavier

Q. 4) Complete the phrase using the correct adjectives from the given alternatives. (पर्यायात दिलेली योग्य विशेषणे वापरून पुढील शब्दसमूह पूर्ण करा.)

a grapes.

1) scaly, fine 2) light, small
3) wet, messy 4) juicy, tasty

Instruction for Que. 5 to Que. 7

Q. 5) Complete the sentence choosing the correct adjective. (योग्य विशेषण निवडून वाक्य पूर्ण करा.)

He wore his shirt yesterday.

1) cute 2) orange 3) warm 4) huge

7.4. Adverbs (क्रियाविशेषण)

An adverb is a word that describes a verb, an adjective or another adverb it tells how, when and where, etc.

Examples :

- 1) Tom's long - boat did not run **badly**.
- 2) Tom is **very** tall.
- 3) The race finished **too** quickly.
- 4) Tom sings **loudly** in the shower.
- 5) The woman is **quiet** pretty.

SAMPLE QUESTIONS

Q. 1) Choose the correct adverb. (योग्य क्रियाविशेषण निवडा.)

Rahul is very busy.

- 1) is 2) busy 3) very 4) Rahul

Q. 2) Choose the correct option to complete the sentence. (पुढील वाक्याकरीता योग्य पर्याय निवडा.)

The balloon rose in the sky.

- 1) loudly 2) quickly 3) sweetly 4) nearly

Practice Exercise - 27

Instruction for Que. 1 to Que. 3

Look at the pictures and choose the correct adverb. (चित्र पाहा आणि योग्य क्रियाविशेषण निवडा.)

1) The snail moved across the sand.

- 1) slowly 2) quickly 3) fastly 4) brightly

2) The students read their books _____ .

- 1) angrily 2) peacefully 3) brightly 4) badly

3) The plane glided through the sky.

- 1) ran 2) carefully 3) sweetly 4) smoothly

4) Which of the following sentences does not have an adverb. (पुढील पर्यायातील क्रियाविशेषण नसलेले वाक्य कोणते.)

1) Rohan read carefully. 2) Mina walks slowly

3) Raju sleeps quietly 4) Minal Jumps

5) Which of the following is not an adverb. (पुढील पर्यायातील कोणता शब्द क्रियाविशेषण नाही.)

○ ○ ○ ○ ○

1) Last week. 2) Last month 3) Last year 4) beautiful

6) Read the following sentence and choose the word that describes the verb in the sentence. (पुढील वाक्य वाचा आणि वाक्यातील क्रियापदाचे वर्णन करणारा शब्द निवडा.)

The ice-cream melted quickly in the sun.

○ ○ ○ ○ ○

1) slowly. 2) quickly 3) early 4) lately

7.5. Sentence Formation

Introductory Part :

What is a sentence

A sentence is a group of words which makes sense.

For eg.: Ram is playing football.

The sun rises in the east.

A sentence always begins with a **capital letter** and end with a **full stop**.

For eg.: Sam loves ice-cream.

The children are playing.

Learn the use of is, am, are in the sentences.

I	am
He She	is
We You They	are

Look at the following sentences :

- 1) I am a player.
- 2) He is a farmer.
- 3) She is a nurse.
- 4) You are a postman.
- 5) We are girls.
- 6) They are boys.

EXERCISE

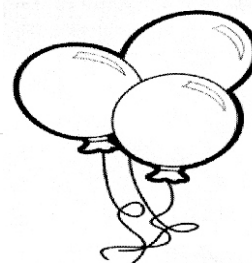
Read six sentences from this table :

I We You	is	a farmer.
He She	am	farmers
They	are	

1. I am a farmer.
2. We are farmers.
3. You are a farmer.
4. He is a farmer.
5. She is a farmer.
6. They are farmers.

Make meaningful sentences by using the given table :

I	am	tea-pot
It	is	my handle
This	have	short and stout
		no spout

1.
2.
3.
4.

Practice Exercise - 28

Q. 1) Read the table and answer the following questions : (खाली दिलेल्या तक्त्याचा अभ्यास करून प्रश्नांची उत्तरे द्या.)

He	is	a box
You		girls
I	am	students
we		a boy
		a tree
	are	books
		a kite

1) Look at the picture and complete the sentence using table (चित्र पाहा व पुढील वाक्य पूर्ण करा.)

○ ○ ○ ○ ○

I a tree.

1) is 2) am 3) are

4) was

2) Choose the correct sentence.

○ ○ ○ ○ ○

(बरोबर असलेले वाक्य निवडा.)

1) We are students. 2) We are girl.
3) I am girls. 4) I am a boys.

3) Choose the correct word to complete the given sentence.

○ ○ ○ ○ ○

(पुढील वाक्य पूर्ण करण्याकरीता योग्य शब्द निवडा.)

He is a

1) boy 2) girls 3) students 4) books

4) Fill in the blanks. (रिकाम्या जागा भरा.)

○ ○ ○ ○ ○

You students.

1) is 2) am 3) are 4) none of these.

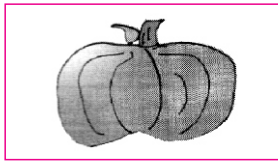

7.6. Singular and Plural

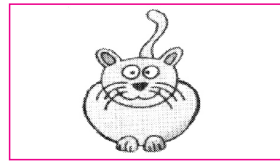
Singular noun is used for one thing. Eg. book, dog, flower, pen.

Plural noun is used for two or more thing. Eg. books, dogs, flowers, pens.

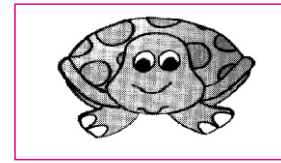
Teacher

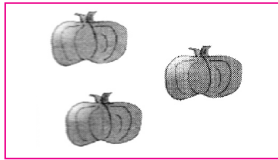
Pumpkin

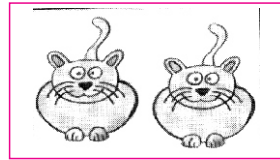
Cat

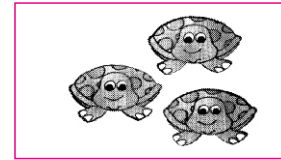
Turtle

Pumpkins

Cats

Turtles

Some nouns have different plurals.

Singular

Child

Man

Tooth

Plural

Children

Men

Teeth

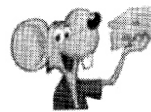
Singular

Foot

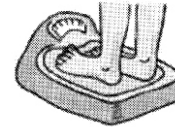

Woman

Mouse

Plural

Feet

Women

Mice

Sample Questions

Q. 1) What is the plural form of the word "sheep" ?

● ○ ○ ○ ○

("sheep" या नामाचे अनेक वचन कोणते ?)

- 1) sheep 2) ship 3) ships 4) shives

स्पष्टीकरण : 'sheep' या शब्दाचे एकवचन आणि अनेकवचन दोन्ही सारखे असते म्हणून (1) हे उत्तर.

Q. 2) Choose the correct plural of the word "tooth" ?

○ ● ○ ○ ○

("tooth" या नामाचे अनेकवचन निवडा ?)

- 1) tooths 2) teeth 3) teeths 4) all

Practice Exercise - 29

Q. 1) Look at the picture and decide which you will write for it.

○ ○ ○ ○ ○

(चित्र पाहा आणि त्यासाठी तुम्ही कोणता शब्द निवडाल ते ठरवा.)

- 1) girl 2) woman
3) girls 4) lady

Q. 2) Which of the following pair of singular and plural is incorrect.

○ ○ ○ ○ ○

(पुढीलपैकी एकवचन-अनेकवचन शब्दांची कोणती जोडी चुकीची आहे.)

- 1) toy - toys 2) ox - oxen 3) woman - lady 4) mango - mangoes

Q. 3) Choose the correct word for the picture.

○ ○ ○ ○ ○

(चित्रासाठी योग्य शब्द निवडा.)

- 1) baby 2) babies
3) children 4) childs

Q. 4) Read the sentence and choose the correct option.

○ ○ ○ ○ ○

(वाक्य वाचा आणि योग्य पर्याय निवडा.)

The was very angry.

- 1) queen 2) queens 3) king 4) kings

Q. 5) Select the singular word. (एकवचनी असलेला शब्द निवडा.)

○ ○ ○ ○ ○

- 1) man 2) mice 3) monkeys 4) boys

Q. 6) Find the correct pair of singular - plural words.

(एकवचन-अनेकवचन असलेल्या शब्दांची योग्य जोडी शोधून काढा.)

○ ○ ○ ○ ○

- 1) fly - flys 2) fly - flies 3) fry - fly 4) fry - flies

UNIT 8 COMPREHENSION (PROSE) आकलन

8.1. Prose passages for Comprehension

Comprehension करिता एक सोपा छोटा परिच्छेद दिला जातो.

- * परिच्छेदातील मजकुरावर आधारीत छोटे-छोटे तीन प्रश्न विचारले जातात. प्रत्येक प्रश्नाला 2 गुण असतात.
- * Read the passage carefully. (लक्षपूर्वक परिच्छेद वाचणे.)
- * Look for key words in the question to help find answer.
- * Select the correct answer from the four choices.
- * Shade (darken) the circle having the number of your answer choice.

Sample Questions :

Read the passage and give the answer of following question.

Painting

The boy likes to paint.

He can paint the sun.

The girl likes to paint too.

She can paint a flower.

- Q. 1) The boy can paint the _____
- 1) dog 2) sun 3) flower 4) tiger

स्पष्टीकरण : वरील प्रश्नामध्ये मुलगा सूर्याला (sun) paint करतो म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

- Q. 2) The girl can paint the _____
- 1) flower 2) cat 3) sun 4) tiger

अशाप्रकारे passage (उतारा) वाचून दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे चार पर्यायापैकी एक बरोबर उत्तराचा पर्याय निवडायचा असतो.

Practice Exercise - 30

passage 1)

My camping Trip

I am going camping with my family.
We are going to sleep in a tent.
We will swim in the lake.
I can not wait !

Q. 1) Where am I going?

- 1) Camping 2) Dancing 3) Run

○ ○ ○ ○

4) Jumping

Q. 2) Where will we sleep?

- 1) Tent 2) house 3) land

○ ○ ○ ○

4) open space

Q. 3) We will swim in the _____

- 1) River 2) Pond 3) Lake

○ ○ ○ ○

4) Sea

Passage 2)

Rainy Day

It is a rainy day. Anu is sad.
She wants to go out and play.
Anu hopes that the rain will go
away soon !

Q. 1) What kind of day is it ?

- 1) sunny 2) snowy 3) funny

○ ○ ○ ○

4) rainy

Q. 2) How does Anu feel?

- 1) happy 2) sad 3) scared

○ ○ ○ ○

4) hungry

Passage 3)

The sun

Our Earth moves around the sun.
The sun is a yellowish star.
It is made up of hot gas.
The sun gives us light and heat.
It also gives us energy.

Q. 1) What is the sun?

- 1) a big rock 2) yellowish star 3) a big ball

○ ○ ○ ○

4) a small ball

Q. 2) What does the sun give us?

- 1) light, heat and energy 2) only light
3) wate and light 4) only heat

○ ○ ○ ○

Q. 3) The sun is a _____ star.

- 1) Redish 2) Yellowish 3) Brownish

○ ○ ○ ○

4) Blackish

विभाग - I

Subject : English : ANSWER KEY

UNIT 1 : LETTERS OF THE ALPHABET

1.1. Associating the Name of a Letter with its Sound

Practice Exercise - 1

- 1) ○●○○○ 2) ○○○●○ 3) ●○○○○ 4) ○○○●○ 5) ○○○●○ 6) ○○○●○

1.2. Formation of Word Using Given Letters of The Alphabet

Practice Exercise - 2

- 1) ○●○○○ 2) ○○○●○ 3) ●○○○○ 4) ○●○○○ 5) ○●○○○

UNIT 2 : VOCABULARY

2.1. Writing Familiar / Related Words with the Given Clues / Pictures

Practice Exercise - 3

- 1) ○○○●○ 2) ○○○●○ 3) ○○○●○ 4) ○●○○○ 5) ○○○●○

2.2. Correlating Words With Pictures (Action Words And Describing Words)

Practice Exercise - 4

- 1) ●○○○○ 2) ○○○●○ 3) ○○○●○ 4) ●○○○○ 5) ○○○●○

2.3. Rhyming Words

Practice Exercise - 5

- 1) ○●○○○ 2) ○○○●○ 3) ●○○○○ 4) ○○○●○ 5) ●○○○○ 6) ○○○●○

2.4. Writing Opposite Words

Practice Exercise - 6

- 1) ○●○○○ 2) ○○○●○ 3) ○○○●○
4)(i) ○○○●○ (ii) ○●○○○ 5)(i) ●○○○○ (ii) ○○○●○

2.5. Writing Word Register

Practice Exercise - 7

- 1)(i) ○●○○○ (ii) ○○○●○
2) ○○○●○ (3) ○○○●○ (4) ○●○○○ (5) ○●○○○

2.6. Finding Small Words From The Bigger Ones

Practice Exercise - 8

- (1) ○○○●○ (2) ○●○○○ (3) ○●○○○ (4) ○○○●○ (5) ○●○○○

2.7. Using / Writing Contracted Form

Practice Exercise - 9

- (1) ●○○○○ (2) ●○○○○ (3) ○○○●○ (4) ●○○○○ (5) ○●○○○

2.8. Dictionary Skills

Practice Exercise - 10

- (1) ●○○○○ (2) ○○○●○ (3) ●○○○○

2.9. Parts Of Body

Practice Exercise - 11

- (1) ○○○● (2) ○○●○ (3) ○○●○ (4) ○○●○ (5) ○○○● (6) ○○○●
(7) ○○●○

2.10. Names of Animals and Birds, their Shelters and Sounds

Practice Exercise - 12

- (1) ○○○● (2) ○●○○ (3) ●○○○ (4) ○○●○ (5) ○○●○ (6) ○○○●
(7) ●○○○

2.11. Comparison

Practice Exercise - 13

- (1) ●○○○ (2) ○○●○ (3) ○○○● (4) ○●○○ (5) ○○○● (6) ●○○○

2.12. Homophones

Practice Exercise - 14

- Que. (1) (1) ●○○○ (2) ○○○●
Que. (2) (1) ○●○○ (2) ●○○○
Q. (3) ○○●○ Q. (4) ●○○○ Q. (5) ○○○○

2.13. Name of colours, things, shapes, vegetables, fruits and games

Practice Exercise - 15

- (1) ○○○● (2) ○○●○ (3) ○○●○ (4) ○●○○ (5) ○●○○ (6) ○○○●
(7) ●○○○

UNIT 3 : PUNCTUATION MARKS

3.1 Capitalization, Full Stop, Question Mark

Practice Exercise - 16

- Que (2) (1) ○●○○ (2) ○○●○
Que (3) (1) ○○○● (2) ○●○○ (3) ●○○○ (4) ○○○●

UNIT 4 : NUMERICAL INFORMATION

4.1. Seven days of the week and months of the year

Practice Exercise - 17

- (1) ○○●○ (2) ○○●○ (3) ○○○● (4) ○○○● (5) ○○○● (6) ○○●○
(7) ●○○○ (8) ○○●○

4.2. Cardinal and Ordinal Numbers

Practice Exercise - 18

- (1) ○●○○ (2) ○●○○ (3) ○○●○ (4) ○●○○ (5) ○○○●

4.3. Showing the Direction and Sub Directions

Practice Exercise - 19

- (1) ○○●○ (2) ○○○● (3) ○○●○ (4) ●○○○ (5) ○●○○

4.4. Telling Time / Clock Reading

Practice Exercise - 20

- (1) ○○○● (2) ○○○● (3) ○●○○ (4) ○○●○ (5) ○○●○

UNIT 5 : CREATIVE THINKING

5.1. Solving Puzzles with given Clues

Practice Exercise - 21

- (1) ●○○○ (2) ○○●○ (3) ●○○○ (4) ○○●○ (5) ●○○○

5.2. Solving Riddles with given Clues

Practice Exercise - 22

- (1) ○○●○ (2) ○○●○ (3) ●○○○ (4) ○○●○ (5) ○○○● (6) ○●○○

UNIT 6 : STOCK EXPRESSIONS

6.1. Greetings, Seeking Permissions, Making Requests Correlation Between Instructions / Expression With The Picture

Practice Exercise - 23

- (1) ○●○○ (2) ○○●○ (3) ●○○○ (4) ○●○○ (5) ○○●○

UNIT 7 : MISCELLANEOUS

7.1. Article

Practice Exercise - 24

- (1) ○●○○ (2) ○○●○ (3) ○○○● (4) ●○○○ (5) ○●○○ (6) ○●○○
(7) ○●○○ (8) ●○○○ (9) ○●○○ (10) ○●○○

7.2. Prepositions

Practice Exercise - 25

- (1) ●○○○ (2) ●○○○ (3) ○○●○ (4) ○●○○ (5) ○○●○ (6) ○●○○
(7) ○●○○

7.3. Adjectives

Practice Exercise - 26

- (1) ○○●○ (2) ○●○○ (3) ○●○○ (4) ○○○● (5) ○●○○

7.4. Adverbs

Practice Exercise - 27

- (1) ●○○○ (2) ○●○○ (3) ○●○○ (4) ○○○● (5) ○○○● (6) ○●○○

7.5. Sentence Formation

Practice Exercise - 28

- Q (1) ○●○○ (2) ●○○○ (3) ●○○○ (4) ○○●○

7.6. Singular And Plural

Practice Exercise - 29

- (1) ○○●○ (2) ○○●○ (3) ●○○○ (4) ○○●○ (5) ●○○○ (6) ○●○○

UNIT 8 : COMPREHENSION (PROSE)

8.1. Prose Passages For Comprehension

Practice Exercise - 30

- Passage 1) (1) ●○○○○ (2) ●○○○○ (3) ○○●○○
- Passage 2) (1) ○○○●○ (2) ○●○○○
- Passage 3) (1) ○●○○○ (2) ●○○○○ (3) ○●○○○

विभाग - II
विषय : बुद्धिमत्ता चाचणी

घटक 1 : आकलन

1.1 सूचनापालन :

उपयुक्त टिपा : विद्यार्थ्यांनी पुढील बाबींचा अभ्यास व सराव करावा.

1. मराठी वर्णमालेतील स्वर, व्यंजने, जोडाक्षरे, जोडशब्द, पर्यायी शब्द, प्रत्ययघटीत शब्द व उपसर्गयुक्त शब्द.
 - वर्णमालेतील जोडाक्षरे - क्ष, ज्ञ
 - कृ, वृ, पृ, ह ही अक्षरे जोडाक्षरे नाहीत. उदा. कृपा, वृत्ती, पृथा, हृदय
 - र्म, र्व, र्थ ही रफारयुक्त जोडाक्षरे आहेत. उदा. कर्म, सर्व, पार्थ
 - क्र, त्र, प्र ही अक्षरे जोडाक्षरे आहेत. उदा. क्रम, पत्र, प्रजा
 - त्या, म्ह, च्या, झ्या अशी दोन अक्षरे जोडून बनणारी इतर सर्व जोडाक्षरे आहेत.
 - परंतु अनुस्वारासारखा उच्चार असलेले अनुनासिक जोडलेले अक्षर जोडाक्षर नसते. जसे, वाडमय यात 'डम' हे जोडाक्षर नाही.
 - दोन अर्थपूर्ण शब्द एकत्र येऊन एकच शब्द बनतो तेव्हा त्याला जोडशब्द म्हणतात. उदा. सूर्योदय, चहापाणी, नवरात्र इत्यादी.
2. मराठी व्याकरणातील नाम, सर्वनाम, विशेषण, क्रियापद, काळ.
3. समानार्थी / विरुद्धार्थी शब्द.
4. म्हणी व वाक्प्रचार.
5. दिलेल्या अक्षरसमुहापासून वा शब्दापासून अर्थपूर्ण शब्द तयार करणे.
6. शब्दात / वाक्यात विशिष्ट अक्षर किती वेळा येते ते मोजणे.
7. शब्दातील / वाक्यातील एखाद्या अक्षराचे स्थान ठरविणे. यामध्ये 'डावीकडून / डावीकडे' म्हणजे आपल्या डावीकडून/डावीकडे, तसेच 'उजवीकडून / उजवीकडे' म्हणजे आपल्या उजवीकडून / उजवीकडे.

नमुना प्रश्न

1. 'लालभडक' या शब्दातील अक्षरांपासून किती दोन अक्षरी अर्थपूर्ण शब्द तयार होतात ?

1) सात

2) दहा

3) नऊ

4) आठ

स्पष्टीकरण : 'लालभडक' या शब्दातील अक्षरापासून बनणारे दोन अक्षरी अर्थपूर्ण शब्द पुढीलप्रमाणे – लाल, लाभ, लाड, लड, कड, कल, कला, भला एकूण आठ शब्द म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर.

2. 'दे, न, व, सं, ह, श' ही अक्षरे जुळवून/जोडून अर्थपूर्ण शब्द तयार करा व तयार झालेल्या अर्थपूर्ण शब्दातील दुसऱ्या व पाचव्या अक्षरांपासून तयार होणारा शब्द कोणता ?

- 1) देन 2) संन 3) देह 4) देव ○○●○○

स्पष्टीकरण : अर्थपूर्ण शब्द : 'संदेशवहन'

यांतील दुसरे अक्षर 'दे' व पाचवे अक्षर 'ह' या अक्षरांपासून 'देह' हा अर्थपूर्ण शब्द बनतो. म्हणून पर्याय (3) हे उत्तर.

3. 'रक्तस्त्राव, नैऋत्य, प्रमाणबद्ध, कर्तव्य, श्रद्धास्थान, द्रुतगती, भूतदया,' या शब्दांमध्ये एकूण किती जोडाक्षरे आली आहेत ?

- 1) 10 2) 11 3) 12 4) 13 ○○●○○

स्पष्टीकरण : रक्तस्त्राव, नैऋत्य, प्रमाणबद्ध, कर्तव्य, श्रद्धास्थान, द्रुतगती, भूतदया अधोरेखित केल्यानुसार एकूण 12 जोडाक्षरे आहेत. म्हणून पर्याय (3) हे उत्तर.

4. 'नवखा, तगर, पतन' या प्रत्येक शब्दातील मध्यभागी येणारे अक्षर घेऊन त्यापासून अर्थपूर्ण शब्द तयार करा. त्या अर्थपूर्ण शब्दातील मध्यभागी येणारे अक्षर कोणते ते लिहा ?

- 1) त 2) व 3) ग 4) र ○●○○○

स्पष्टीकरण : शब्दांच्या मध्यभागी येणारी अक्षरे अनुक्रमे व, ग, त या अक्षरांपासून बनणारा अर्थपूर्ण शब्द 'गवत' यांच्या मध्यभागी 'व' हे अक्षर येते. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

सरावसंच - 1

1. 'सर्व मागचा विसरा गुंता, अरे उद्याच्या नकोत चिंता' या ओळीतील 'चिंता' हा शब्द कोणता अर्थ दर्शवतो ?

- 1) भिती 2) काळजी 3) दुःख 4) शव ○○○○

2. 'भा, र, ल, ती, बा' या अक्षरसमूहापासून अर्थपूर्ण शब्द तयार करा. तयार होणाऱ्या शब्दात मध्यभागी असलेल्या अक्षराच्या लगत उजवीकडे कोणते अक्षर आहे ?

- 1) भा 2) बा 3) ल 4) र ○○○○

3. लवकर, भरभर, झरझर, सैरभैर, भरकन, घरघर, कारभार या शब्दांमध्ये बारा वेळा आलेले अक्षर कोणते? ○○○○
- 1) क 2) र 3) झ 4) भ
4. 'ख, ठ, झ, च, क्ष, च, झ, ठ, झ, ठ, ख, क्ष, श, झ, ठ, झ, ठ, ख' या अक्षरमालेत 'झ' च्या पुढे 'ठ' आहे, पण 'झ' च्या आधी लगेच 'ठ' नाही असे किती वेळा झाले आहे? ○○○○
- 1) तीन वेळा 2) दोन वेळा 3) एक वेळा 4) शून्य वेळा
5. 'क्रियाविशेषण' हा शब्द उलट क्रमाने लिहिल्यास उजवीकडून तिसऱ्या स्थानावर कोणते अक्षर येईल? ○○○○
- 1) शे 2) या 3) ष 4) वि
6. पुढील अक्षरमालेत कोणती अक्षरे समानवेळा आली आहेत? ○○○○
- अक्षरमाला : ABCDBACADCDACDBC
- 1) A आणि D 2) D आणि C 3) A आणि B 4) D आणि B

1.2 संख्यामालिका

उपयुक्त टिपा : विद्यार्थ्यांना पुढील बाबी माहित असाव्यात.

1) सम/विषम संख्या	4) संख्यांमधील लहान-मोठेपणा.
2) 1 ते 20 संख्यांचे पाढे.	5) वर्ग संख्या
3) एक अंकी संख्यांचा गुणाकार, भागाकार	6) घन संख्या

नमुना प्रश्न

1) पुढील अंकमालिकेत सम संख्येनंतर लगेच विषम संख्या आहे. असे किती वेळा झाले आहे ?

अंकमालिका : '2 9 3 7 5 1 2 4 9 5 9 1 5 2 9 3 1 7 6 5 3'

- 1) सहा वेळा 2) सात वेळा 3) चार वेळा 4) पाच वेळा ○○●○○

स्पष्टीकरण : सम संख्या - विषम संख्या अशा जोड्या अधोरेखित करा व अधोरेषांची संख्या मोजा.

'2 9 3 7 5 1 2 4 9 5 9 1 5 2 9 3 1 7 6 5 3'

एकूण चार अधोरेषा आहेत. म्हणजे, चार वेळा सम संख्येनंतर लगेच विषम संख्या आहे.

म्हणून पर्याय (3) हे उत्तर.

2) 2, 4, 6, 1 हे सर्व अंक वापरून मोठ्यात मोठी पाच अंकी कोणती संख्या तयार होते ?

- 1) 66241 2) 64621 3) 66412 4) 66421 ○○○●

स्पष्टीकरण : उतरत्या क्रमाने अंक मांडल्यास मोठ्यात मोठी संख्या तयार होईल. यानुसार 6421 ही चार अंकी संख्या मिळते. मोठ्यात मोठी पाच अंकी संख्या मिळविण्यासाठी यातील सर्वात मोठा '6' हा अंक पुन्हा वापरला पाहिजे. यानुसार, 66421 ही संख्या मिळते. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर.

3) 78, 36, 12, 98, 64, 24, 56, 20, 90, 48

वरील संख्यामालिकेत 4 व 6 या दोन्ही संख्यांनी भाग जाणाऱ्या किती संख्या आहेत ?

- 1) पाच 2) चार 3) तीन 4) दोन ○●○○○

स्पष्टीकरण : 78, 36, 12, 98, 64, 24, 56, 20, 90, 48

वरील अधोरेखित केलेल्या चार संख्यांना 4 व 6 या दोन्ही संख्यांनी भाग जातो. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

सरावसंच - 2

- 1) 5 8 3 5 3 8 5 3 8 5 3 8 5 3 8 3 5 या अंकमालेत 3 च्या नंतर लगेच 8 आणि 3 च्या मागे लगेच 5 आहेत, असे किती वेळा झाले आहे? ○○○○
- 1) दोन 2) एक 3) तीन 4) चार
- 2) 9, 4, 0, 5, 8, 1, 6, 3, 2, 7 या अंकमालेत पाचव्या अंकाला दुसऱ्या अंकाने भागल्यास येणारे उत्तर मालिकेतील कोणता अंक दर्शवते? ○○○○
- 1) उजवीकडून तिसरा 2) उजवीकडून दुसरा
3) डावीकडून दुसरा 4) उजवीकडून पहिला
- 3) 1, 0, 4, 3, 1, 2, 8, 0, 6, 3, 1, 5, 3, 0, 4, 3, 2, 1, 3 या संख्यामालेत कोणता अंक सर्वाधिक वेळा आला आहे? ○○○○
- 1) 1 2) 0 3) 2 4) 3
- 4) 57420 अधोरेखित संख्येची स्थानिक किंमत काय असेल? ○○○○
- 1) 7 2) 700 3) 7000 4) 70
- 5) 7, 4, 2, 9, 5, 1, 0, 8, 6
या अंकमालेतील सम स्थानावरील सर्वात मोठा अंक व विषम स्थानावरील सर्वात लहान अंक यांची बेरीज किती? ○○○○
- 1) 11 2) 10 3) 12 4) 9
- 6) 7, 8, 3, 2, 5, 6, 4, 2, 8, 7, 2, 3, 6, 8, 9, 4, 6
वरील संख्यामालेत सम अंकानंतर लगेच सम अंक व सम अंकापूर्वी लगेच विषम अंक असे किती वेळा झाले आहे? ○○○○
- 1) दोन 2) तीन 3) चार 4) एक

1.3 इंग्रजी अक्षरमाला/वर्णमाला

उपयुक्त टिपा : 1) अक्षरमालेच्या विरुद्ध टोकाकडून असलेला अक्षराचा क्रमांक म्हणजे, अक्षराचा क्रमांक 26 मधून वजा करून येणारा क्रमांक.

उदा. E चा क्रमांक 5 (म्हणजे डावीकडून)

म्हणून E चा उजवीकडून क्रमांक $26 - 5 = 21$

2) प्रश्नामध्ये 'अक्षरापासून' असा उल्लेख असल्यास, मोजताना त्या अक्षराचा क्रमांक 1 धरावा. म्हणजेच ते अक्षर धरून मोजावे.

3) 'अक्षराच्या डावीकडे/उजवीकडे' असा उल्लेख असल्यास, संबंधित बाजूला त्या अक्षराच्या पुढील / मागील त्या अक्षराचा क्रमांक 1 धरावा.

4) 'दोन अक्षरांच्या दरम्यान' म्हणजेच ती दोन अक्षरे वगळून त्यांच्या मध्ये असणारी सर्व अक्षरे.

5) 'एका अक्षरापासून दुसऱ्या अक्षरापर्यंत' म्हणजे ती दोन अक्षरे धरून मधली सर्व अक्षरे.

नमुना प्रश्न

अक्षरमाला : ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY

1) वरील अक्षरमालेत G हे अक्षर पहिले धरल्यास, 11 वे अक्षर कोणते ?

1) Q 2) P 3) R 4) S ●○○○

स्पष्टीकरण : ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

G हे अक्षर पहिले धरल्यास H हे दुसरे अक्षर, I हे तिसरे अक्षर.... याप्रमाणे Q हे 11 वे अक्षर असेल, म्हणून पर्याय (1) हे उत्तर.

2) वरील अक्षरमालेत O पासून Y पर्यंत जितकी अक्षरे आहेत, तितकीच अक्षरे खालीलपैकी कोणत्या दोन अक्षरांच्यामध्ये आहेत ?

1) F-Q 2) J-R 3) D-M 4) A-K ○○○●

स्पष्टीकरण : ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

O पासून Y पर्यंत एकूण 11 अक्षरे आहेत. तसेच A पासून K पर्यंतही एकूण 11 अक्षरे आहेत. म्हणून, पर्याय (4) हे उत्तर.

3) अक्षरमालेत P च्या जवळ असलेले पण R च्या जवळ नसलेले अक्षर डाव्या बाजूकडून कितव्या क्रमांकाचे आहे ?

- 1) 14 2) 16 3) 11 4) 15 ○○○●

स्पष्टीकरण : ABCDE FGHIJ K LMNO PQRST UVWXY

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

P च्या जवळ O आणि Q ही अक्षरे आहे. O हे अक्षर R च्या जवळ नाही. O हे अक्षर डाव्या बाजूकडून 15 व्या क्रमांकावर आहे. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर.

सरावसंच - 3

अक्षरमाला : ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY

- वरील अक्षरमालेत E हे अक्षर पहिले धरल्यास 15 वे अक्षर कोणते ?
1) T 2) S 3) Q 4) R ○○○○
- वरील अक्षरमालेत F पासून N पर्यंत जितकी अक्षरे आहेत तितकीच अक्षरे खालीलपैकी कोणत्या दोन अक्षरांच्यामध्ये आहेत ?
1) A-D 2) E-L 3) P-X 4) R-Y ○○○○
- अक्षरमालेत I च्या जवळ असलेले पण K च्या जवळ नसलेले अक्षर डाव्याबाजूकडून कितव्या क्रमांकाचे आहे ?
1) 9 2) 7 3) 8 4) 6 ○○○○
- अक्षरमालेत K अक्षराचा डावीकडून जो क्रमांक आहे, तोच क्रमांक उजवीकडून असणारे अक्षर कोणते ?
1) P 2) N 3) Q 4) O ○○○○
- दिलेल्या अक्षरमालेतील उजवीकडून 10 वे आणि डावीकडून 21वे अक्षर घेतल्यास, त्यांच्यापासून कोणता इंग्रजी शब्द तयार होईल ?
1) UN 2) UP 3) UR 4) UT ○○○○
- G आणि O या अक्षरांच्या क्रमांकांची बेरीज केल्यास कोणत्या अक्षराचा क्रमांक मिळतो ?
1) U 2) T 3) W 4) V ○○○○

घटक 2 : वर्गीकरण

2.1 शब्दसंग्रह

ओळख : या घटकातील प्रश्नांमध्ये चार शब्द दिलेले असतात. शब्दांच्या अनुषंगाने त्यांचे स्वभाव, गुण लक्षात घेतल्यास यातील तीन शब्दांमध्ये साम्य दिसून येते व त्यांचा एक गट बनतो. चौथा शब्द या गटातील शब्दांपेक्षा वेगळा गुण दर्शवितो. विद्यार्थ्यांनी आपल्या सामान्य ज्ञानाचा उपयोग करून गटात न बसणारा शब्द शोधायचा असतो.

नमुना प्रश्न

प्रश्न 1 ते 7 साठी सूचना : गटात न बसणारे पद ओळखा.

1)	1) कोळसा	2) तांबे	3) लोखंड	4) चांदी	●○○○○
2)	1) पान	2) फूल	3) मूळ	4) फांदी	○○●○○
3)	1) तबला	2) ढोलक	3) सतार	4) मृदंग	○○●○○
4)	1) दौडणे	2) भागणे	3) पळणे	4) धावणे	○●○○○
5)	1) बटाटा	2) सुरण	3) रताळी	4) पालक	○○○●○
6)	1) मुंगी	2) झुरळ	3) फुलपाखरू	4) चिमणी	○○○●○

स्पष्टीकरण :

1. तांबे, लोखंड व चांदी हे धातू आहेत. कोळसा धातू नाही. म्हणून, पर्याय (1) हे उत्तर.
2. पान, फुल व फांदी हे झाडाचे अवयव जमिनीच्या वर असतात. झाडाचे मुळ जमिनीच्या खाली असते. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.
3. तबला, ढोलक व मृदंग ही चर्मवाद्ये आहेत. सतार हे तंतुवाद्य आहे. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.
4. दौडणे, पळणे व धावणे हे समानार्थी शब्द आहेत. भागणे हा शब्द गणिताशी संबंधित आहे. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.
5. पालक वगळता, अन्य जमिनीखाली उगवतात. म्हणून, पर्याय (4) हे उत्तर.
6. मुंगी, झुरळ व फुलपाखरू हे कीटक आहेत. चिमणी हा पक्षी आहे. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर.

सरावसंच - 4

गटात न बसणारे पद ओळखा -

1)	1) कान	2) नाक	3) पोट	4) डोळे	○○○○
2)	1) झरा	2) तळे	3) ओढा	4) नदी	○○○○
3)	1) क्रिकेट	2) फुटबॉल	3) हॉकी	4) बुद्धिबळ	○○○○
4)	1) आभाळ	2) आकाश	3) गगन	4) अंतराळ	○○○○
5)	1) भूकंप	2) त्सुनामी	3) पूर	4) अपघात	○○○○
6)	1) मुळा	2) बटाटे	3) गाजर	4) रताळे	○○○○
7)	1) घळाघळा	2) चळाचळा	3) कळवळा	4) भळाभळा	○○○○
8)	1) उंट	2) मांजर	3) हरिण	4) गरूड	○○○○
9)	1) पागोटे	2) फेटा	3) धोतर	4) टोपी	○○○○
10)	1) थवा	2) डझन	3) कळप	4) समूह	○○○○
11)	1) छावा	2) पाडस	3) बछडा	4) कुत्रा	○○○○
12)	1) अंगठी	2) घड्याळ	3) बांगडी	4) नथ	○○○○
13)	1) दूध	2) गवत	3) अंडी	4) मांस	○○○○
14)	1) कॉलरा	2) कावीळ	3) उचकी	4) हिवताप	○○○○
15)	1) खडू	2) पेन्सिल	3) पेन	4) खोडरबर	○○○○

2.2 संख्या

उपयुक्त टिप : 1) रोमन अंक, अपूर्णांक, त्रिकोणी संख्या व चौरस संख्या, घड्याळ, सम-विषम, मुळ-जुळ्या संख्या माहीत असावे.

2) 1 ते 20 संख्यांचे पाढे व वर्ग लक्षात ठेवावे.

1 ते 20 संख्यांचे वर्ग खालीलप्रमाणे आहेत.

संख्या	वर्गसंख्या	संख्या	वर्गसंख्या
1	1	11	121
2	4	12	144
3	9	13	169
4	16	14	196
5	25	15	225
6	36	16	256
7	49	17	289
8	64	18	324
9	81	19	361
10	100	20	400

नमुना प्रश्न

प्रश्न 1 ते 8 साठी सूचना : पुढीलपैकी गटात न बसणारी संख्या ओळखा.

1) 1) 27	2) 24	3) 15	4) 14	○○○●
2) 1) 3	2) 5	3) 7	4) 8	○○○●
3) 1) 54	2) 14	3) 28	4) 34	○○●○
4) 1) 17	2) 13	3) 12	4) 19	○○●○
5) 1) 4+9	2) 7+6	3) 5+4	4) 8+5	○○●○
6) 1) 6,4	2) 9,4	3) 8,3	4) 12,2	○●○○
7) 1) 4-7	2) 5-9	3) 2-5	4) 6-3	○●○○

स्पष्टीकरण :

- 1) 14 वगळता, सर्व संख्यांना 3 ने निःशेष भाग जातो. म्हणून, पर्याय (4) हे उत्तर.
- 2) 8 वगळता, सर्व विषम संख्या आहेत. म्हणून, पर्याय (4) हे उत्तर.
- 3) 28 वगळता, सर्व संख्यांच्या एकक स्थानी 4 हा अंक आहे. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.
- 4) 12 वगळता, सर्व विषम संख्या आहेत. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.
- 5) 5+4 वगळता, सर्वांची बेरीज 13 येते. म्हणून पर्याय (3) हे उत्तर.
- 6) 9,4 वगळता, सर्व संख्यांचा गुणाकार 24 येतो. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.
- 7) 5-9 ही जोडी वगळता, सर्व जोड्या सम-विषम आहेत. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

सरावसंच - 5

पुढील दिलेल्या प्रश्नात गटात न बसणारे पद ओळखा.

1) 1) 15	2) 25	3) 14	4) 20	○○○○
2) 1) 11	2) 9	3) 8	4) 7	○○○○
3) 1) 8	2) 6	3) 4	4) 3	○○○○
4) 1) 6,2	2) 3,4	3) 3,3	4) 2,6	○○○○
5) 1) 22	2) 12	3) 23	4) 42	○○○○
6) 1) 4	2) 49	3) 7	4) 16	○○○○
7) 1) 9+2	2) 4+9	3) 4+7	4) 6+5	○○○○
8) 1) 1,2,5	2) 3,2,3	3) 2,2,4	4) 3,2,4	○○○○
9) 1) 3-5	2) 11-13	3) 7-9	4) 17-20	○○○○
10) 1) 35	2) 60	3) 72	4) 66	○○○○

2.3 : आकृत्या

ओळख : या उपघटकातील प्रश्नांमध्ये चार आकृत्या दिलेल्या असतात. यातील तीन आकृत्यांमध्ये काही साम्य आढळते. हे साम्य ओळखून विद्यार्थ्यांनी त्या आकृत्यांचा एक गट बनवावा आणि एक आकृती वेगळी करावी.

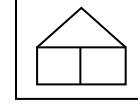
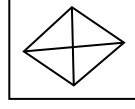
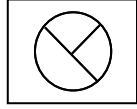
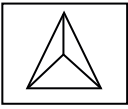
उपयुक्त टिपा : तीन आकृत्यांमधील साम्य शोधताना विद्यार्थ्यांनी पुढील बाबी लक्षात घ्याव्यात :

- 1) आकृत्यांची रचना / आकार.
- 2) आकृत्यांचा आतील भाग.
- 3) आकृत्यांमधील रेषा / बिंदू / चिन्हे यांची संख्या, स्थान व दिशा.
- 4) आकृत्यांचे आरशातील / पाण्यातील प्रतिबिंब.
- 5) आकृत्या घड्याळाच्या दिशेने / घड्याळाच्या विरुद्ध दिशेने फिरवून दिसणारी स्थिती.

नमूना प्रश्न

प्रश्न 1 ते 4 साठी सूचना : पुढील प्रत्येक प्रश्नातील गटात न बसणारी आकृती ओळखा. ○○●○

1)

(1)

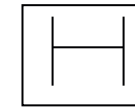
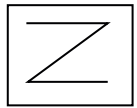
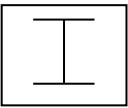
(2)

(3)

(4)

स्पष्टीकरण : पर्याय (1), (2) व (4) मधील आकृत्यांचे प्रत्येकी तीन भाग केलेले आहेत. पर्याय (3) मधील आकृतीचे चार भाग केलेले आहेत. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

2)

(1)

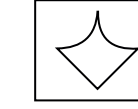
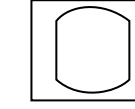
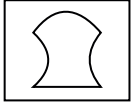
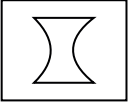
(2)

(3)

(4)

स्पष्टीकरण : पर्याय (1), (2) व (3) या पर्यायांमध्ये प्रत्येकी तीन रेषांनी बनलेली चिन्हे आहेत. पर्याय (4) मध्ये चार रेषांनी बनलेले चिन्ह आहे. म्हणून पर्याय (4) हे उत्तर.

3)

(1)

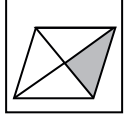
(2)

(3)

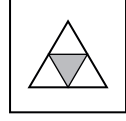
(4)

स्पष्टीकरण : पर्याय (1), (3) व (4) यांमध्ये प्रत्येकी दोन रेषा सरळ आणि दोन वक्र आहेत. पर्याय (2) मध्ये फक्त एक रेषा सरळ आणि तिन वक्र आहेत. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

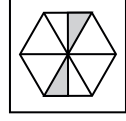
4)

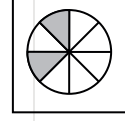
(1)

(2)

(3)

(4)

स्पष्टीकरण : आकृती (3) वगळता, प्रत्येक आकृतीत पाव भाव काळा आहे. आकृती (3) मध्ये एक-षष्टांश भाग काळा आहे. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

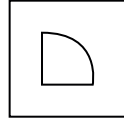
सरावसंच - 6

पुढील प्रत्येक प्रश्नात तीन आकृत्यांचा गट बनतो. या गटात न बसणारी आकृती ओळखा.

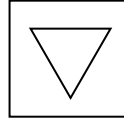
1)

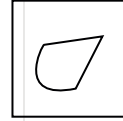
(1)

(2)

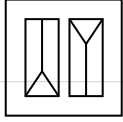
(3)

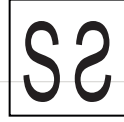
(4)

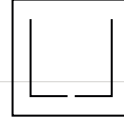
2)

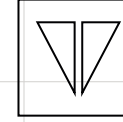
(1)

(2)

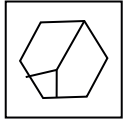
(3)

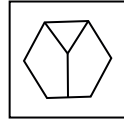
(4)

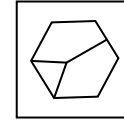
3)

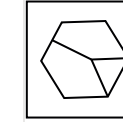
(1)

(2)

(3)

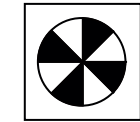
(4)

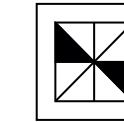
4)

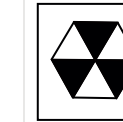
(1)

(2)

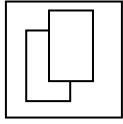
(3)

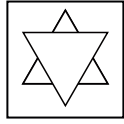
(4)

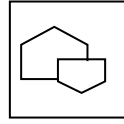
5)

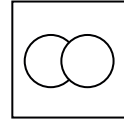
(1)

(2)

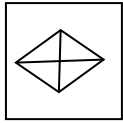
(3)

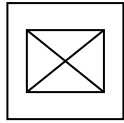
(4)

○○○○

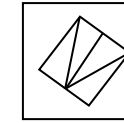
6)

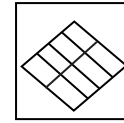
(1)

(2)

(3)

(4)

○○○○

4. 48, 38, 29, 21, ?, 8,

○○●○○

1) 17 2) 15 3) 14 4) 16

स्पष्टीकरण : $48 \xrightarrow{-10} 38 \xrightarrow{-9} 29 \xrightarrow{-8} 21 \xrightarrow{-7} 14 \xrightarrow{-6} 8$

10, 9, 8, 7, 6 अशा उतरत्या क्रमाने संख्या कमी होत जातात. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

सरावसंच - 7

संख्यामालिकेत प्रश्नचिन्हाच्या जागी क्रमाने येणारी संख्या ओळखा :

1. 10, 20, 40, 80, ?

○○○○○

1) 100 2) 120 3) 140 4) 160

2. 5, 7, 10, 14, ?

○○○○○

1) 22 2) 20 3) 21 4) 19

3. 28, 37, 46, 55, ?

○○○○○

1) 68 2) 64 3) 51 4) 73

4. 7, 15, 31, 63, ?

○○○○○

1) 126 2) 127 3) 128 4) 129

5. 4, 5, 8, 10, 12, 15, ?

○○○○○

1) 18 2) 14 3) 16 4) 13

3.2 आकृत्यांची मालिका

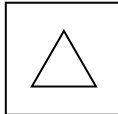
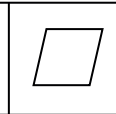
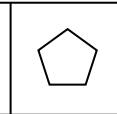
ओळख : या उपघटकातील प्रश्नांमध्ये आकृतीत क्रमशः बदल होत जाण्याचे काही प्रकार असतात.

आकृतीमालिकेतील पहिल्या तीन अवस्थांचे निरीक्षण करून, आकृतीत नेमका काय बदल घडत जातो, तो लक्षात घ्यावा. त्यानंतर आकृतीमालिकेत खाली दिलेल्या पर्यायांतून (प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी आकृती) योग्य पर्याय क्रमांकाचे वर्तुळ रंगवावे.

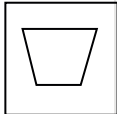
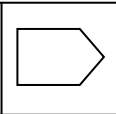
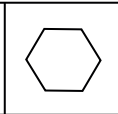
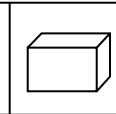
नमुना प्रश्न

पुढील आकृतीमालिकेत क्रमाने झालेला बदल ओळखून त्याच क्रमाने प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणाऱ्या आकृतीच्या पर्याय-क्रमांकाचे वर्तुळ रंगवा :

1. प्रश्न आकृत्या

			?
---	---	---	---

उत्तर आकृत्या

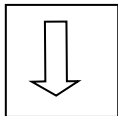
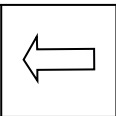
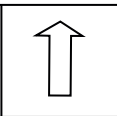
			
(1)	(2)	(3)	(4)

○○●○○

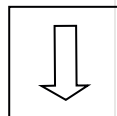
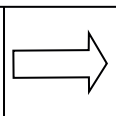
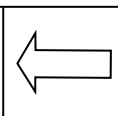
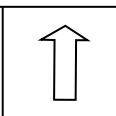
स्पष्टीकरण : दिलेल्या मालिकेत रेषांची संख्या एकने जास्त असलेल्या आकृत्या क्रमाने येतात.

या मालिकेत सुरुवातीला तीन रेषांची आकृती (त्रिकोन) आहे. त्यापुढे चार रेषांची आकृती (चौकोन) व नंतर पाच रेषांची आकृती (पंचकोन) आहेत. या क्रमाने प्रश्नचिन्हाच्या जागी सहा रेषांची आकृती येईल. पर्याय तीन मधील आकृतीत सहा रेषा आहेत. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

2. प्रश्न आकृत्या

			?
---	---	---	---

उत्तर आकृत्या

			
(1)	(2)	(3)	(4)

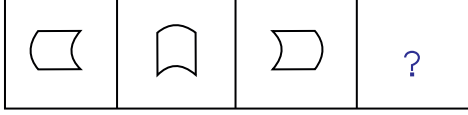
○●○○○

स्पष्टीकरण : बाण घड्याळाच्या दिशेने काटकोनात फिरत जातो. या क्रमाने प्रश्न चिन्हाच्या जागी पर्याय दोन मधील आकृती येईल. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

सरावसंच - 8

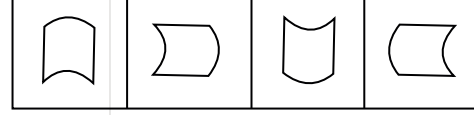
पुढील आकृत्यांमध्ये विशिष्ट प्रकारचा क्रम आहे. तो क्रम ओळखून प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणाऱ्या आकृतीच्या पर्याय क्रमांकाचे वर्तुळ रंगवा :

1. प्रश्न आकृत्या

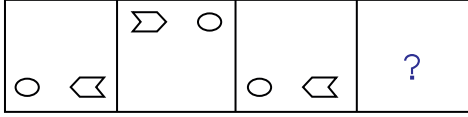
उत्तर आकृत्या

○○○○

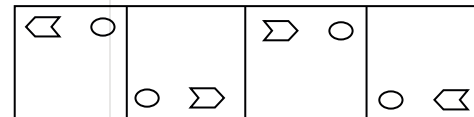
(1) (2) (3) (4)

2. प्रश्न आकृत्या

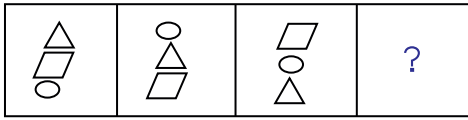
उत्तर आकृत्या

○○○○

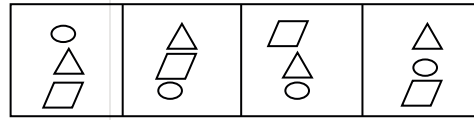
(1) (2) (3) (4)

3. प्रश्न आकृत्या

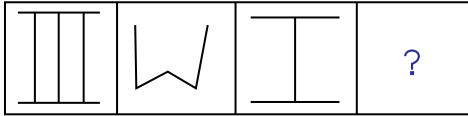
उत्तर आकृत्या

○○○○

(1) (2) (3) (4)

4. प्रश्न आकृत्या

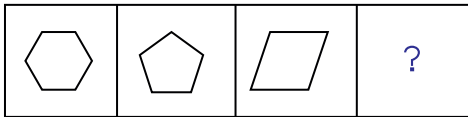
उत्तर आकृत्या

○○○○

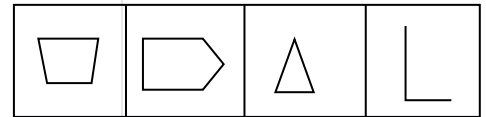
(1) (2) (3) (4)

5. प्रश्न आकृत्या

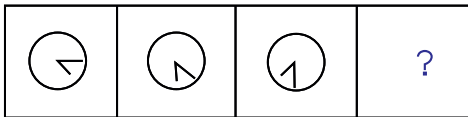
उत्तर आकृत्या

○○○○

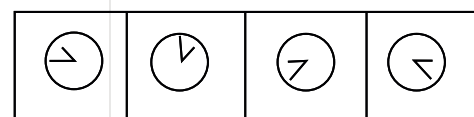
(1) (2) (3) (4)

6. प्रश्न आकृत्या

उत्तर आकृत्या

○○○○

(1) (2) (3) (4)

3.3 चिन्हांची मालिका

ओळख : या उपघटकातील प्रश्नात काही चिन्हे किंवा चिन्हांचा समुह एका विशिष्ट क्रमाने दिलेला असतो. त्यामधील एक पद दिलेले नसते. त्या जागी प्रश्न चिन्ह देतात. त्या प्रश्नचिन्हांच्या जागी येणारा चिन्हांचा समुह निश्चित करून त्या समुहाच्या पर्याय क्रमांकाचे वर्तुळ रंगवायचे असते.

नमुना प्रश्न

पुढे दिलेल्या चिन्हांच्या मालिकेत प्रश्नचिन्हांच्या जागी येणारे चिन्ह/चिन्हसमुह ओळखा :

1. $\triangle \square \bigcirc$, $\triangle \triangle \square \bigcirc$, $\triangle \triangle \square \square \bigcirc$? ○ ○ ○ ●

1) $\triangle \triangle \square \square \bigcirc \triangle$ 2) $\triangle \triangle \square \bigcirc \square$ 3) $\triangle \square \square \bigcirc \bigcirc \bigcirc$ 4) $\triangle \triangle \square \square \bigcirc \bigcirc$

स्पष्टीकरण : मालिकेत क्रमाने $\triangle \square$ आणि \bigcirc या चिन्हांची भर पडत जाते. त्यानुसार, $\triangle \square \bigcirc$ या गटानंतर येणाऱ्या गटात \triangle त्यापुढील गटात \square आणि प्रश्नचिन्हांच्या जागी येणाऱ्या गटात \bigcirc या चिन्हाची भर पडते. म्हणून, पर्याय (4) हे उत्तर.

2. , , ? ○ ● ○ ○

1) 2) 3) 4)

स्पष्टीकरण : डावीकडून तिसरे, दुसरे, पहिले चिन्ह क्रमाने उजवीकडून पहिल्या स्थानावर जातात. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

3. ADDAEEEEAFFFFAGGGG??H HHHH ○ ○ ● ○

1) GAA 2) AHH 3) GAH 4) GGA

स्पष्टीकरण : डावीकडून प्रत्येक A नंतर 2D, 3E, 4F, यानुसार 5G व 6H आहेत. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

सरावसंच - 9

पुढील प्रश्नांत दिलेल्या चिन्हांच्या मालिकेत प्रश्नचिन्हांच्या जागी येणारे चिन्ह/चिन्हसमुह ओळखा :

1. , , ? ○ ○ ○ ○

1) 2)

3) 4)

2. # @ , # @ , # @ , ? ○ ○ ○ ○

1) # @ 2) @ # 3) # @ 4) # @

3. ABCD, ABDC, ADCB, ?

- 1) ACDB 2) BCDA 3) DCBA 4) CDBA

○○○○

4. BMMMMBNNNNBBOOBP???

- 1) BBQ 2) BQQ 3) PPB 4) PBQ

○○○○

5. ??????

- 1) 2) 3) 4)

○○○○

3.4 चुकीचे पद ओळखणे

ओळख : या प्रश्न प्रकारात दिलेल्या मालिकेमध्ये पदांचा जो विशिष्ट क्रम असतो, त्याच्याशी एक पद जुळत नाही. हे पद ओळखून, ते पर्यायातून निवडायचे असते.

नमुना प्रश्न

पुढील प्रश्नांत दिलेल्या अक्षर मालिकेतील चुकीचे पद ओळखा :

अक्षरमाला : ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY

प्रश्न 1) BDFHKLNP

○●○○○

1) F 2) K 3) L 4) N

स्पष्टीकरण : प्रश्नात दिलेली अक्षरे एक अक्षर सोडून दिलेले आहेत. परंतु K च्या समोर दोन अक्षरे सोडल्या गेलीत. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

2) 1, 3, 6, 10, 15, 20, 28

○○●○○

1) 10 2) 15 3) 20 4) 28

स्पष्टीकरण : दिलेल्या संख्यामालिकेत प्रत्येक वाढ ही एकच्या फरकाने वाढत गेली. मात्र, 15 ते 20 मध्ये झालेली वाढ ही 10 ते 15 मध्ये झालेल्या वाढी इतकीच आहे. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

3) BC, MN, PQ, IK, UV, GH.

○●○○○

1) PQ 2) IK 3) GH 4) UV

स्पष्टीकरण : प्रश्नात दिलेली प्रत्येक जोडी ही लगतच्या अक्षरांची बनलेली आहे. पण IK ही जोडी लगतच्या अक्षराची नाही. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

सरावसंच - 10

पुढील प्रश्नात दिलेले चुकीचे पद ओळखा :

1) A, C, F, J, O, V.

○○○○○

1) A 2) F 3) J 4) V

2) AB, CE, EG, GI, IK, KM.

○○○○○

1) CE 2) GI 3) KM 4) AB

3) 17, 23, 30, 38, 46, 57.

○○○○○

1) 17 2) 30 3) 46 4) 57

4) 4, 8, 12, 16, 19, 24

1) 8

2) 19

3) 24

4) 12

○○○○

5) 2, 4, 8, 17, 32, 64, 128.

1) 64

2) 2

3) 128

4) 17

○○○○

6) 11, 13, 15, 17, 20, 21, 23.

1) 17

2) 20

3) 21

4) 23

○○○○

घटक 4 : तर्कसंगती व अनुमान

4.1 भाषिक - 1 : वय

ओळख : या उपघटकातील प्रश्नांमध्ये दोन किंवा तीन व्यक्तींच्या वयाची तुलना केलेली असते. एखाद्या व्यक्तीचे वय, जन्मवर्ष किंवा जन्मतारीख यात दिलेली असते. या माहितीच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार विद्यार्थ्यांने योग्य निष्कर्षापर्यंत पोहचायचे असते.

नमुना प्रश्न

1. विराज आणि ऋतुजा यांच्या वयात सात वर्षांचे अंतर आहे. आणखी 15 वर्षांनी त्यांच्या वयात किती वर्षांचे अंतर असेल ?

1) 11 वर्षे 2) 7 वर्षे 3) 5 वर्षे 4) 9 वर्षे

स्पष्टीकरण : पंधरा वर्षांनंतर दोघांचेही वय पंधरा वर्षांनी वाढेल. त्यामुळे त्यांच्या वयातील अंतर तेवढेच, म्हणजे सात वर्षे असेल. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

2. वसंतरावाचे वय त्यांच्या तीन नातवांच्या वयाच्या बेरजेएवढे आहे. या चौघांच्या वयाची सरासरी 35 वर्षे असेल, तर वसंतरावाचे वय किती ?

1) 50 वर्षे 2) 65 वर्षे 3) 70 वर्षे 4) 80 वर्षे

स्पष्टीकरण : वसंतरावांचे वय + 3 नातवांचे वय = $4 \times 35 = 140$ वर्षे

वसंतरावांचे वय + वसंतरावांचे वय = 140 वसंतरावांचे वय = 70 वर्षे. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

सरावसंच - 11

1. संकेतचा जन्म 2015 साली झाला आणि समीक्षाचा जन्म 2005 साली झाला. तर 2022 साली त्या दोघांच्या वयांमध्ये किती वर्षांचे अंतर असेल ?

1) 15 वर्षे 2) 10 वर्षे 3) 6 वर्षे 4) 16 वर्षे

2. अमर आणि समीर यांचे एकूण वय आज 37 वर्षे आहे. 5 वर्षांनंतर अमरचे वय 23 वर्षे असेल, तर समीरचे वय त्यावेळी किती असेल ?

1) 26 वर्षे 2) 25 वर्षे 3) 27 वर्षे 4) 24 वर्षे

3. चिटू आणि पिंकी यांच्या वयांमध्ये चार वर्षांचे अंतर आहे. सहा वर्षांनंतर त्यांचे एकूण वय 28 वर्षे असेल. तर आज चिटूचे वय किती असेल ?

1) 16 वर्षे 2) 6 वर्षे 3) 10 वर्षे 4) 6 किंवा 10 वर्षे

4. मिनुचे वय दिनू च्या वयाच्या दुप्पट आहे. तीन वर्षानंतर दिनूचे वय 11 वर्षे असेल, तर मिनुचे वय आज किती असेल ? ○○○○
- 1) 14 वर्षे 2) 18 वर्षे 3) 16 वर्षे 4) 21 वर्षे
5. निनाद आणि अर्णव यांच्या वयात पाच वर्षांचे अंतर आहे. आणखी बारा वर्षांनी त्यांच्या वयात किती वर्षांचे अंतर असेल ? ○○○○
- 1) 11 वर्षे 2) 7 वर्षे 3) 5 वर्षे 4) 9 वर्षे
6. 5 वर्षांपूर्वी सानवी आणि मानवी यांचे एकूण वय 30 वर्षे होते. तर 5 वर्षानंतर त्यांचे एकूण वय किती असेल ? ○○○○
- 1) 40 वर्षे 2) 50 वर्षे 3) 45 वर्षे 4) 55 वर्षे

4.2 भाषिक - 2 : नातेसंबंध

ओळख : या उपघटकातील प्रश्नात कौटुंबिक नातेसंबंध यांवर आधारित प्रश्न दिलेले असतात. दिलेल्या माहितीचे विश्लेषण करून, प्रश्नात विचारलेल्या दोन व्यक्तिमधील नातेसंबंध शोधून काढायचा असतो.

नमुना प्रश्न

1. सौरवला तीन काका आणि दोन आत्या आहेत. त्यापैकी एक काका डॉक्टर आहे. तर डॉक्टर काकाला अनुक्रमे किती भाऊ व किती बहिणी आहेत ? ●○○○○

- 1) 3 व 2 2) 2 व 2 3) 2 व 3 4) 3 व 3

स्पष्टीकरण : तीन काका आणि सौरवचे बाबा मिळून चार भाऊ होतात, यातील कोणीही एकाला तीन भाऊ असणार, म्हणजे तीन भाऊ व दोन बहिणी. म्हणून, पर्याय (1) हे उत्तर.

2. विराजचे काका माझ्या वडिलांना बाबा म्हणतात. तर विराज माझा कोण ? ●○○○○

- 1) मुलगा 2) भाचा 3) काका 4) चुलतभाऊ

स्पष्टीकरण : माझ्या वडिलांना बाबा म्हणणारा माझा भाऊच असणार. तो विराजचा काका म्हणजे माझा भाऊ आहे. म्हणजे विराज माझा मुलगा असणार. म्हणून, पर्याय (1) हे उत्तर.

सरावसंच - 12

1. अक्षराची आई माझ्या आईला आई म्हणते, तर अक्षरा माझी कोण ? ○○○○○

- 1) मावशी 2) आतेबहिण 3) भाची 4) पुतणी

2. दीपा रुचीताला म्हणाली "तुझ्या वडिलांची आई ही माझ्या आईची आई आहे" तर दीपा रुचीताच्या वडिलांची कोण ? ○○○○○

- 1) पुतणी 2) भाची 3) बहिण 4) मुलगी

3. चैताली ही सोहमच्या मुलाची मावशी आहे. तर चैतालीचे सोहमशी असलेले नाते काय आहे ?

- 1) दीर 2) बहिण 3) मेहूणी 4) भाऊ ○○○○○

4. सागर किरण ला म्हणाला "तू माझ्या मामाच्या बहिणीची मुलगी आहेस", तर सागर आणि किरण यांच्यातील नाते काय आहे ? ○○○○○

- 1) मामा - भाची 2) बहिण - भाऊ
3) मामेभाऊ - मामेबहिण 4) आतेबहिण - आतेभाऊ

5. एका दाम्पत्याला तीन अपत्ये आहेत. दोन मुलांपैकी एक विवाहित आहे. तर एक मुलगी अविवाहित आहे. तर त्यांच्या घरी किमान किती व्यक्ति राहत आहेत ? ○○○○○

- 1) 8 2) 7 3) 6 4) 5

4.3 भाषिक - 3 : इतर

नमुना प्रश्न

1. बैलगाडीला विमान म्हटले, विमानाला जहाज म्हटले, जहाजाला सायकल म्हटले, सायकलला रेल्वे म्हटले व रेल्वेला मोटारसायकल म्हटले तर रूळावरून कोणते वाहन धावेल ?
- 1) सायकल 2) मोटारसायकल 3) जहाज 4) रेल्वे

स्पष्टीकरण : रूळावरून रेल्वे धावते आणि दिलेल्या माहितीत रेल्वेला मोटारसायकल म्हटले आहे, म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

2. रमन खो-खो खेळतो, दिवेश हँडबाल आणि कबड्डी खेळतो, गौरव व्हॉलीबाल आणि खो-खो खेळतो, विरू क्रिकेट खेळतो आणि अमन सर्व खेळ खेळतो तर हँडबाल हा खेळ खेळणारे कोण ?
- 1) गौरव व दिवेश 2) अमन व दिवेश
- 3) रमन व अमन 4) दिवेश व विरू

स्पष्टीकरण : रमन खो-खो, दिवेश - हँडबाल, कबड्डी खेळतो, गौरव - व्हॉलीबाल, खो-खो, विरू - क्रिकेट, अमन - खो-खो, हँडबाल, कबड्डी, व्हॉलीबाल, क्रिकेट. म्हणून पर्याय (2) हे उत्तर.

सरावसंच - 13

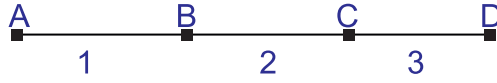
1. घड्याळ्यातील तासकाटा व मिनिटकाटा पुढीलपैकी कोणत्या वेळी काटकोनात असतात ?
- 1) सहा वाजता 2) बारा वाजता 3) साडेतीन वाजता 4) नऊ वाजता
2. वासराला कोकरू म्हटले, कोकराला शिंगरू म्हटले, शिंगराला करडू म्हटले, करडूला रेडकू म्हटले तर मेंढीच्या पिलाला काय म्हणाल ?
- 1) कोकरू 2) करडू 3) शिंगरू 4) रेडकू
3. वयाने स्नेहा रोहनपेक्षा मोठी परंतु मयंकपेक्षा लहान आहे. संस्कृती रोहनच्याच वयाची आहे. तर वयाने सर्वात मोठा कोण ?
- 1) स्नेहा 2) रोहन 3) मयंक 4) संस्कृती
4. क्रिशला ब्रेड आवडते, विशू ला केक आवडतो, राणीला बिस्कीट व केक आवडतो, संगमला कॉफी आवडते व अनुपला समोसा आवडतो तर पेय कुणाला आवडते ?
- 1) अनुपला 2) विशूला 3) राणीला 4) संगमला
5. कोल्ह्याला ससा म्हटले, सशाला वाघ म्हटले, वाघाला हरिण म्हटले, हरिणीला सिंह म्हटले आणि सिंहाला अस्वल. तर आपला राष्ट्रीय प्राणी कोणाला म्हणावे ?
- 1) वाघ 2) ससा 3) हरिण 4) सिंह

4.4 अभाषिक : आकृत्या मोजणे

ओळख : या घटकातील प्रश्नात एक आकृती दिली जाते. या आकृतीमधून रेषाखंड, कोन, त्रिकोण, चौकोन, वर्तुळ अशा विविध प्रकारच्या भौमितिक रचना बनतात. विद्यार्थ्यांनी लक्षपूर्वक या रचनांची संख्या मोजून लिहायची असते.

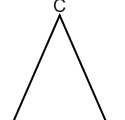
उपयुक्त टीपा :

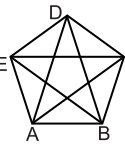
1. **रेषाखंड :** (अ) याच्या कोणत्याही टोकाला बाणाचे चिन्ह नसते.

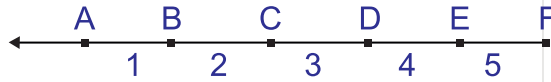
या आकृतीत AB, BC, CD हे 3 रेषाखंड आहेत. म्हणून, एकूण रेषाखंड $1+2+3=6$

याप्रमाणे AB, BC, CD, DE असे 4 रेषाखंड असतील, तर एकूण रेषाखंड $1+2+3+4=10$

ब) दिलेल्या 3 बिंदू परस्परांना जोडून $2+1=3$ रेषाखंड (AB, BC, CA) तयार होतात.

क) 5 बिंदू परस्परांना जोडून $4+3+2+1=10$ रेषाखंड (AB, BC, CD, DE, EA, AC, AD, BD, BE, CE) तयार होतात.

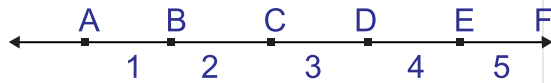
2. **किरण :** यांच्या एका टोकास बाणाचे चिन्ह असते.

या आकृतीत FA या किरणावर AB, BC, CD, DE, EF हे 5 वेगवेगळे रेषाखंड आहेत.

एकूण रेषाखंड $1+2+3+4+5=15$

3. **रेषा :** शब्द याच्या दोन्ही टोकांना बाणाचे चिन्ह असते.

या आकृतीत AE रेषेवर AB, BC, CD, DE हे चार रेषाखंड आहेत.

एकूण रेषाखंड $1+2+3+4=10$

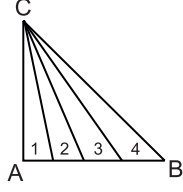
4. **कोन :** सोबतच्या आकृतीत BAC चे AD या किरणाने 1 व 2 असे दोन भाग केलेले

आहेत. यामुळे, काही नवीन कोन (CAD, BAD) तयार झाले आहेत. एकूण

कोन = $1+2=3$ याप्रमाणे कोनाचे 1, 2, 3 असे तीन भाग पडले असतील

तर एकूण कोन = $1+2+3=6$

5. त्रिकोण :

1) एकूण त्रिकोण = $1 + 2 + 3 + 4 = 10$

याचप्रमाणे

2) त्रिकोणात 1, 2, 3, 4, 5 असे पाच भाग असतील.

तर एकूण त्रिकोण = $1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$

6. चौकोन :

1	2	3
2		

एकूण चौकोन = $(1 + 2 + 3) \times (1 + 2)$

= $6 \times 3 = 18$

1	2	3	4
2			
3			

एकूण चौकोन = $(1 + 2 + 3 + 4) \times (1 + 2 + 3)$

= $10 \times 6 = 60$

7. चौरस :

1	2
2	

एकूण चौरस = $(2 \times 2) + \text{उरलेला अंक}$

= $4 + 1 = 5$

किंवा

एकूण चौरस = $1^2 + 2^2 = 1 + 4 = 5$

1	2	3
2		
3		

एकूण चौरस = $(3 \times 3) + (2 \times 2) + 1$

= $9 + 4 + 1 = 14$

किंवा

एकूण चौरस = $1^2 + 2^2 + 3^2 = 1 + 4 + 9 = 14$

1	2	3
2		

एकूण चौरस = $(2 \times 3) + \text{उरलेल्या अंकापैकी मोठा अंक}$

= $6 + 2 = 8$

1	2	3	4
2			

$$\begin{aligned} \text{एकूण चौरस} &= (2 \times 4) + \text{मोठा अंक} \\ &= 8 + 3 = 11 \end{aligned}$$

1	2	3	4
2			
3			

$$\begin{aligned} \text{एकूण चौरस} &= (3 \times 4) + (2 \times 3) + \text{मोठा अंक} \\ &= 12 + 6 + 2 = 20 \end{aligned}$$

8. आयत :

(अ)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1, 2, 3, 4, 5 हे 5 चौकोन आहेत.

$$\text{एकूण आयत} = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$$

1	2	3	4
---	---	---	---

4 चौकोन

$$\text{एकूण आयत} = 1 + 2 + 3 + 4 = 10$$

(ब)

1	2	3
2		

$$\text{एकूण आयत} = (1 + 2 + 3) \times (1 + 2)$$

$$= 6 \times 3 = 18$$

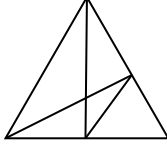
1	2	3	4
2			
3			

$$\text{एकूण आयत} = (1 + 2 + 3 + 4) \times (1 + 2 + 3)$$

$$= 10 \times 6 = 60$$

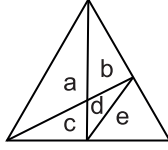
नमुना प्रश्न

1. पुढील आकृतीत एकूण किती त्रिकोण आहेत ?

- 1) 10 2) 12 3) 11 4) 9

स्पष्टीकरण :

त्रिकोणतील भागांना या a, b, c, d, e या वर्णाक्षरांनी दर्शवा.

एकाच वर्णाक्षराने दर्शवता येतील असे त्रिकोण a, b, c, d, e = 5

दोन वर्णाक्षरांनी दर्शवता येतील असे त्रिकोण a+b, b+d, d+c, c+a = 4

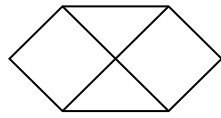
तीन वर्णाक्षरांनी दर्शवता येतील असे त्रिकोण b+d+e, c+d+e = 2

चार वर्णाक्षरांनी दर्शवता येतील असे त्रिकोण = 0

पाच वर्णाक्षरांनी दर्शवता येतील असे त्रिकोण = a+b+c+d+e = 1

त्रिकोणाची एकूण संख्या 5+4+2+0+1 = 12. म्हणून, पर्याय (2) हे उत्तर.

2. सोबतच्या आकृतीत एकूण किती चौकोन आहेत ?

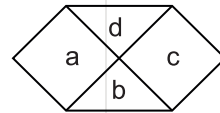

- 1) 8 2) 7 3) 6 4) 5

स्पष्टीकरण : चौकोन : a, c = 2

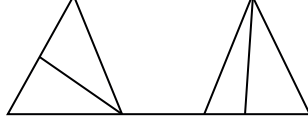
$$a+b, b+c, c+d, d+a = 4$$

एकूण 4+2 = 6. म्हणून, पर्याय (3) हे उत्तर.

3. पुढील आकृतीत चौकोनांची संख्या किती ?

○○○●

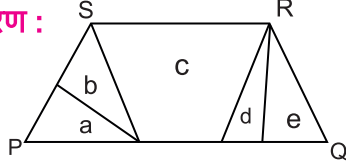
1) 5

2) 4

3) 7

4) 6

स्पष्टीकरण :

चौकोन : c, c+d, a+b+c, c+d+e, a+b+c+d,

□ PQRS

एकूण 6. म्हणून, पर्याय (4) हे उत्तर.

सरावसंच - 14

1. लगतच्या आकृतीत एकूण किती कोन आहेत ?

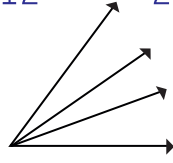
○○○○

1) 12

2) 6

3) 10

4) 8

2. पुढील आकृतीतील एकूण चौकोनांची संख्या किती ?

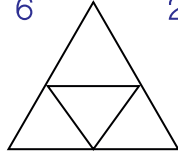
○○○○

1) 6

2) 5

3) 4

4) 3

3. लगतच्या आकृतीत किती त्रिकोण आहेत ?

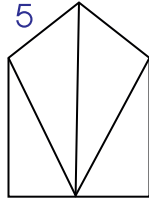
○○○○

1) 5

2) 4

3) 2

4) 3

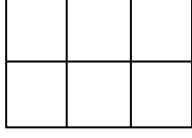
4. दिलेल्या आकृतीत चौकोनांची एकूण संख्या किती ?

1) 15

2) 18

3) 20

4) 21

○○○○

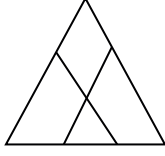
5. सोबतच्या आकृतीत एकूण किती चौकोन आहेत ?

1) 3

2) 4

3) 5

4) 6

○○○○

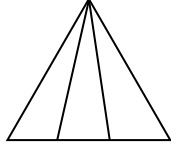
6. सोबतच्या आकृतीत एकूण किती त्रिकोण आहेत ?

1) 8

2) 7

3) 6

4) 5

○○○○

घटक 5 : प्रतिबिंब/प्रतिमा

5.1. आरशातील प्रतिमा (आकृत्या, अंक, अक्षरे)

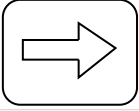

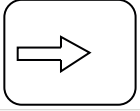
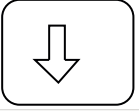
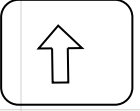
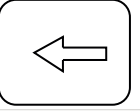
यामध्ये आकृती अंक अथवा अक्षरे यांचे आरशातील प्रतिबिंब कसे दिसेल. हे मुलांनी ओळखून उत्तरपत्रिके मधील योग्य पर्यायाला गोल करायचे असते.

आकृतीचे प्रतिबिंब आरशात कसे दिसते यात आकृतीचा उजवीकडील भाग प्रतिबिंबीत होऊन डावीकडे दिसतो आणि आकृतीचा डावीकडील भाग हा प्रतिबिंबीत होऊन उजवीकडे दिसतो. खालील आकृती प्रतिबिंबासाठी आकृतीच्या उजवीकडे अशा तिरप्या रेषा दाखविलेल्या आहेत. त्याचप्रमाणे अंक व अक्षरांच्या बाबतीतही प्रतिबिंबीत आकृती ओळखता येईल हे आपणास खाली दिलेल्या स्पष्टीकरणावरून लक्षात येईल.

नमुना प्रश्न

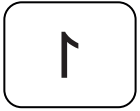

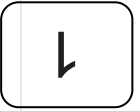
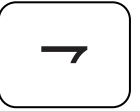
प्र.1. पुढील प्रत्येक प्रश्नात प्रश्न आकृतीची आरशातील प्रतिमा कशी दिसेल ते ओळखून त्याचा पर्याय क्रमांक गोल करा.

1) प्रश्न आकृती उत्तर आकृत्या. ○○○●

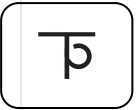

स्पष्टीकरण : दिलेल्या प्रश्न आकृतीत दाखवलेला बाण उजवीकडे जात आहे. तर हा आरशातील प्रतिबिंबात तो डावीकडे दिसेल. म्हणून पर्याय क्र. (4) ला गोल केले आहे.

2) प्रश्न आकृती उत्तर आकृत्या. ●○○○○

3) प्रश्न आकृती उत्तर आकृत्या. ○●○○○

सरावसंच - 15

1) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

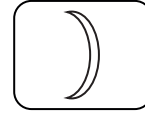
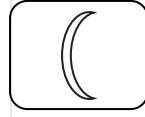
(4)

○○○○

2) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

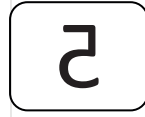
(4)

○○○○

3) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

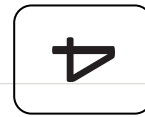
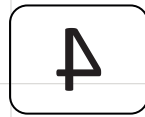
(4)

○○○○

4) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

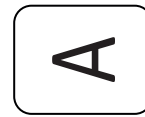
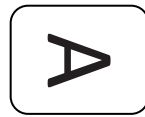
(4)

○○○○

5) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

(4)

○○○○

6) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

(4)

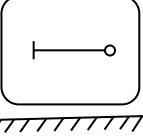
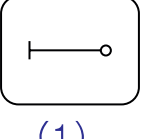
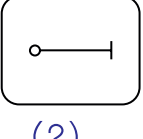
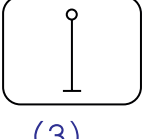
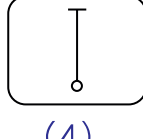

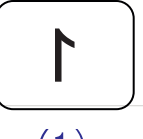
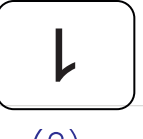
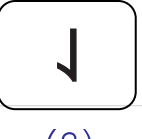
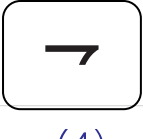
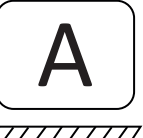

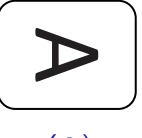
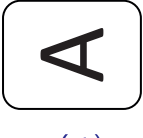
○○○○

5.2 जलप्रतिबिंब (आकृती, अंक, अक्षरे) :-

जल प्रतिबिंब प्रतिमा या उपघटकामध्ये आकृती अंक अथवा अक्षरे यांचे पाण्यातील प्रतिबिंब कसे दिसेल ते ओळखून दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य वर्तुळाला गोल करायचे आहे. आकृतीच्या वरच्या किंवा खालच्या बाजूस आरसा धरल्यास त्या आकृतीचे पाण्यातील प्रतिबिंब आरशात दिसू शकते. जलप्रतिबिंबासाठी आकृतीच्या खाली अशा तिरप्या रेषा दर्शविलेल्या असतात.

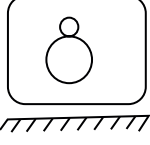
प्रश्न 1 ला पुढील प्रत्येक प्रश्नात प्रश्न आकृतीचे पाण्यातील प्रतिबिंब कसे दिसेल ते ओळखून त्याच्या योग्य पर्यायाला गोल करा.

नमुना प्रश्न

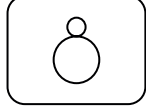
- 1) प्रश्न आकृती उत्तर आकृत्या. ●○○○
-
- (1) (2) (3) (4)
- 2) प्रश्न आकृती उत्तर आकृत्या. ○○●○
-
- (1) (2) (3) (4)
- 3) प्रश्न आकृती उत्तर आकृत्या. ○●○○
-
- (1) (2) (3) (4)

सरावसंच - 16

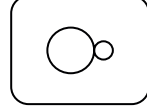
1) प्रश्न आकृती

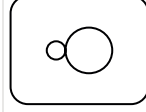
उत्तर आकृत्या.

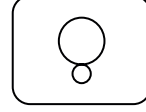
(1)

(2)

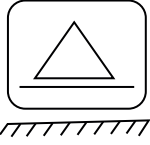
(3)

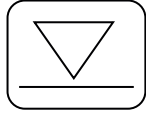
(4)

○○○○

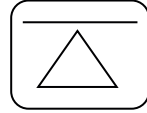
2) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

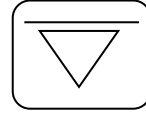
(1)

(2)

(3)

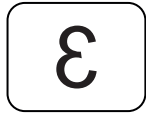
(4)

○○○○

3) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

(4)

○○○○

4) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

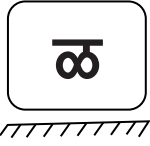
(3)

(4)

○○○○

5) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

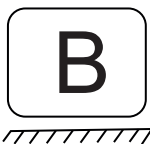
(3)

(4)

○○○○

6) प्रश्न आकृती

उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

(4)

○○○○

घटक 6 : समसंबध

6.1 शब्दसंग्रह :

या घटकात दोन गोष्टींमध्ये रंग, रूप, आकार, चौकोन, क्रिया, रचना, स्थान, उपयोग क्रम याबाबतीत काही समानता अथवा विसंगती असते ते ओळखून योग्य पर्यायाला गोल करायचे असते.

नमुना प्रश्न

प्रश्न 1 खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्यायाला गोल करा.

1. मध : गोड :: लिंबू ?

●○○○

1. आंबट 2. कडू 3. तुरट 4. खारट

स्पष्टीकरण : ज्याप्रमाणे मध गोड असते. त्याप्रमाणे लिंबू आंबट असते आणि कारले कडू असते. त्यामुळे पर्याय क्रमांक 1 ला गोल केलेले आहे.

2. राम : मुलगा :: सीता : ?

●○○○

1. मुलगी 2. पत्नी 3. वहिनी 4. स्त्री

3. चप्पल : पाय :: बांगड्या : ?

○○●○

1. नाक 2. ओठ 3. हात 4. पाय

सरावसंच - 17

1) पाने : हिरवा :: कुंकू : ?

○○○○

1. लाल 2. पिवळा 3. निळा 4. पांढरा

2) मुलगा : मुले :: मुलगी : ?

○○○○

1. माणूस 2. स्त्री 3. मुली 4. बाई

3) कुत्रा : प्राणी :: चिमणी : ?

○○○○

1. प्राणी 2. पक्षी 3. घर 4. वनस्पती

4) बैल : पाळीव प्राणी :: वाघ : ?

○○○○

1. पाळीव प्राणी 2. पक्षी 3. जंगली प्राणी 4. वनस्पती

5) बैल : प्राणी :: निवडुंग : ?

○○○○

1. प्राणी 2. पक्षी 3. जंगली प्राणी 4. वनस्पती

6) चित्र : चित्रकार :: मूर्ती : ?

○○○○

1. पाणी 2. कलाकार 3. मूर्ती बनविणारा 4. मूर्तीकार

7) मातीच्या वस्तू बनविणारा : कुंभार :: लाकडाच्या वस्तू बनविणारा : ?

○○○○

1. लोहार 2. कलाकार 3. सुतार 4. विणकर

6.2. आकृत्या

आकृत्या :-

यामध्ये आकृतीच्या संख्येत रचनेत बदल होतो. रेषांची संख्या कमी जास्त होते. आकृतीच्या आतील भागात तशीच किंवा वेगळी आकृती असते.

नमुना प्रश्न

1) : :: : ?

1. 2. 3. 4.

2) : :: : ?

1. 2. 3. 4.

3) : :: : ?

1. 2. 3. 4.

सरावसंच - 18

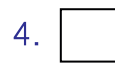
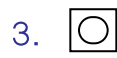
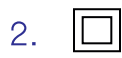
1) : :: : ?

1. 2. 3. 4.

2) : :: : ?

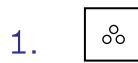
1. 2. 3. 4.

3) : :: : ?

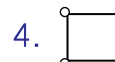
○○○○

4) : :: : ?

○○○○

5) : :: : ?

○○○○

6.3. संख्या

संख्या :-

संख्या या उपघटकात अनेक प्रकारचे संबंध असू शकतात जसे कि, दूसरे पद पहिल्या पदाच्या दुप्पट, निमपट, $1/3$ पट असणे. दोन पदात बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार असणे.

नमुना प्रश्न

प्र. 1 खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्यायाला गोल करा.

1) $2 : 4 :: 3 : ?$

1. 6 2. 4 3. 8 4. 9

स्पष्टीकरण - $2 \times 2 = 4$, म्हणून $3 \times 2 = 6$

2) $2 : 5 :: 3 : ?$

1. 6 2. 4 3. 8 4. 9

3) $2 : 3 :: 3 : ?$

1. 6 2. 4 3. 8 4. 9

सरावसंच - 19

1) $5 : 10 :: 6 : ?$

1. 6 2. 12 3. 8 4. 9

2) $11 : 10 :: 6 : ?$

1. 5 2. 12 3. 8 4. 9

3) $5 : 1 :: 6 : ?$

1. 2 2. 12 3. 8 4. 12

4) $3 : 7 :: 7 : ?$

1. 6 2. 11 3. 8 4. 9

5) $10 : 10 :: 6 : ?$

1. 6 2. 12 3. 8 4. 9

6) $20 : 40 :: 25 : ?$

	1. 8	2. 50	3. 100	4. 30	
7)	26:13::6:?				○○○○
	1. 6	2. 12	3. 3	4. 9	
8)	5:20::6:?				○○○○
	1. 6	2. 8	3. 25	4. 24	
9)	1:5::6:?				○○○○
	1. 20	2. 12	3. 2	4. 10	
10)	6:7::8:?				○○○○
	1. 9	2. 4	3. 10	4. 11	

घटक 7 : समान पद ओळखणे

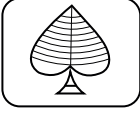
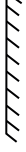
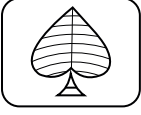

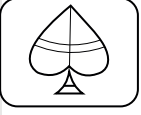
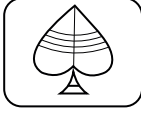

7.1 : आकृत्या

एखादी वस्तू किंवा आकृती दुसऱ्या वस्तू किंवा आकृतीशी हुबेहूब जुळत असेल. तर ती वस्तू किंवा आकृती ओळखावी लागते यातून निरीक्षण क्षमता तपासली जाते.

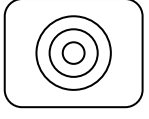
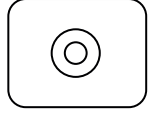

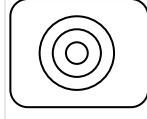

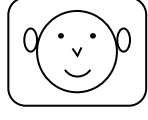
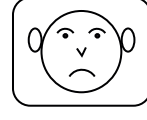
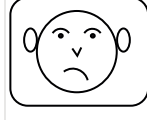
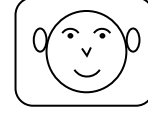
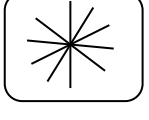
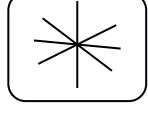
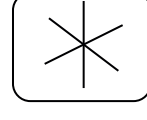
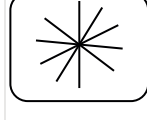
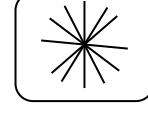
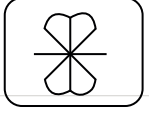
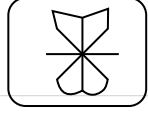
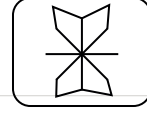
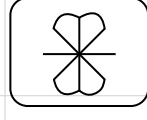

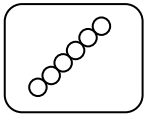
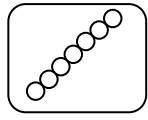
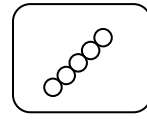
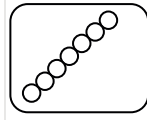
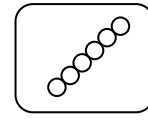
यामध्ये एक प्रश्न आकृती दिलेली असते आणि त्या प्रश्न आकृतीशी हुबेहूब जुळणारी उत्तर आकृती मधील एक आकृती निवडावी लागते हे आपल्या पुढील नमुना प्रश्न मधून समजता येईल.

नमुना प्रश्न

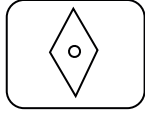
प्र. 1 दिलेल्या प्रश्न आकृती तंतोतंत दिसणारी आकृती शोधून योग्य पर्याय ला गोल करा.

- 1) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○●○○
-    (1) (2) (3) (4)
- 2) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○●
-    (1) (2) (3) (4)
- 3) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○●
-    (1) (2) (3) (4)

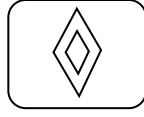
सरावसंच - 20

- 1) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○○
-
- (1) (2) (3) (4)
- 2) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○○
-
- (1) (2) (3) (4)
- 3) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○○
-
- (1) (2) (3) (4)
- 4) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○○
-
- (1) (2) (3) (4)
- 5) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○○
-
- (1) (2) (3) (4)
- 6) प्रश्न आकृती. उत्तर आकृत्या. ○○○○
-
- (1) (2) (3) (4)

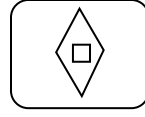
7) प्रश्न आकृती.

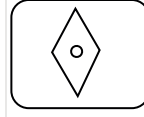
उत्तर आकृत्या.

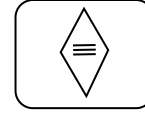
(1)

(2)

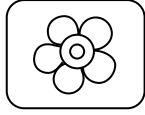
(3)

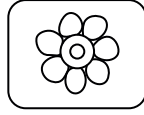
(4)

○○○○

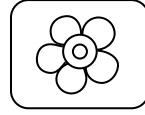
8) प्रश्न आकृती.

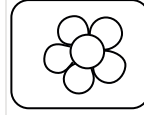
उत्तर आकृत्या.

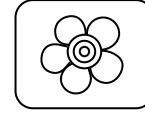
(1)

(2)

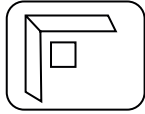
(3)

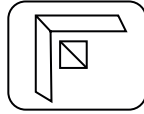
(4)

○○○○

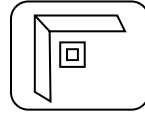
9) प्रश्न आकृती.

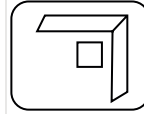
उत्तर आकृत्या.

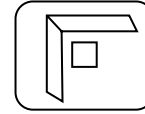
(1)

(2)

(3)

(4)

○○○○

10) प्रश्न आकृती.

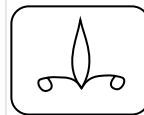
उत्तर आकृत्या.

(1)

(2)

(3)

(4)

○○○○

घटक 8 : कूटप्रश्न

8.1 रांगेतील स्थान :-

यामध्ये दोन प्रकारच्या रांगांवर प्रश्न विचारले जाऊ शकतात. हातात हात धरून आडव्या ओळीत उभे राहणाऱ्या व्यक्तींची रांग आणि दुसरी म्हणजे आपण उभे जसे शाळेमध्ये एकामागे एक याप्रमाणे उभी लाईन करतो तशा प्रकारची रांगेच्या एका टोकाकडून किंवा दोन्ही टोकं कडून व्यक्तीचे क्रमांक दिलेले असतात आणि ते आपल्याला मोजायचे असतात. त्या आधारे योग्य पर्यायाला गोल करायचे असते. अधिक समजून घेण्यासाठी आपण नमुना प्रश्न पाहूया.

नमुना प्रश्न

1) एका रांगेत अनुक्रमे रमेश, श्याम, राम, विना आणि सुरेश उभे आहेत. जर श्यामच्या उजवीकडे राम उभा आहे. तर श्यामच्या डावीकडे कोण असेल ?

○○●○○

1. श्याम 2. राम 3. रमेश 4. विना

स्पष्टीकरण : रमेश, श्याम, राम, रीना, सुरेश

वरील उदाहरणात दिल्याप्रमाणे रमेश, राम, श्याम, विना आणि सुरेश एका लाईन मध्ये उभे आहेत. त्याप्रमाणे शाम च्या डाव्या बाजूला रमेश असेल. म्हणून आपण पर्याय क्रमांक तीन ला गोल केलेले आहे.

2) एका रांगेत गौरव च्या उजवीकडे पाच व डावीकडे सात मुले आहेत. तर गौरवचा उजवीकडून कितवा क्रमांक येईल ?

●○○○○

1. सहावा 2. सातवा 3. पाचवा 4. चौथा

13 12 11 10 9 8 7 ⑥ 5 4 3 2 1

स्पष्टीकरण : उदाहरणात दिल्याप्रमाणे आपण अगोदर मांडणी करून घेऊया.

याप्रमाणे गौरवचा उजवी कडून सहावा क्रमांक येईल. म्हणून पर्याय क्रमांक 1 ला गोल केलेले आहे.

3) एका दोरीचे पाच सारखे तुकडे केले तर तिला कितीवेळा कापावे लागेल ?

○○○○●

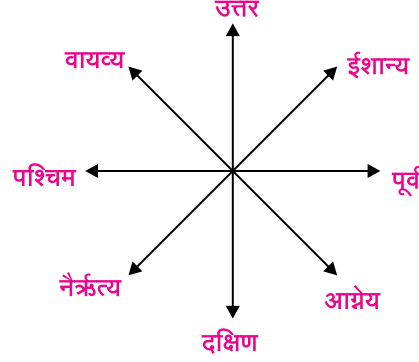
1. एक वेळा 2. दोन वेळा 3. तीन वेळा 4. चार वेळा

सरावसंच - 21

- 1) एका दोरीचे सारखे 3 तुकडे करायचे असल्यास तिला कितीवेळा कापावे लागेल ? ○○○○
1. एक वेळा 2. दोन वेळा 3. तीन वेळा 4. आठ वेळा
- 2) एका रांगेत 9 मुले उभे आहेत. राम रांगेच्या मध्यभागी उभा आहे. तर त्याचा समोरून कितवा क्रमांक येईल ? ○○○○
1. आठवा 2. सातवा 3. नववा 4. पाचवा
- 3) एका रांगेत शितलच्या पुढे दहा आणि मागे पाच याप्रमाणे मुले उभे आहेत तर त्या रांगेत एकूण किती मुलं उभी असतील ? ○○○○
1. सव्वीस 2. सोळा 3. पंचेचाळीस 4. अड्डावीस
- 4) एका हारामध्ये एकूण 49 फुले आहेत. मध्यभागी गुलाबाचे फुल आहे. तर त्या गुलाबाच्या फुलाचा सुरुवातीपासूनचा क्रमांक किती ? ○○○○
1. पंचवीस 2. सव्वीस 3. सात 4. सत्तावीस
- 5) एका रांगेत पहिला क्रमांक रामचा आणि सातवा क्रमांक श्यामचा आहे. श्याम जर रांगेच्या मध्यभागी असेल तर त्या रांगेमध्ये एकूण किती मुले उभे असतील ? ○○○○
1. एकवीस 2. बावीस 3. तेरा 4. तेवीस
- 6) एका शाळेमध्ये एका रांगेत पंधरा मुले उभी होती. याप्रमाणे अश्या पाच रांगा केल्या होत्या. तर त्या शाळेतील मुलांची संख्या किती ? ○○○○
1. दोनशे 2. पंचाहत्तर 3. एकशे पन्नास 4. दोनशे पन्नास
- 7) मंदिरापुढे उभे असलेल्या एका रांगेत प्रत्येक महिला पुढे दोन पुरुष उभे आहेत. जर त्या रांगामध्ये एकूण सहा महिला असतील. तर त्या रांगामधील पुरुषांची संख्या किती ? ○○○○
1. पंचवीस 2. बारा 3. पस्तीस 4. चाळीस
- 8) एका शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या रांगेतील कवाईती साठी उंचावलेले हात 100 आहेत तर त्या शाळेत एकूण किती विद्यार्थी उभे आहेत ? ○○○○
1. दोनशे 2. तीनशे 3. पन्नास 4. चारशे

8.2. दिशा

दिशा या उपघटकाच्या मध्ये चार मुख्य दिशा आणि चार उपदिशा यावर आधारीत प्रश्न विचारले जातात यामध्ये परस्परविरुद्ध दिशांना तथा लगतच्या दिशा कोणत्या यावर आधारीत प्रश्न दिलेले असतात.

- * मुख्य दिशा : पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण
- * उपदिशा : आग्नेय, नैर्ऋत्य, वायव्य, ईशान्य

उत्तरेकडे तोंड केल्यास उजवीकडे पूर्व दिशा तर डावीकडे पश्चिम दिशा दिसेल आणि दक्षिणेकडे तोंड केल्यास त्याच्या विरुद्ध उजवीकडे पश्चिम दिशा तर डावीकडे पूर्व दिशा दिसेल.

नमुना प्रश्न

प्रश्न 1 खाली दिलेल्या पर्यायातून योग्य दिशा ओळखून पर्याय क्रमांकाला गोल करा.

- 1) पूर्वेकडे तोंड केल्यास पाठीमागे कोणती दिशा दिसेल ? ○●○○
1. उत्तर 2. पश्चिम 3. दक्षिण 4. पूर्व
- 2) रितेश घरून दक्षिणेला दहा मीटर अंतर चालत गेला. तर त्याच्या डाव्या हाताला कोणती दिशा असेल ? ○○●○
1. उत्तर 2. पश्चिम 3. पूर्व 4. दक्षिण
- 3) खालीलपैकी एकमेकांच्या विरुद्ध असलेली दिशांची जोडी कोणती ? ●○○○
1. पूर्व-पश्चिम 2. पूर्व-दक्षिण 3. उत्तर-पूर्व 4. दक्षिण-पूर्व

सरावसंच - 22

- 1) घड्याळात बारा वाजले असता मिनिट काटा कोणत्या दिशेला असेल ? ○○○○
1. पश्चिम 2. उत्तर 3. दक्षिण 4. पूर्व
- 2) सूर्य पूर्वकडे असताना तो दिवसाचा कोणता काळ असेल ? ○○○○
1. रात्र 2. दुपार 3. संध्याकाळ 4. सकाळ
- 3) दक्षिणेकडे तोंड केल्यास उजवीकडे कोणती दिशा येईल ? ○○○○
1. उत्तर 2. पश्चिम 3. पूर्व 4. दक्षिण
- 4) पूर्व दिशेला तोंड केल्यास पाठीमागची दिशा कोणती असेल ? ○○○○
1. दक्षिण 2. पूर्व 3. उत्तर 4. पश्चिम
- 5) करण सूर्याकडे तोंड करून उभा आहे. नंतर तो डावीकडे वळला. तर त्याचे तोंड आता कोणत्या दिशेला असेल ? ○○○○
1. उत्तर 2. पश्चिम 3. पूर्व 4. दक्षिण
- 6) सीता आणि गीता समोरासमोर तोंड करून उभे आहेत जर सीताचे तोंड दक्षिणेकडे असेल तर गीताचे तोंड कोणत्या दिशेला असेल ? ○○○○
1. दक्षिण 2. पूर्व 3. उत्तर 4. पश्चिम
- 7) दक्षिणेकडे तोंड केल्यास पाठीमागे कोणती दिशा दिसेल ? ○○○○
1. उत्तर 2. पश्चिम 3. दक्षिण 4. पूर्व
- 8) खालीलपैकी पूर्व दिशेच्या लगतची दिशा कोणती ? ○○○○
1. ईशान्य 2. पश्चिम 3. वायव्य 4. पूर्व
- 9) उत्तरेकडे तोंड करून उभे राहिल्यास उजवीकडची दिशा कोणती ? ○○○○
1. उत्तर 2. पश्चिम 3. दक्षिण 4. पूर्व
- 10) पश्चिमेकडे तोंड करून उभे राहिल्यास उजवीकडची दिशा कोणती ? ○○○○
1. उत्तर 2. पश्चिम 3. दक्षिण 4. पूर्व

8.3 दिनदर्शिका

दिनदर्शिका :-

यामध्ये वर्ष, तारीख महिना, वार यांची माहिती दिलेली असते. त्याआधारे इतर आठवड्यातील, महिन्यातील, वर्षातील वार काढायचा असतो.

दिनदर्शिका माहिती :-

- 1) सामान्य वर्ष 365 दिवस, 52 आठवडे या वर्षामध्ये यात दिलेल्या तारखेचा वार पुढील वर्षी 1 दिवस पुढे येतो.
- 2) 1 जानेवारीला जो वार असेल तोच वार 31 डिसेंबरला येतो त्यामुळे एक जानेवारीचा वार 53 वेळा येतो.
- 3) लीप वर्षामध्ये 366 दिवस असतात त्यामुळे एक जानेवारी ला जो वार असेल त्याच्या पुढचा वार एक डिसेंबरला येतो.
- 4) लीप वर्षाला 4 ने पूर्ण भाग जातो. लीप वर्षामध्ये फेब्रुवारी महिन्यात 29 दिवस असतात. लीप वर्षात एखाद्या तारखेचा वार पुढील वर्षी दोन दिवस पुढे येतो.
- 5) महिन्यातील एक, दोन, तीन तारखेला जे वार येतात तेच वार अनुक्रमे 29, 30, 31 तारखेला येतात. यावरून कोणते वार पाच वेळा येतात ते ठरवता येते.
- 6) सामान्य वर्षात फेब्रुवारी व मार्च महिन्यातील 28 तारखेपर्यंत प्रत्येक तारखेचा वार हा सारखाच असतो.
- 7) एखाद्या महिन्यात जेवढे दिवस असतील त्यांना 7 ने भागले की एकूण पूर्ण आठवडे मिळतात. बाकी जितकी शिल्लक राहते तितक्या दिवसांनी एखाद्या तारखेचा वार पुढच्या महिन्यात पुढे सरकतो.
- 8) प्रत्येक वर्षातील बालदिन 14 नोव्हेंबर, शिक्षक दिन 5 सप्टेंबर, स्वातंत्र्यदिन 15 ऑगस्ट, लोकमान्य टिळक पुण्यतिथी 1 ऑगस्ट या दिवशी सारखाच वार असतो.
- 9) प्रत्येक वर्षातील महाराष्ट्र दिन - 1 मे, गांधी जयंती - 2 ऑक्टोबर, नाताळ - 25 डिसेंबर या दिवशी सारखाच वार असतो.

नमुना प्रश्न

प्रश्न 1 : दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडून गोल करा.

- 1) 1 जानेवारी 2017 रोजी सोमवार असेल तर 1 जानेवारी 2018 रोजी कोणता वार असेल ?

1. बुधवार 2. सोमवार 3. शुक्रवार 4. मंगळवार

- 2) 1 फेब्रुवारी 2019 चा जर गुरुवार असेल तर 3 मार्च 2019 ला कोणता वार येईल ? ○○○●
1. मंगळवार 2. गुरुवार 3. शुक्रवार 4. शनिवार
- 3) 1 मार्च 2017 ला जर रविवार असेल तर 2 मार्च 2018 ला कोणता वार येईल ? ○○○●
1. रविवार 2. गुरुवार 3. शुक्रवार 4. मंगळवार

सरावसंच - 23

- 1) 2 मार्च 2020 रोजी जर बुधवार असेल तर 2 मार्च 2021 रोजी कोणता वार येईल ? ○○○○
1. शुक्रवार 2. गुरुवार 3. बुधवार 4. शनिवार
- 2) 10 फेब्रुवारी 2019 चा जर गुरुवार असेल तर 10 मार्च 2019 ला कोणता वार येईल ?
1. रविवार 2. गुरुवार 3. बुधवार 4. शनिवार ○○○○
- 3) 1 मे 2017 रोजी जर बुधवार असेल तर 1 मे 2018 रोजी कोणता वार येईल ?
1. शुक्रवार 2. शनिवार 3. मंगळवार 4. गुरुवार ○○○○
- 4) 2020 या वर्षात 1 जानेवारी रोजी रविवार असेल तर त्या पुढचा रविवार किती तारखेला येईल ?
1. 7 जानेवारी 2. 6 जानेवारी 3. 9 जानेवारी 4. 8 जानेवारी ○○○○
- 5) 2018 या वर्षात 5 मार्च रोजी सोमवार असेल तर 10 मार्चचा कोणता दिवस येईल ?
1. शनिवार 2. बुधवार 3. मंगळवार 4. सोमवार ○○○○
- 6) 2 जानेवारी 2013 रोजी जर गुरुवार असेल तर 2 जानेवारी 2014 रोजी कोणता वार येईल ?
1. बुधवार 2. शुक्रवार 3. मंगळवार 4. सोमवार ○○○○
- 7) 4 फेब्रुवारी 2015 रोजी शुक्रवार असेल तर 4 मार्च 2015 रोजी कोणता वार येईल ?
1. शनिवार 2. सोमवार 3. मंगळवार 4. शुक्रवार ○○○○
- 8) 1 मे 2021 रोजी बुधवार असेल तर 25 डिसेंबर 2021 रोजी कोणता वार असेल ?
1. शुक्रवार 2. सोमवार 3. मंगळवार 4. बुधवार ○○○○
- 9) 5 ऑक्टोबर 2013 रोजी मंगळवार असेल तर 6 ऑक्टोबर 2014 रोजी कोणता वार येईल ?
1. गुरुवार 2. शनिवार 3. रविवार 4. बुधवार ○○○○
- 10) तन्मयचा जन्म 20 एप्रिल 2019 रोजी शनिवारी झाला. तर त्याचा 1 ला वाढदिवस कोणत्या दिवशी असेल ? ○○○○
1. शुक्रवार 2. शनिवार 3. रविवार 4. सोमवार

8.4. कोडे / चौरस वर्तुळातील संख्या

कोडे :-

या उपघटकांमध्ये एका चौरस, वर्तुळ, त्रिकोण, चौकोन यांच्यामध्ये काही संख्या दिलेल्या असतात. त्या संख्यांमधील विशिष्ट नियम ओळखून त्यातील गणिती संबंध शोधून योग्य त्या पर्यायाला गोल करा करायचे असते.

1. यामध्ये एक ते वीस पर्यंतचे पाढे लक्षात ठेवावे.
2. संख्यांचा चढता - उतरता क्रम लक्षात ठेवाव.
3. बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार करून पहावे आणि त्यातील सहसंबंध शोधावा.
4. 1 ते 100 पर्यंत मुळ संख्या

नमुना प्रश्न

प्रश्न 1 खाली दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्यायाची निवड करून वर्तुळ रंगवा.

- 1) सोबतच्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

3	1	3
2	2	4
1	5	?

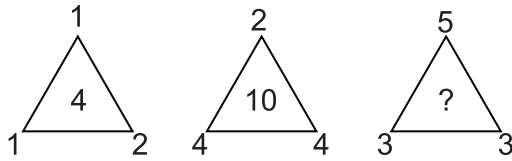
1. 3
2. 5
3. 10
4. 6

स्पष्टीकरण : दिलेल्या आकृतीत आडव्या ओळीतील

संख्या पहा.

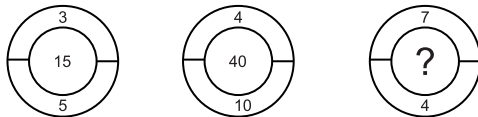
$$3 \times 1 = 3, 2 \times 2 = 4, \text{ यानुसार, } 1 \times 5 = 5$$

- 2) दिलेल्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

1. 11
2. 10
3. 6
4. 9

- 3) दिलेल्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

1. 25
2. 40
3. 35
4. 28

सरावसंच - 24

प्रश्न 1 खाली दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवड करून वर्तुळ गोल करा.

1) सोबतच्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

○○○○

3	5	8
2	3	5
1	5	?

1. 6 2. 8
3. 10 4. 5

2) सोबतच्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

○○○○

17	2	15
25	5	20
17	7	?

1. 12 2. 13
3. 14 4. 10

3) सोबतच्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

○○○○

4	3	12
3	3	9
5	4	?

1. 21 2. 12
3. 20 4. 15

4) सोबतच्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

○○○○

6	4	10
7	3	10
8	4	?

1. 15 2. 12
3. 5 4. 10

5) सोबतच्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

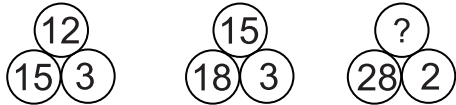
○○○○

6	2	4
18	8	10
15	8	?

1. 5 2. 7
4. 10 4. 20

6) दिलेल्या आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

○○○○

1. 26 2. 21 3. 30 4. 40

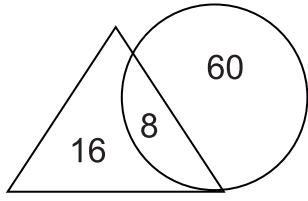
8.5 वेन आकृती

वेन आकृती :-

या उपघटकातील प्रश्नांमध्ये एकमेकांमध्ये गुंतलेल्या भौमितिक आकृत्या जसे की आयत, त्रिकोण, चौकोन, वर्तुळ अशा दिलेल्या असतात. प्रत्येक भागात अंक, अक्षर, संख्या दाखविलेल्या असतात. त्याचे लक्षपूर्वक निरीक्षण करून योग्य पर्याय निवडावा लागतो.

नमुना प्रश्न

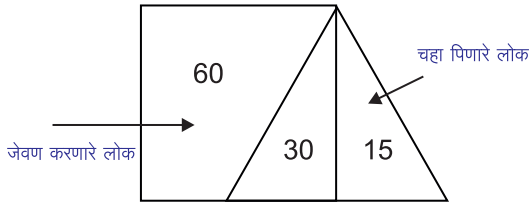
प्रश्न 01 ते 03 करिता पुढे दिलेल्या वेन आकृती चे निरीक्षण करा आणि त्या पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- 1) फक्त त्रिकोणात असलेला अंक कोणता ?
1. 61 2. 16 3. 7 4. 10
- 2) वरील आकृतीत फक्त वर्तुळात असलेला अंक कोणता ?
1. 0 2. 15 3. 60 4. 7
3. वर्तुळात आणि त्रिकोणात दोन्ही ठिकाणी असलेला अंक कोणता ?
1. 8 2. 15 3. 61 4. 5

सरावसंच - 25

1) प्रश्न 1 ते 3 साठी सूचना - सोबतच्या त्रिकोण आणि चौकोनाच्या आकृतीचे निरीक्षण करा. त्यावरून पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- 1) चहा पिणारे पण जेवण करत नाही असे किती लोक आहेत ?
1. 15 2. 50 3. 30 4. 6

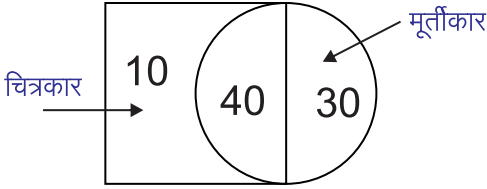
2) जेवण करतात पण चहा पीत नाहीत असे किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 60 2. 30 3. 15 4. 0

3) चहा पण पितात आणि जेवणही करतात असे किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 50 2. 30 3. 15 4. 3

प्रश्न 4 ते 6 साठी सूचना - सोबतच्या वर्तुळ आणि चौकोनाच्या आकृतीमध्ये वर्तुळामध्ये मूर्तिकार लोक दिलेले आहेत आणि चौकोनामध्ये चित्रकार लोक दिलेले आहेत त्यावरून पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

4) फक्त मूर्तिकार असणारे किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 10 2. 40 3. 30 4. 25

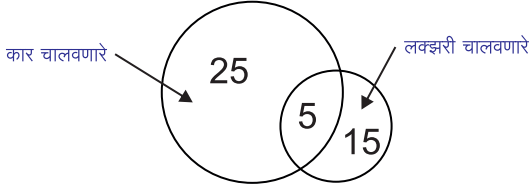
5) फक्त चित्रकार किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 10 2. 40 3. 30 4. 25

6) जे मूर्तिकार चित्रकार पण आहेत असे किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 40 2. 30 3. 10 4. 0

प्रश्न 7 ते 10 साठी सूचना - सोबतच्या दोन वर्तुळ आकृतीमध्ये मोठ्या वर्तुळातील लोक कार चालवतात. लहान वर्तुळातील लोक लक्झरी चालवतात. त्यावरून पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

7) फक्त कार चालवणारे किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 25 2. 5 3. 15 4. 10

8) लक्झरी चालवणारे किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 15 2. 5 3. 35 4. 10

9) कार आणि लक्झरी पण चालवतात असे किती लोक आहेत ? ○○○○

1. 15 2. 5 3. 35 4. 10

घटक 9 : गटाशी जुळणारे पद

9.1 शब्द

सरावसंच 26

प्रश्न : गटाशी जुळणारे योग्य पद पर्यायांतून निवडा.

1. मोळी, गड्डा संच,				○○○○
1) लाकूड	2) थवा	3) पुस्तक	4) उपकरण	
2. राजीव, पंकज, सरोज,				○○○○
1) असूर	2) आमोद	3) पद्म	4) अवनी	
3. हिमालय, सह्याद्री, सातपुडा,				○○○○
1) विंध्य	2) कळसूबाई	3) गोदावरी	4) माऊंट एव्हरेस्ट	
4. मेथी, शेषू, चाकवत,				○○○○
1) गवार	2) भेंडी	3) भोपळा	4) कोबी	
5. आग्नेय, नैर्ऋत्य, वायव्य,				○○○○
1) पूर्व	2) पश्चिम	3) ईशान्य	4) उत्तर	

9.2 संख्या

सरावसंच 27

प्रश्न : गटाशी जुळणारी योग्य संख्या पर्यायांतून निवडा.

1. 27, 64, 125,				○○○○
1) 9	2) 10	3) 216	4) 36	
2. 102, 85, 153,				○○○○
1) 144	2) 169	3) 34	4) 80	
3. 31, 97, 73,				○○○○
1) 15	2) 2	3) 51	4) 24	
4. 65, 101, 26,				○○○○
1) 57	2) 81	3) 44	4) 82	
5. 428, 321, 535,				○○○○
1) 644	2) 963	3) 218	4) 756	

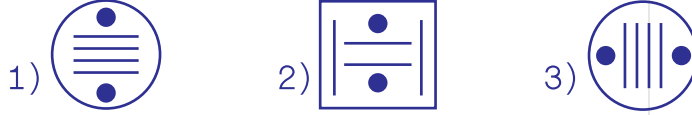
9.3 आकृत्या
सरावसंच 28

प्रश्न : गटाशी जुळणाऱ्या आकृतीचा योग्य पर्याय निवडा.

1.

○○○○

2.

○○○○

3.

○○○○

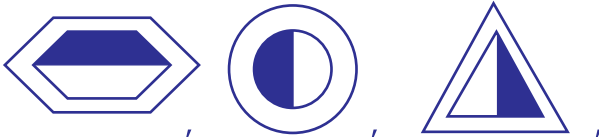
4.

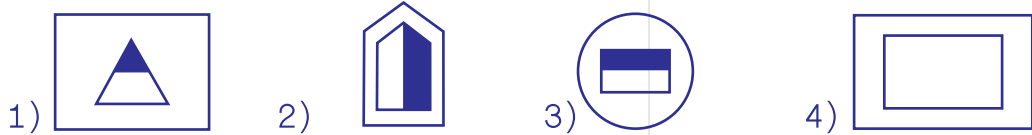
○○○○

5.

○○○○

घटक 10 : सांकेतिक भाषा

सरावसंच 29

प्रश्न - एका सांकेतिक भाषेत संख्यांसाठी पुढील चिन्हे वापरतात. त्यावरून प्रश्नांची उत्तरे असलेल्या पर्यायाचा गोल रंगवा.

संख्या	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
चिन्हे	+	○	<	>	-	×	÷	=	⊗	⊙

- 543 ही संख्या कोणत्या चिन्हांनी दाखवता येईल ? ○○○○
 1) $÷ \times +$ 2) $< > ○$ 3) $⊗ ○ +$ 4) $- \times ÷$
- $○ ⊗ >$ या चिन्हांनी कोणती संख्या दाखवली जाईल ? ○○○○
 1) 210 2) 816 3) 765 4) 610
- 9 चा वर्ग कोणत्या चिन्हांनी दाखवता येईल ? ○○○○
 1) $○ ⊗$ 2) $< >$ 3) $÷ =$ 4) $⊗ ○$
- $54 - 40$ या उदाहरणाचे उत्तर कोणत्या चिन्हांनी दाखवता येईल ? ○○○○
 1) $⊗ \times$ 2) $○ +$ 3) $÷ ○$ 4) $\times ⊗$
- सर्वात मोठी तीन अंकी संख्या कोणत्या चिन्हांनी दाखवता येईल ? ○○○○
 1) $- - -$ 2) $÷ ÷ ÷$ 3) $+ + +$ 4) $\times \times ○$

घटक 11 : भावनिक व सामाजिक बुद्धिमत्ता

11.1 भावनिक बुद्धिमत्ता

सरावसंच 30

1. शेजारील घरात एकट्या राहणाऱ्या काकांना कोरोना झाला तर आपली योग्य कृती कोणती ?
1) त्यांच्याकडे दुर्लक्ष करू. ○○○○
2) त्यांनी आवाज दिला तरी जाणार नाही.
3) योग्य काळजी घेऊन त्यांना दवाखान्यात नेऊ.
4) यापैकी नाही.
2. बसमध्ये म्हातान्या आजी उभ्या आहेत. अशावेळेस महेशजी योग्य कृती कोणती ? ○○○○
1) त्यांच्याकडे न पाहिल्यासारखे करेन.
2) त्यांना बसमधून उतरण्यास सांगेन.
3) पुढच्या सीटवरच्या माणसाला त्याची जागा द्यायला सांगेन.
4) त्यांना बसण्यासाठी आपली जागा देईन.
3. प्रार्थना चालू असताना शामची अयोग्य कृती कोणती ? ○○○○
1) हात जोडून उभा राहणे. 2) प्रार्थना म्हणणे.
3) प्रार्थना म्हणणाऱ्या इतर मुलांना त्रास देणे. 4) हालचाल न करणे.
4. घरी आई आजारी असताना मनिषाने काय करावे ? ○○○○
1) टि.व्ही. पाहावा. 2) आईची सेवा करावी.
3) खेळायला जाणे. 4) खाऊसाठी पैसे मागावेत.
5. एखाद्या अंध व्यक्तीला रस्ता ओलांडता येत नाही, अशा वेळी तुम्ही काय कराल ? ○○○○
1) तिला ढकलून देऊ. 2) मोठ्याने हसेन.
3) तिला मुद्दाम दुसरीकडे सोडवू. 4) रस्ता ओलांडण्यास मदत करेन.

विभाग II : बुद्धिमत्ता चाचणी : उत्तरसूची

घटक 1 : आकलन 1.1 सूचनापालन

सरावसंच - 1

प्र.1 ○●○○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○○○●
प्र.6 ●○○○

1.2 संख्यामालिका

सरावसंच - 2

प्र.1 ○○○● प्र. 2 ○●○○ प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ●○○○
प्र.6 ○●○○

1.3 इंग्रजी अक्षरमाला वर्णमाला

सरावसंच - 3

प्र.1 ○●○○ प्र. 2 ○○●○ प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○●○○
प्र.6 ○○○●

घटक 2 वर्गीकरण

2.1 शब्दसंग्रह

सरावसंच - 4

प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ○●○○ प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○○○●
प्र.6 ○●○○ प्र. 7 ○○●○ प्र.8 ○○○● प्र. 9 ○○●○ प्र.10 ○●○○
प्र.11 ○○○● प्र.12 ○○○● प्र.13 ○●○○ प्र.14 ○○●○ प्र.15 ○○○●

2.2 संख्या

सरावसंच - 5

प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ○○●○ प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○○●○
प्र.6 ○○●○ प्र. 7 ○●○○ प्र.8 ○○○● प्र. 9 ○○○● प्र.10 ●○○○

2.3 आकृत्या

सरावसंच - 6

प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ●○○○ प्र.3 ●○○○ प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○●○○
प्र.6 ○○○●

घटक 3 : क्रम ओळखणे

3.1 संख्यामालिका

सरावसंच - 7

प्र.1 ○○○● प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○●○○ प्र. 5 ○○●○

3.2 आकृत्यांची मालिका

सरावसंच - 8

प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ○○●○ प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○○●○

प्र.6 ○○●○

3.3 चिन्हांची मालिका

सरावसंच - 9

प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ○●○○ प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○○●○

3.4 चुकीचे पद ओळखणे

सरावसंच - 10

प्र.1 ○○○● प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○●○○ प्र. 5 ○○○●

प्र.6 ○●○○

घटक 4 : तर्कसंगती व अनुमान - 4.1 भाषिक 1 वय

सरावसंच - 11

प्र.1 ○●○○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○○●○

प्र.6 ○●○○

4.2 भाषिक 2 नातेसंबंध

सरावसंच - 12

प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ○●○○ प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○●○○ प्र. 5 ○○●○

4.3 भाषिक 3 इतर

सरावसंच - 13

प्र.1 ○○○● प्र. 2 ○○●○ प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○○●○

4.4 अभाषिक - आकृत्या मोजणे

सरावसंच - 14

प्र.1 ○●○○ प्र. 2 ●○○○ प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○●○○ प्र. 5 ○○●○

प्र.6 ○○●○

घटक 5 : प्रतिबिंब / प्रतिमा

5.1 आरशातील प्रतिमा (आकृत्या, अंक, अक्षरे)

सरावसंच - 15

- प्र.1 ○○○● प्र. 2 ●○○○ प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○○●○
प्र.6 ●○○○

5.2 जलप्रतिबिंब (आकृत्या, अंक, अक्षरे)

सरावसंच - 16

- प्र.1 ○○○● प्र. 2 ○●○○ प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ●○○○ प्र. 5 ○●○○
प्र.6 ○○●○

घटक 6 : समसंबंध

6.1 शब्दसंग्रह

सरावसंच - 17

- प्र.1 ●○○○ प्र. 2 ○○●○ प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○○○●
प्र.6 ○○○● प्र. 7 ○○●○

6.2 आकृत्या

सरावसंच - 18

- प्र.1 ●○○○ प्र. 2 ○○●○ प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○○○●

6.3 संख्या

सरावसंच - 19

- प्र.1 ○●○○ प्र. 2 ●○○○ प्र.3 ●○○○ प्र. 4 ○●○○ प्र. 5 ●○○○
प्र.6 ○●○○ प्र.7 ○○●○ प्र.8 ○○○● प्र.9 ○○○● प्र.10●○○○

घटक 7 : समान पद ओळखणे

7.1 आकृत्या

सरावसंच - 20

- प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○●○○
प्र.6 ○○○● प्र.7 ○○●○ प्र.8 ○●○○ प्र.9 ○○○● प्र.10●○○○

घटक 8 : कूटप्रश्न

8.1 रांगेतील स्थान

सरावसंच - 21

- प्र.1 ○●○○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ●○○○ प्र. 5 ○○●○
प्र.6 ○●○○ प्र.7 ○●○○ प्र.8 ○○●○

8.2 दिशा

सरावसंच - 22

प्र.1 ●○○○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ●○○○
प्र.6 ○○○● प्र.7 ●○○○ प्र.8 ●○○○ प्र.9 ○○○● प्र.10●○○○

8.3 दिनदर्शिका

सरावसंच - 23

प्र.1 ●○○○ प्र. 2 ○●○○ प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ●○○○
प्र.6 ○○○● प्र.7 ○○○● प्र.8 ○○○● प्र.9 ●○○○ प्र.10○○○●

8.4 कोडे / चौरस व वर्तुळातील संख्या

सरावसंच - 24

प्र.1 ●○○○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○●○○ प्र. 5 ○●○○
प्र.6 ●○○○

8.5 वेन आकृती

सरावसंच - 25

प्र.1 ●○○○ प्र. 2 ●○○○ प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ●○○○
प्र.6 ●○○○ प्र.7 ●○○○ प्र.8 ●○○○ प्र.9 ○○○●

घटक 9 : गटाशी जुळणारे पद

9.1 शब्द

सरावसंच - 26

प्र.1 ○●○○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ●○○○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○○○●

9.2 संख्या

सरावसंच - 27

प्र.1 ○○○● प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○●○○ प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○○○●

9.3 आकृत्या

सरावसंच - 28

प्र.1 ○○○● प्र. 2 ●○○○ प्र.3 ○○○● प्र. 4 ○○○● प्र. 5 ○○○●

घटक 10 : सांकेतिक भाषा

सरावसंच - 29

प्र.1 ○○○● प्र. 2 ○○○● प्र.3 ●○○○ प्र. 4 ●○○○ प्र. 5 ○○○●

घटक 11 भावनिक व सामाजिक बुद्धिमत्ता

11.1 भावनिक बुद्धिमत्ता

प्र.1 ○○●○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○●○○ प्र. 5 ○○○●

11.2 सामाजिक बुद्धिमत्ता

प्र.1 ●○○○ प्र. 2 ○○○● प्र.3 ○○●○ प्र. 4 ○○●○ प्र. 5 ○●○○

शिक्षण विभाग (प्राथमिक) जिल्हा परिषद अहमदनगर

नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा (इ. 3 री)

नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 1

पेपर क्र. 2

विषय : तृतीय भाषा (इंग्रजी) व बुद्धिमत्ता चाचणी

एकूण गुण : 150

- : सूचना :-

- 1) प्रश्नपत्रिकेतील विभाग I मध्ये 1 ते 25 प्रश्न इंग्रजी आणि विभाग II मध्ये 26 ते 75 प्रश्न बुद्धिमत्ता चाचणीचे आहेत.
- 2) उत्तरपत्रिकेत प्रश्नक्रमांकासमोर उत्तराचा योग्य पर्याय छायांकित करताना काळ्या/निळ्या रंगाच्या बॉलपेनचाच वापर करावा.
- 3) उत्तरपत्रिका तपासणी संगणकीय असल्याने उत्तरपत्रिकेस घडी घालू नये, स्टेपल करू नये व खाडाखोड करू नये.
- 4) एकापेक्षा अधिक रंगविलेली वर्तुळे ग्राह्य धरली जाणार नाहीत.

योग्य पध्दत

अयोग्य पध्दत

विभाग - I English

प्रश्न 25, गुण 50

1. Which letter from the following has न sound ?

(खालीलपैकी कोणत्या अक्षराचा ध्वनी 'न' असा आहे ?)

- 1) a 2) m 3) n 4) h

2. Name the following punctuation mark.

(खालील विरामचिन्हाचे नाव सांगा.)

How wonderful !

- 1) Question Mark 2) Comma 3) Full Stop 4) Exclamation mark

3. Read the following words and find its example.

(खालील शब्द वाचा आणि त्याचे उदाहरण पर्यायातून शोधा.)

- Animal - 1) bat 2) Cat 3) Mat 4) hat

4. Which of the following month has 31 day?

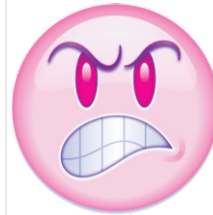
(खालीलपैकी कोणत्या महिन्यात 31 दिवस असतात ?)

- 1) April 2) August 3) February 4) September

5. See the picture and find related word.

(चित्र पाहून त्याच्याशी संबंधित योग्य शब्द शोधा.)

- 1) sad face 2) a happy face
3) a funny face 4) an angry face

6. Which arrow we use for 'down'?

(खालची दिशा दाखवण्यासाठी कोणता बाण वापरतात ?)

- 1) ↓ 2) ↑ 3) → 4) ←

7. Which of the following is not the rhyming word?

(खालीलपैकी यमक न जुळणारा शब्द कोणता ?)

1) ball 2) call 3) will 4) tall

8. 7.15 means. (सात वाजून पंधरा मिनिटे म्हणजे किती ?)

1) Quarter to seven 2) Quarter to eight
3) Quarter past eight 4) Quarter past seven

9. Find incorrect pair opposite words.

(चुकीच्या विरुद्धार्थी शब्दाची जोडी शोधा.)

1) up x down 2) man x fan 3) new x old 4) go x come

10. Complete the following 'motto' with proper word.

(खालील 'motto' योग्य शब्दाने पूर्ण करा.)

Health is -----

1) good 2) strong 3) wealth 4) weak

11. Find the contracted form of the following word.

(पर्यायांतून दिलेल्या शब्दांचे संक्षिप्त रूप शोधा.)

It is

1) It's 2) It is 3) It'is 4) Its

12. Select correct letter in the place of *

(* जागी योग्य अक्षर निवडा.)

w	*	r	d
		*	
		g	

1) a 2) e 3) o 4) u

13. Find the odd man out. (पर्यायांतून वेगळा शब्द शोधा.)

1) Orange 2) mango 3) brinjal 4) banana

14. I am part of your body. I help you to walk and dance. Who am I ?

(मी तुझ्या शरीराचा अवयव आहे. मी चालण्यास व नाचण्यास मदत करतो. मी कोण ?)

1) leg 2) hand 3) mouth 4) head

15. How many words in the following sentence, will begin with capital letters?

(खालील वाक्यातील किती शब्द कॅपीटल अक्षराने सुरु होतील ?)

"reema is going to nasik from parner"

1) 3 2) 4 3) 2 4) 1

16. How shall you greet your friend in the evening?

(संध्याकाळी मित्र भेटला तर कसे अभिवादन कराल ?)

1) Good Morning 2) Good Evening 3) Good Night 4) Good Afternoon

17. Find correct sentence.

(अचूक वाक्य ओळखा.)

1) when does she come ! 2) when does she come?
3) when does she come. 4) when does she come;

18. How shall you ask your friend to give you his pen?

(तुमच्या मित्राला पेन मागायचा आहे, कसा मागाल ?)

1) Your pen, give me. 2) I want your pen.
3) Please, give me your pen. 4) Give me pen.

19. if Child - Children, then wife - ?

(जर child - children तर wife - ?)

1) wifes 2) wives 3) wifess 4) wifos

20. Which of the following is request ?

(खालील पैकी विनंती कोणती ?)

1) Thank you 2) Excuse me 3) Bye, bye 4) Hello

21. Fill in the blanks. (रिकाम्या जागी योग्य पर्याय भरा.)

John eat ----- egg.

1) a 2) the 3) an 4) and

22. A pen is my pocket.

1) On 2) in 3) under 4) over

Que. No. 23 to 25 : Read the following passage and find the answer of given question.

(खालील उतारा वाचा व दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे शोधा.)

Kishor was a farmer. He lived with his wife near the river.
They went to farm everyday to work. One day Kishor found
a big snake in the farm.

23. Who is Kishor?

- 1) police 2) driver 3) farmer 4) doctor

24. Where did Kishor live?

- 1) near the river 2) in the river 3) near the farm 4) on the farm

25. Why did Kishor go to farm every day ?

- 1) to see farm 2) to play 3) to find snake 4) to do work

विभाग - II बुद्धिमत्ता चाचणी

प्रश्न 50, गुण 100

26. खालील पर्यायातील विसंगत पर्याय कोणता तो छायांकित करा.

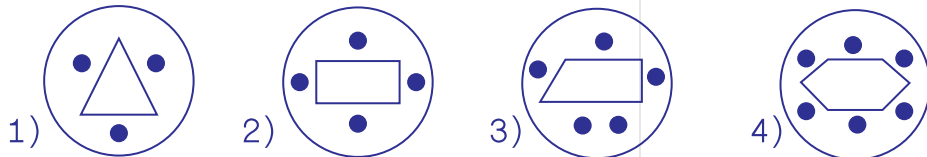
- 1) सकाळ 2) दुपार 3) पहाट 4) वेळ

27. खालील प्रश्नात क्रमाने येणारे पद कोणते ?

मांजर , कुत्रा , गाय , -----

- 1) वाघ 2) बैल 3) लांडगा 4) सिंह

28. खालीलपैकी गटात न बसणारी आकृती ओळखा.

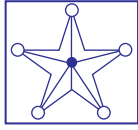
29. खालीलपैकी गटात न बसणारे पद कोणते ?

- 1) राजा 2) राणी 3) प्रधान 4) सेनापती

30. खालील प्रश्नआकृतीशी तंतोतंत जुळणारी आकृती पर्यायांतून शोधा.

प्रश्नआकृती

उत्तर आकृत्या

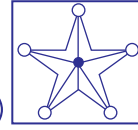
1)

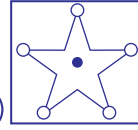
2)

3)

4)

31. 'सावधान' या शब्दातील कोणत्या क्रमांकाच्या अक्षरांपासून 'जंगल' या शब्दाचा समानार्थी शब्द तयार होतो ?

- 1) 4 , 2 2) 2 , 4 3) 3 , 2 4) 1 , 2

प्र.32 व 33 साठी सूचना : खालील प्रश्नांत पहिल्या पदाचा दुसऱ्या पदाशी जो संबंध आहे तोच संबंध तिसऱ्या पदाचा चौथ्या पदाशी आहे. तर प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारे पद शोधून त्याचा पर्याय क्रमांकाचा गोल रंगवा.

32. कॅरमबोर्ड : चौरस :: खण : ?

- 1) चौकोन 2) त्रिकोण 3) आयत 4) यापैकी नाही

33. : :: : ?

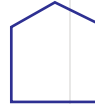
1)

2)

3)

4)

34. खालील प्रश्नातील चुकीचे पद कोणते, ते ओळखा.

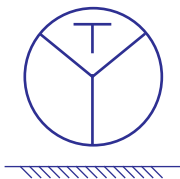
28 , 27 , 55 , 91 , 65 , 19 , 46

- 1) 37 2) 19 3) 65 4) 55

35. खालील आकृतीची पाण्यातील प्रतिमा कशी असेल ते ठरवा.

प्रश्नआकृती

उत्तर आकृत्या

1)

2)

3)

4)

36. पेट्रोलला डिझेल म्हटले, डिझेलला रॉकेल म्हटले, रॉकेलला पाणी म्हटले तर ट्रकमध्ये कोणते इंधन भरावे लागेल ?

- 1) रॉकेल 2) डिझेल 3) पेट्रोल 4) पाणी

37. गटाशी जुळणारे पद कोणते, ते लिहा.

- 1) 2) 3) 4)

38. कोरोना काळात मला स्वयंसेवक म्हणून काम करण्याची संधी मिळाली, तर माझी योग्य कृती कोणती ?

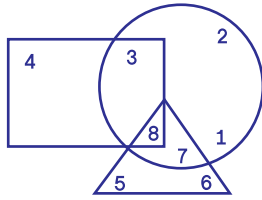
- 1) मी मास्क न लावता फिरेल
2) हँडग्लोज न घालता सर्वांना मदत करेल.
3) योग्य ती काळजी घेऊन सर्वांना मदत करेल.
4) योग्य ती काळजी घेऊन घरात बसेल.

39. गटाशी जुळणारे पद ओळखा.

रक्षाबंधन , नारळीपौर्णिमा , श्रीकृष्णजयंती

- 1) नाताळ 2) दिवाळी 3) बैलपोळा 4) गणेशोत्सव

प्र. 40 व 41 साठी सूचना : पुढे दिलेल्या वेन आकृतीचे निरीक्षण करा आणि त्यापुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

40. वरील दोन आकृतीमध्ये तिन्हींमध्ये सामाईक असणारा अंक कोणता ?

- 1) 7 2) 2 3) 8 4) 1

41. फक्त चौकोनात असलेल्या संख्यांची बेरीज फक्त त्रिकोणात असलेल्या संख्यांच्या बेरजेपेक्षा कितीने कमी आहे ?

- 1) 5 2) 7 3) 6 4) 4

42. ऋतिकला पाच मामा आहेत. त्याचे एक मामा मुंबईला राहतात तर मुंबईच्या या मामांना भाऊ किती ?

- 1) पाच 2) चार 3) सहा 4) यापैकी नाही

43. करीना ही करिश्मापेक्षा उंच नाही, पण रजतपेक्षा उंच आहे. सौरभ हा रजतपेक्षा कमी उंच आहे, तर सर्वात बुटके कोण ?

- 1) करीना 2) रजत 3) करिश्मा 4) सौरभ

44. खालील प्रश्नातील चुकीचे पद ओळखा. इंग्रजी अक्षरमाला ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY
AC, FH, JL, MN, OQ, SU

- 1) SU 2) OQ 3) JL 4) MN

45. सुहास उत्तरेकडे तोंड करून उभा होता तर त्याच्या कोणत्या बाजूला सूर्य उगवला असेल ?

- 1) समोरच्या 2) मागच्या 3) डाव्या 4) उजव्या

46. 'मंगळवारी आमच्या घरी श्रीसत्यनारायण महापूजा करण्याचे ठरवले' या वाक्यात एकूण जोडाक्षरे किती ?

- 1) 2 2) 3 3) 4 4) 5

47. सन 2022 या साली स्वातंत्र्यदिन सोमवारी आला असेल तर याच वर्षी महात्मा गांधी जयंती कोणत्या वारी येईल ?

- 1) रविवार 2) सोमवार 3) गुरुवार 4) शुक्रवार

48. एका रांगेत बारा झाडे लावली असून दोन झाडांच्या मध्ये 4 मीटर अंतर आहे, तर पहिल्या व शेवटच्या झाडातील अंतर किती मीटर असेल ?

- 1) 48 2) 42 3) 52 4) 44

49. गटाशी जुळणारे पद कोणते, ते ओळखा.

घरदार, गुरेढोरे, केरकचरा

- 1) निळाभडक 2) हीनहवन 3) सोयराबहिरा 4) खाचखळगे

प्र. 50 ते 52 साठी सूचना - एका सांकेतिक लिपीत अंकासाठी खाली दर्शविल्याप्रमाणे चिन्हे वापरली आहेत, हे लक्षात घेऊन विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अंक	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
चिन्हे	+	-	×	÷	⊗	⊕	=	⊗	●	≠

50. $\otimes = \neq$ या चिन्हांनी कोणती संख्या दर्शविली जाते ?

- 1) 234 2) 964 3) 649 4) 469

51. 801 ही संख्या कोणत्या चिन्हांनी दर्शविली जाईल ?

- 1) = ● 2) ● + = 3) ● + - 4) + - ●

52. = ⊗ भागिले ● या उदाहरणाचे उत्तर काय येईल ?

- 1) ● 2) × 3) ≠ 4) ⊗

53. क्रमाने येणारे पद ओळखा.

12, 22, 42, 72, ?

- 1) 82 2) 98 3) 112 4) 120

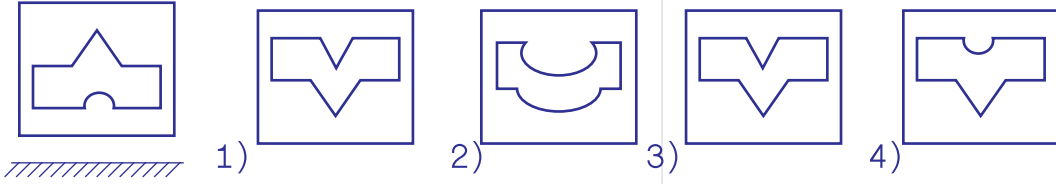
54. ○, ⊙, ⊞, क्रमाने येणारे पद ओळखा.

- 1) ⊙ 2) ⊞ 3) ⊙ 4) ⊞

प्र. 55 व 56 साठी सूचना - खालील प्रश्नआकृतीची पाण्यातील प्रतिमा ओळखा.

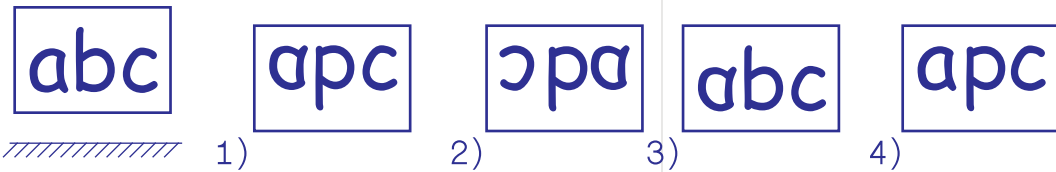
55. प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

56. प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

57. 5, 3, 7, 4, 9, 2, 8, 1, 6, 5, 3, 0, 2 या संख्यामालेत सम संख्येनंतर लगेच किती वेळा विषमसंख्या आली आहे ?

- 1) 4 वेळा 2) 1 वेळा 3) 2 वेळा 4) 3 वेळा

58. एक दिवस शाळेत अचानक आपले माजी मुख्याध्यापक आपल्यासमोर आले तर आपण काय करावे ?

- 1) त्यांच्याकडे पाहणार नाही.
2) ते रागावले होते म्हणून त्यांच्याशी बोलणार नाही.
3) त्यांनी मला छड्या दिल्या होत्या हे त्यांना सांगेन.
4) त्यांना भेटून त्यांच्या तब्येतीची चौकशी करेन.

प्र. 59 व 60 साठी सूचना

खालील प्रश्नांत पहिल्या पदाचा दुसऱ्या पदाशी जो संबंध आहे, तोच संबंध तिसऱ्या पदाचा चौथ्या पदाशी आहे तर प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारे पद शोधून त्याचा योग्य पर्याय निवडा.

59. 3 : 22 :: 5 : ?

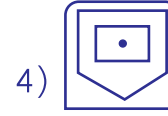
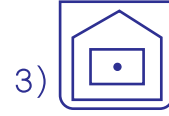
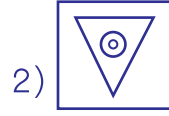
1) 36

2) 25

3) 49

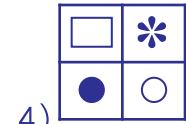
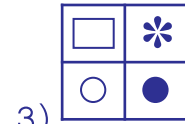
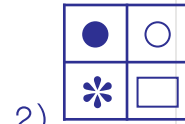
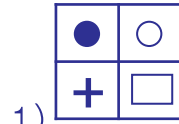
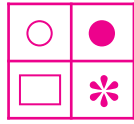
4) 31

60. : :: : ?

प्र. 61 व 62 साठी सूचना : खालील प्रश्नआकृतींची आरशातील प्रतिमा ओळखा.

61. प्रश्नआकृती

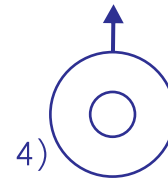
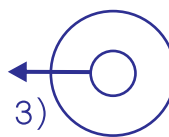
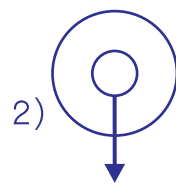
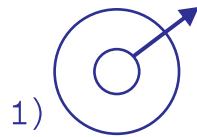
उत्तरआकृत्या

62. प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

63. गटात न बसणारे पद ओळखा.

64. ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY

वरील इंग्रजी अक्षरमालेच्या कोणत्या अक्षराच्या डावीकडील पाचवे अक्षर 'S' आहे ?

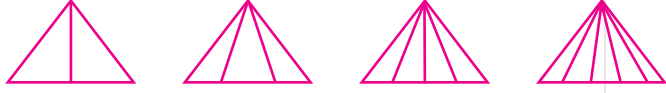
1) N

2) M

3) W

4) X

65. क्रमाने येणारे पद ओळखा.

66. खालील प्रश्नात प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ते पर्यायांतून शोधा.

1	2	5
3	2	13
?	2	29

1) 16
3) 5

2) 27
4) 25

67. या आकृतीत AE या रेषेवर एकूण किती रेषाखंड आहेत ?

1) 4 2) 6 3) 8 4) 10

68. लक्ष व दक्ष यांचे एकूण वय आज 37 वर्षे आहे. 5 वर्षांनंतर लक्षचे वय 23 वर्षे असेल, तर दक्षचे वय त्यावेळी किती असेल ?

1) 25 वर्ष 2) 26 वर्ष 3) 24 वर्ष 4) 19 वर्ष

69. चुकीचे पद ओळखा.

21, 23, 25, 26, 27, 29

1) 25 2) 27 3) 26 4) 21

70. एका सांकेतिक लिपीत $4 = 15$, $5 = 24$, $6 = 35$ असे लिहिले आहे तर त्याच लिपीत 7 ही संख्या कशी लिहाल ?

1) 65 2) 49 3) 50 4) 48

71. गटाशी जुळणारे पद ओळखा.

19, 29, 37 ?

1) 51 2) 2 3) 15 4) 27

शिक्षण विभाग (प्राथमिक) जिल्हा परिषद अहमदनगर

नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा (इ. ३ री)

पेपर क्र. 2

उत्तरपत्रिका - नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 1

तृतीय भाषा (इंग्रजी) व बुद्धिमत्ता चाचणी

प्रश्न 75, गुण 150

Seat No.

Name

विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी

उत्तरे नोंदविण्याची योग्य पध्दत

(1) ● (3) (4)

चुकीच्या पध्दती

(X) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

- सर्वसामान्य सूचना.
- पेन्सिलने नोंदविलेली उत्तरे ग्राह्य धरली जाणार नाहीत.
 - प्रत्येक प्रश्नाच्या समोर उत्तराचा योग्य पर्याय वर्तुळात नोंदविताना काळ्या किंवा निळ्या रंगाच्या बॉलपेनचाच वापर करावा.
 - एकदा रंगविलेले वर्तुळ बदलता येणार नाही.
 - एकापेक्षा अधिक रंगविलेली वर्तुळे ग्राह्य धरली जाणार नाहीत.
 - खाडाखोड केलेल्या अर्धवट भरलेल्या वर्तुळाच्या उत्तरास शून्य गुण दिले जातील.
 - उत्तरपत्रिकेस घडी घालू नये. स्टेपल करू नये. तसेच उत्तरपत्रिकेवर खाडाखोड करू नये.
 - उत्तरपत्रिका फाटल्यामुळे अथवा खराब केल्यामुळे उत्तरपत्रिकेत रंगविलेले पर्याय दिसत नसतील तर सदर प्रश्नांचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यासाठी उत्तरपत्रिका व्यवस्थितपणे हाताळावी.

उपस्थित P अनुपस्थित A

प्र.क्र.	उत्तरांचे पर्याय	प्र.क्र.	उत्तरांचे पर्याय	प्र.क्र.	उत्तरांचे पर्याय
1	(1) (2) (3) (4)	26	(1) (2) (3) (4)	51	(1) (2) (3) (4)
2	(1) (2) (3) (4)	27	(1) (2) (3) (4)	52	(1) (2) (3) (4)
3	(1) (2) (3) (4)	28	(1) (2) (3) (4)	53	(1) (2) (3) (4)
4	(1) (2) (3) (4)	29	(1) (2) (3) (4)	54	(1) (2) (3) (4)
5	(1) (2) (3) (4)	30	(1) (2) (3) (4)	55	(1) (2) (3) (4)
6	(1) (2) (3) (4)	31	(1) (2) (3) (4)	56	(1) (2) (3) (4)
7	(1) (2) (3) (4)	32	(1) (2) (3) (4)	57	(1) (2) (3) (4)
8	(1) (2) (3) (4)	33	(1) (2) (3) (4)	58	(1) (2) (3) (4)
9	(1) (2) (3) (4)	34	(1) (2) (3) (4)	59	(1) (2) (3) (4)
10	(1) (2) (3) (4)	35	(1) (2) (3) (4)	60	(1) (2) (3) (4)
11	(1) (2) (3) (4)	36	(1) (2) (3) (4)	61	(1) (2) (3) (4)
12	(1) (2) (3) (4)	37	(1) (2) (3) (4)	62	(1) (2) (3) (4)
13	(1) (2) (3) (4)	38	(1) (2) (3) (4)	63	(1) (2) (3) (4)
14	(1) (2) (3) (4)	39	(1) (2) (3) (4)	64	(1) (2) (3) (4)
15	(1) (2) (3) (4)	40	(1) (2) (3) (4)	65	(1) (2) (3) (4)
16	(1) (2) (3) (4)	41	(1) (2) (3) (4)	66	(1) (2) (3) (4)
17	(1) (2) (3) (4)	42	(1) (2) (3) (4)	67	(1) (2) (3) (4)
18	(1) (2) (3) (4)	43	(1) (2) (3) (4)	68	(1) (2) (3) (4)
19	(1) (2) (3) (4)	44	(1) (2) (3) (4)	69	(1) (2) (3) (4)
20	(1) (2) (3) (4)	45	(1) (2) (3) (4)	70	(1) (2) (3) (4)
21	(1) (2) (3) (4)	46	(1) (2) (3) (4)	71	(1) (2) (3) (4)
22	(1) (2) (3) (4)	47	(1) (2) (3) (4)	72	(1) (2) (3) (4)
23	(1) (2) (3) (4)	48	(1) (2) (3) (4)	73	(1) (2) (3) (4)
24	(1) (2) (3) (4)	49	(1) (2) (3) (4)	74	(1) (2) (3) (4)
25	(1) (2) (3) (4)	50	(1) (2) (3) (4)	75	(1) (2) (3) (4)

सोडविलेल्या

प्रश्नांची संख्या

न सोडविलेल्या

प्रश्नांची संख्या

एकूण प्रश्न संख्या

75

पर्यवेक्षकाचे नाव व स्वाक्षरी

6. Find the hidden word from the bigger ones.

(मोठ्या शब्दात लपलेला लहान शब्द शोधा.)

Elephant

1) Elep 2) han 3) ant 4) phant

7. Alphabatically which word stand second.

(वर्णानुक्रमे दुसऱ्या स्थानावर कोणता शब्द येईल ?)

1) Sit 2) Sun 3) Set 4) Sad

8. Solve the word puzzle.

(शब्दकोडे सोडवा.)

R	O		E
		U	
		N	

1) P 2) F 3) M 4) S

9. Which one is not the part of hand ?

(खालील काय हाताचा भाग नाही ?)

1) elbow 2) wrist 3) fingers 4) neck

10. Which of following is permission?

(खालीलपैकी परवानगी कोणती आहे ?)

1) Dont cry 2) Give me pen
3) May I go to toilet 4) Please bring me water

11. Find the sound. (आवाज ओळखा.)

Owl -

1) Crows 2) hums 3) hoots 4) growls

12. What will you say when something goes wrong?

(तुझ्याकडून चूक झाल्यास काय म्हणशील ?)

1) Ok 2) I'm Sorry 3) very good 4) All right

13. Write proper option. (योग्य पर्याय लिहा.)

As hot as -----

1) water 2) ice 3) milk 4) tea

14. I eat a mango. (काळ ओळखा.)

1) Present tense 2) Past tense 3) Future tence 4) none of above

15. Choose correct word. (योग्य शब्द निवडा.)

Meena says "come....."

1) here 2) hear 3) hare 4) hair

16. Find the adjective from the sentence. (वाक्यातील विशेषण शोधा.)

Shabana is a smart girl.

1) Shabana 2) smart 3) girl 4) a

17. dog ox and cow are animals.

which punctuation mark is missed? (कोणते विरामचिन्ह राहिले आहे ?)

1) . 2) ? 3) " 4) ,

18. Select plural word. (अनेकवचनी शब्द लिहा.)

1) boy 2) men 3) girl 4) woman

19. Write correct form. (बरोबर रूप लिहा.)

Let's =

1) let is 2) letus 3) let us 4) lets

20. → This arrow shows direction.

(→ हा बाण ----- दिशा दाखवतो.)

1) left 2) up 3) right 4) down

21. Yesterday was tuesday. What day is it tomorrow?

(काल मंगळवार होता तर उद्या कोणता वार आहे ?)

1) Wednesday 2) Thursday 3) friday 4) monday

22. What's the time in the clock (घड्याळात किती वाजले आहेत ?)

1) It's 12 o'clock 2) It's 4 o'clock
3) It's 6 o'clock 4) It's 5 o'clock

Q. 23 to 25 Read the passage and answer following.

(उतारा वाचून प्रश्नांची उत्तरे द्या.)

The rabbit is soft and furry animal. Rabbit live under the ground. It has strong and big legs, soft fur and long ears. Rabbit eat grass. It is social pet.

23. The legs of rabbit are

1) small and furry 2) long and strong
3) big and strong 4) soft and furry

24. Where does rabbit live?

1) In the ground 2) On the ground 3) at the ground 4) Under the ground.

25. Rabbits are animal.

1) Angry 2) Social 3) Unfriendly 4) Happy

26. च , र , प , ध , न , स , द , क , म या अक्षरमालेतील कोणत्या क्रमांकाची अक्षरे घेऊन 'पाय' अर्थाचा शब्द तयार होतो ?

- 1) 3 , 2 2) 1 , 2 3) 3 , 7 4) 1 , 7

27. ती , ग , ण , प या अक्षरांपासून तयार होणाऱ्या शब्दाचा समानार्थी शब्द कोणता ?

- 1) विष्णू 2) लंबोदर 3) शिव 4) शंकर

प्र. 28 व 29 साठी सूचना : 4 , 2 , 3 , 5 , 7 , 3 , 4 , 5 , 7 , 8 , 6 , 3 , 7 , 5 , 7 , 8 अंकमालिका अभ्यासून प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

28. या अंकमालिकेत सम संख्या किती ?

- 1) 7 2) 4 3) 5 4) 6

29. वरील अंकमालिकेत 5 नंतर लगेच 7 किती वेळा आले आहे ?

- 1) 4 2) 3 3) 2 4) 5

प्र. 30 ते 32 साठी सूचना : गटात न बसणारे पद ओळखा.

30. आंबा, बोर, जांभूळ, कवठ

- 1) आंबा 2) बोर 3) जांभूळ 4) कवठ

31. लिंबू, मोसंबी, सफरचंद, संत्री

- 1) लिंबू 2) मोसंबी 3) सफरचंद 4) संत्री

32. कुत्रा, मांजर, म्हैस, घोडा

- 1) कुत्रा 2) मांजर 3) म्हैस 4) कोल्हा

प्र. 33 व 34 साठी सूचना : गटाशी जुळणारे पद ओळखा.

33. पेन, पेन्सिल, टाक ?

- 1) लेखणी 2) खोडरबर 3) कंपास 4) पट्टी

34. 12, 18, 21, ?

- 1) 12 2) 18 3) 21 4) 24

प्र. 35 ते 37 साठी सूचना. इंग्रजी अक्षरमाला ABCDE FGHIJ KLMNO PQRST UVWXY

वरील इंग्रजी अक्षरमालेचा अभ्यास करून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

35. जर CAT = 3120 तर DOG = ?

- 1) 4149 2) 3115 3) 4157 4) 4126

36. जर AB : YX :: तर : FG ?

- 1) TS 2) ST 3) UV 4) DE

37. वरील इंग्रजी अक्षरमालेतील 2 , 1 , 20 या अनुक्रमांकाने तयार होणाऱ्या शब्दाचा संबंध पुढीलपैकी कोणत्या खेळाशी असतो ?

- 1) खो खो 2) कबड्डी 3) क्रिकेट 4) लंगडी

38. राजुच्या घरात राजूचे आईवडील, दोन बहिणी व एक भाऊ राहतात, राजुच्या वडिलांनी शेतातून आणलेला उस स्वतः न घेता पत्नी व मुलांना समान वाटून दिला तर त्यांनी उसाचे किती तुकडे केले ?

- 1) 5 2) 4 3) 2 4) 3

39. काकडीला भोपळा म्हटले, भोपळ्याला बटाटा म्हटलं, बटाट्याला वांगे म्हटलं आणि वांग्याला टोमॅटो म्हटलं तर भरित कशाचे करावे ?

- 1) काकडी 2) भोपळा 3) वांगी 4) टोमॅटो

40. शेतकऱ्याला सुतार म्हटले, सुताराला कुंभार म्हटलं, कुंभाराला सोनार म्हटलं, तर लाकडी टेबल बनवण्यासाठी रवी कोणाकडे जाईल ?

- 1) शेतकरी 2) सुतार 3) कुंभार 4) सोनार

प्र. 41 व 42 साठी सूचना : राजू संजूपेक्षा उंच आहे, बबन संजूपेक्षा बुटका आहे, गोविंद राजूपेक्षा उंच आहे तर,

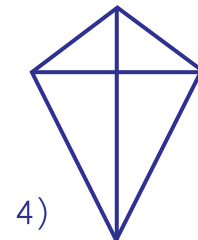
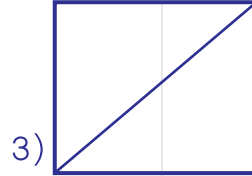
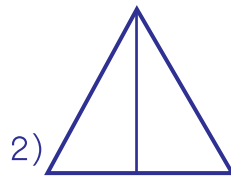
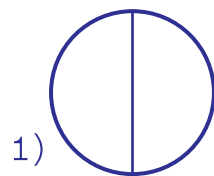
41. सर्वात बुटका कोण ?

- 1) संजू 2) गोविंद 3) राजू 4) बबन

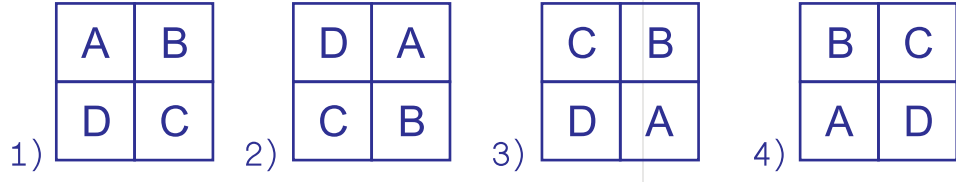
42. सर्वात उंच कोण ?

- 1) गोविंद 2) संजू 3) राजू 4) बबन

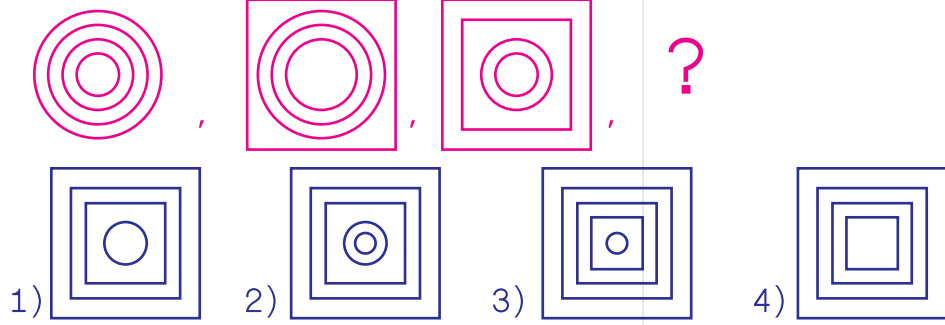
43. विसंगत आकृती ओळखा ?

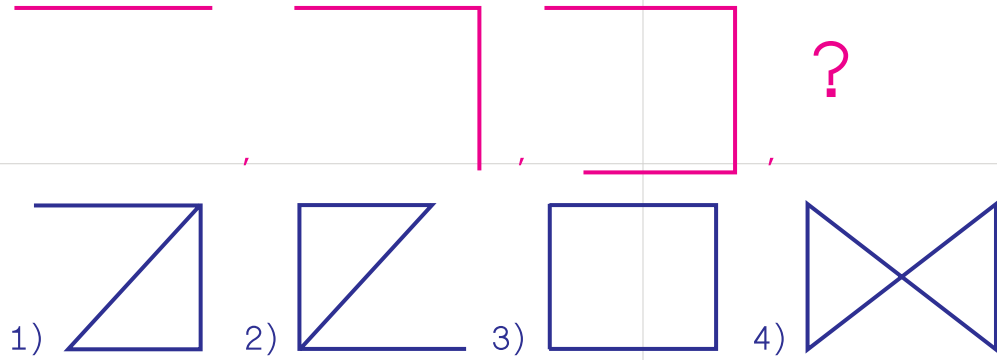
44. विसंगत आकृती ओळखा.

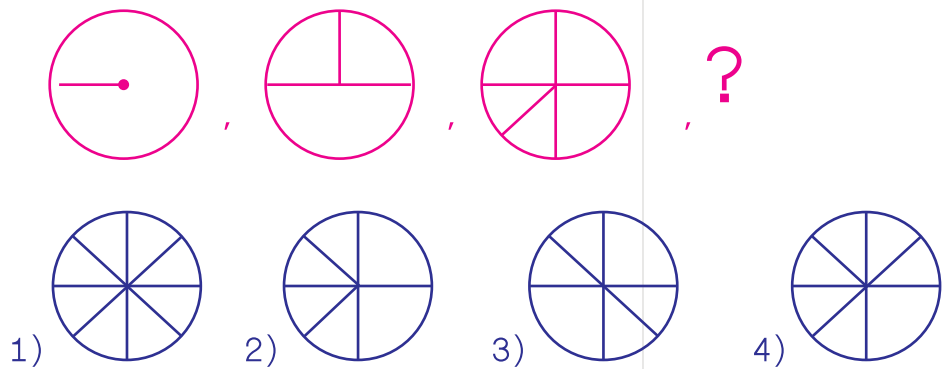
45. क्रमाने येणारी आकृती ओळखा.

46. क्रमाने येणारी आकृती ओळखा.

47. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी आकृती ओळखा ?

48. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी आकृती ओळखा.

- 1) 2) 3) 4)

49. गाव, तालुका, जिल्हा व राज्य हा क्रम चित्राकृतीत कसा दाखवता येईल ?

- 1) 2) 3) 4)

50. सजीव, वनस्पती व प्राणी हे चित्राकृतीत कसे दाखवता येईल ?

- 1) 2) 3) 4)

51. 10 मीटर कापडाचे 10 समान भाग करताना किती वेळा कापावे लागेल ?

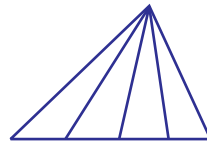
- 1) 10 2) 9 3) 11 4) 8

52. LPOMPNRSTIOXYZBCD या अक्षरमालेत मध्यभागी कोणते अक्षर आले आहे ?

- 1) I 2) T 3) O 4) S

53. पुढे दिलेल्या आकृतीत किती त्रिकोण आहेत ते सांगा ?

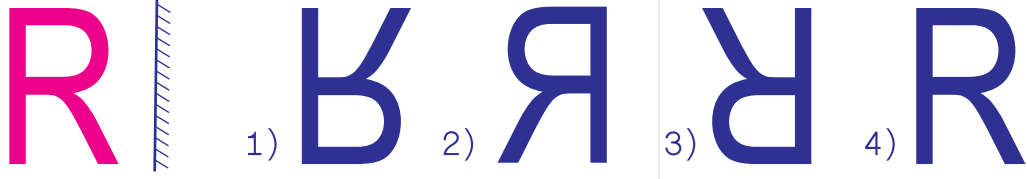
- 1) 10 2) 9
3) 11 4) 8

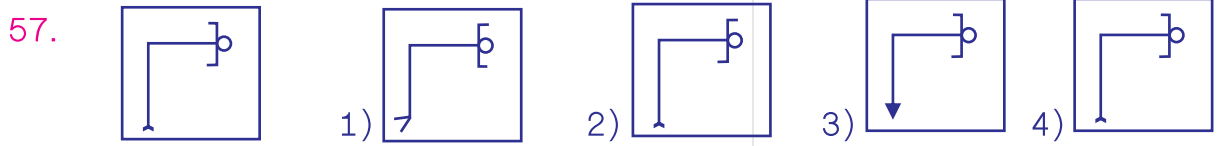
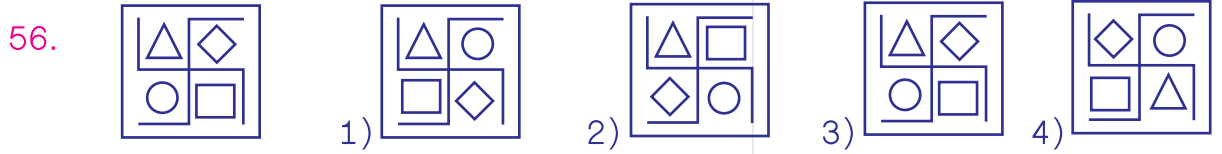
54. पुढे दिलेल्या आकृतीचे जलप्रतिबिंब कसे दिसेल ?

- 1) 2) 3) 4)

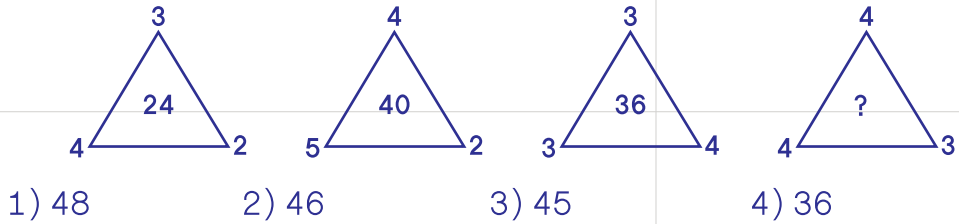
55. पुढे दिलेल्या आकृतीचे आरशातील प्रतिबिंब कसे दिसेल ?

प्र. 56 व 57 साठी सूचना : पुढे दिलेल्या आकृतीची तंतोतंत आकृती ओळखा.

58. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी संख्या ओळखा.

59. रामचे आजचे वय आईपेक्षा 20 वर्षांनी लहान आहे जर रामचे दोन वर्षांनी वय 5 वर्षे होणार असेल तर आईचे आजचे वय किती ?

- 1) 23 2) 25 3) 22 4) 24

60. एका रांगेत काही मुले उभी असून राहुल मध्यभागी उभा आहे. जर राहुलचा क्रमांक 13 असेल तर रांगेत एकूण किती मुले असतील ?

- 1) 23 2) 24 3) 25 4) 26

61. एका भाकरीचे चार समान तुकडे केल्यास प्रत्येक तुकड्याला काय म्हणणार ?

- 1) कोरका 2) चतकोर 3) अर्धा 4) पाऊण

62. घड्याळात सव्वा दोन वाजता मिनिटकाटा कोणत्या अंकावर असेल ?

- 1) 3 2) 6 3) 9 4) 12

63. ऑगस्ट महिन्याच्या पहिल्या तारखेला सोमवार असेल तर स्वातंत्र्यदिनी कोणता वार असेल ?

- 1) सोमवार 2) रविवार 3) मंगळवार 4) शनिवार

प्र. 64 ते 66 साठी सूचना : पुढील प्रश्नांत पहिल्या पदाचा दुसऱ्या पदाशी जसा संबंध आहे. अगदी तसाच संबंध तिसऱ्या व चौथ्या पदांमध्ये आहे, तो ओळखून प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारे पद पर्यायांतून निवडा.

64. 15 ऑगस्ट : स्वातंत्र्यदिन :: 1 मे : ?

- 1) बालदिन 2) प्रजासत्ताकदिन 3) महाराष्ट्रदिन 4) क्रांतिदिन

65. प्रजासत्ताक दिन : जानेवारी :: बालदिन : ?

- 1) ऑगस्ट 2) जुलै 3) सप्टेंबर 4) नोव्हेंबर

66. समान संबंधाची आकृती ओळखा.

- 1) 2) 3) 4)

67. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी संख्या ओळखा.

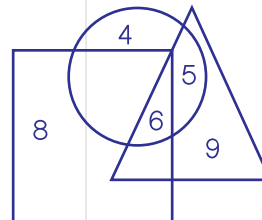
- 1) 44 2) 55
3) 45 4) 15

9	27	3
11	?	4
12	60	5

प्र. 68 व 69 साठी सूचना : सोबतच्या आकृतीत त्रिकोणात क्रिकेट खेळणारे, चौरसात कबड्डी खेळणारे व वर्तुळात खो खो खेळणाऱ्या खेळाडूंची संख्या दिली आहे त्यावरून खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा.

68. फक्त खो - खो खेळणाऱ्या खेळाडूंची संख्या क्रिकेट खेळणाऱ्या खेळाडूंपेक्षा कितीने कमी अथवा जास्त आहे ?

- 1) 5 ने कमी 2) 4 ने कमी
3) 5 ने जास्त 3) 4 ने जास्त

शिक्षण विभाग (प्राथमिक) जिल्हा परिषद अहमदनगर

नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा (इ. 3 री)

पेपर क्र. 2

उत्तरपत्रिका - नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 2

तृतीय भाषा (इंग्रजी) व बुद्धिमत्ता चाचणी

प्रश्न 75, गुण 150

Seat No.

Name

विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी

उत्तरे नोंदविण्याची योग्य पध्दत

(1) ● (3) (4)

चुकीच्या पध्दती

(X) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

(1) (2) (3) (4)

- सर्वसामान्य सूचना.
- पेन्सिलने नोंदविलेली उत्तरे ग्राह्य धरली जाणार नाहीत.
 - प्रत्येक प्रश्नाच्या समोर उत्तराचा योग्य पर्याय वर्तुळात नोंदविताना काळ्या किंवा निळ्या रंगाच्या बॉलपेनचाच वापर करावा.
 - एकदा रंगविलेले वर्तुळ बदलता येणार नाही.
 - एकापेक्षा अधिक रंगविलेली वर्तुळे ग्राह्य धरली जाणार नाहीत.
 - खाडाखोड केलेल्या अर्धवट भरलेल्या वर्तुळाच्या उत्तरास शून्य गुण दिले जातील.
 - उत्तरपत्रिकेस घडी घालू नये. स्टेपल करू नये. तसेच उत्तरपत्रिकेवर खाडाखोड करू नये.
 - उत्तरपत्रिका फाटल्यामुळे अथवा खराब केल्यामुळे उत्तरपत्रिकेत रंगविलेले पर्याय दिसत नसतील तर सदर प्रश्नांचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यासाठी उत्तरपत्रिका व्यवस्थितपणे हाताळावी.

उपस्थित P अनुपस्थित A

प्र.क्र.	उत्तरांचे पर्याय	प्र.क्र.	उत्तरांचे पर्याय	प्र.क्र.	उत्तरांचे पर्याय
1	(1) (2) (3) (4)	26	(1) (2) (3) (4)	51	(1) (2) (3) (4)
2	(1) (2) (3) (4)	27	(1) (2) (3) (4)	52	(1) (2) (3) (4)
3	(1) (2) (3) (4)	28	(1) (2) (3) (4)	53	(1) (2) (3) (4)
4	(1) (2) (3) (4)	29	(1) (2) (3) (4)	54	(1) (2) (3) (4)
5	(1) (2) (3) (4)	30	(1) (2) (3) (4)	55	(1) (2) (3) (4)
6	(1) (2) (3) (4)	31	(1) (2) (3) (4)	56	(1) (2) (3) (4)
7	(1) (2) (3) (4)	32	(1) (2) (3) (4)	57	(1) (2) (3) (4)
8	(1) (2) (3) (4)	33	(1) (2) (3) (4)	58	(1) (2) (3) (4)
9	(1) (2) (3) (4)	34	(1) (2) (3) (4)	59	(1) (2) (3) (4)
10	(1) (2) (3) (4)	35	(1) (2) (3) (4)	60	(1) (2) (3) (4)
11	(1) (2) (3) (4)	36	(1) (2) (3) (4)	61	(1) (2) (3) (4)
12	(1) (2) (3) (4)	37	(1) (2) (3) (4)	62	(1) (2) (3) (4)
13	(1) (2) (3) (4)	38	(1) (2) (3) (4)	63	(1) (2) (3) (4)
14	(1) (2) (3) (4)	39	(1) (2) (3) (4)	64	(1) (2) (3) (4)
15	(1) (2) (3) (4)	40	(1) (2) (3) (4)	65	(1) (2) (3) (4)
16	(1) (2) (3) (4)	41	(1) (2) (3) (4)	66	(1) (2) (3) (4)
17	(1) (2) (3) (4)	42	(1) (2) (3) (4)	67	(1) (2) (3) (4)
18	(1) (2) (3) (4)	43	(1) (2) (3) (4)	68	(1) (2) (3) (4)
19	(1) (2) (3) (4)	44	(1) (2) (3) (4)	69	(1) (2) (3) (4)
20	(1) (2) (3) (4)	45	(1) (2) (3) (4)	70	(1) (2) (3) (4)
21	(1) (2) (3) (4)	46	(1) (2) (3) (4)	71	(1) (2) (3) (4)
22	(1) (2) (3) (4)	47	(1) (2) (3) (4)	72	(1) (2) (3) (4)
23	(1) (2) (3) (4)	48	(1) (2) (3) (4)	73	(1) (2) (3) (4)
24	(1) (2) (3) (4)	49	(1) (2) (3) (4)	74	(1) (2) (3) (4)
25	(1) (2) (3) (4)	50	(1) (2) (3) (4)	75	(1) (2) (3) (4)

सोडविलेल्या

प्रश्नांची संख्या

न सोडविलेल्या

प्रश्नांची संख्या

एकूण प्रश्न संख्या

75

पर्यवेक्षकाचे नाव व स्वाक्षरी

शिक्षण विभाग (प्राथमिक) जिल्हा परिषद अहमदनगर

नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा (इ. 3 री)

पेपर क्र. 2

नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 1

तृतीय भाषा (इंग्रजी) व बुद्धिमत्ता चाचणी

उत्तरसूची

1. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	26. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	51. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4
2. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	27. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	52. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4
3. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	28. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	53. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4
4. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	29. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	54. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4
5. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	30. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	55. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
6. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	31. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	56. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4
7. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	32. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	57. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
8. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	33. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	58. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
9. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	34. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	59. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4
10. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	35. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	60. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4
11. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	36. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	61. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4
12. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	37. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	62. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
13. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	38. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	63. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
14. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	39. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	64. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
15. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	40. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	65. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4
16. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	41. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	66. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4
17. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	42. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	67. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
18. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	43. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	68. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4
19. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	44. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	69. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4
20. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	45. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	70. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
21. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	46. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	71. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4
22. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4	47. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	72. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4
23. ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4	48. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	73. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4
24. ☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	49. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	74. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4
25. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	50. ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4	75. ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4

शिक्षण विभाग (प्राथमिक) जिल्हा परिषद अहमदनगर

नवोदय व पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती पूर्वतयारी परीक्षा (इ. 3 री)

पेपर क्र. 2

नमुना प्रश्नपत्रिका क्र. 2

तृतीय भाषा (इंग्रजी) व बुद्धिमत्ता चाचणी

उत्तरसूची

1. (1) (2) (3) (4)	26. (1) (2) (3) (4)	51. (1) (2) (3) (4)
2. (1) (2) (3) (4)	27. (1) (2) (3) (4)	52. (1) (2) (3) (4)
3. (1) (2) (3) (4)	28. (1) (2) (3) (4)	53. (1) (2) (3) (4)
4. (1) (2) (3) (4)	29. (1) (2) (3) (4)	54. (1) (2) (3) (4)
5. (1) (2) (3) (4)	30. (1) (2) (3) (4)	55. (1) (2) (3) (4)
6. (1) (2) (3) (4)	31. (1) (2) (3) (4)	56. (1) (2) (3) (4)
7. (1) (2) (3) (4)	32. (1) (2) (3) (4)	57. (1) (2) (3) (4)
8. (1) (2) (3) (4)	33. (1) (2) (3) (4)	58. (1) (2) (3) (4)
9. (1) (2) (3) (4)	34. (1) (2) (3) (4)	59. (1) (2) (3) (4)
10. (1) (2) (3) (4)	35. (1) (2) (3) (4)	60. (1) (2) (3) (4)
11. (1) (2) (3) (4)	36. (1) (2) (3) (4)	61. (1) (2) (3) (4)
12. (1) (2) (3) (4)	37. (1) (2) (3) (4)	62. (1) (2) (3) (4)
13. (1) (2) (3) (4)	38. (1) (2) (3) (4)	63. (1) (2) (3) (4)
14. (1) (2) (3) (4)	39. (1) (2) (3) (4)	64. (1) (2) (3) (4)
15. (1) (2) (3) (4)	40. (1) (2) (3) (4)	65. (1) (2) (3) (4)
16. (1) (2) (3) (4)	41. (1) (2) (3) (4)	66. (1) (2) (3) (4)
17. (1) (2) (3) (4)	42. (1) (2) (3) (4)	67. (1) (2) (3) (4)
18. (1) (2) (3) (4)	43. (1) (2) (3) (4)	68. (1) (2) (3) (4)
19. (1) (2) (3) (4)	44. (1) (2) (3) (4)	69. (1) (2) (3) (4)
20. (1) (2) (3) (4)	45. (1) (2) (3) (4)	70. (1) (2) (3) (4)
21. (1) (2) (3) (4)	46. (1) (2) (3) (4)	71. (1) (2) (3) (4)
22. (1) (2) (3) (4)	47. (1) (2) (3) (4)	72. (1) (2) (3) (4)
23. (1) (2) (3) (4)	48. (1) (2) (3) (4)	73. (1) (2) (3) (4)
24. (1) (2) (3) (4)	49. (1) (2) (3) (4)	74. (1) (2) (3) (4)
25. (1) (2) (3) (4)	50. (1) (2) (3) (4)	75. (1) (2) (3) (4)